

SJ ÅRSREDOVISNING & HÅLLBARHETSREDOVISNING 2012

Innehåll

1	SJ på två minuter
2	2012 i korthet
3	Viktiga händelser
4	Vd har ordet
6	Ordförande har ordet
7	Affärsidé, vision, kärnvärden, affärsmodell
8	Verksamheten
10	Intressentdialog
12	SJ och kunderna
28	SJ och medarbetarna
36	SJ och samhället
48	Finansiella rapporter
60	SJ ABs styrelse
62	SJ ABs ledning
112	GRI-Index

Rapporttillfällen

Delårsrapport jan–mars: 26 april 2013

Delårsrapport april–juni: 19 juli 2013

Delårsrapport juli–september: 23 oktober 2013

Bokslutskommuniké: 13 februari 2014

Årsredovisning 2013: mars 2014

Rapporter

Års- och Hållbarhetsredovisning 2012 inklusive

Bolagsstyrningsrapport samt delårsrapporter

är tillgängliga på www.sj.se.

Kontakt: Ulrika Lindell, ulrika.lindell@sj.se, 010-751 50 84

Den tryckta Årsredovisningen kan beställas från:

SJ AB Kommunikation, 105 50 Stockholm

info@sj.se eller på sj.se

SJ på två minuter

SJs främsta bidrag till en hållbar utveckling är att så många som möjligt väljer att resa med oss. Ju fler som väljer tåget desto bättre för miljön – tillsammans bidrar vi till en hållbar utveckling.

Vision

Alla vill ta tåget!

Affärsidé

Effektivt och miljövänligt resande

Kärnvärden

**Framåtanda
Omtanke
Ansvar**

SJ är ett reseföretag som ägs till 100 procent av svenska staten.

Över 4 000 medarbetare bidrar till att erbjuda Sveriges mest hållbara resa.

SJ kör dagligen 800 avgångar och trafikerar 160 stationer mellan Narvik till Köpenhamn.

Mål

Modernt, lönsamt, kundnära och hållbart reseföretag

SJ ska arbeta för att främja hållbarhetsfrågor och få fler att välja tåget som transportmedel. Där ska SJ vara den operatör man vill välja, ett modernt och tryggt reseföretag.

91 ↑

procents punktlighet för SJs fjärrtåg.

90 ↑

procents punktlighet för SJs regionaltåg.

8 miljarder kronor

SJ omsätter cirka 8 miljarder kronor.

Ett SJ 2000-tåg mellan Stockholm och Göteborg släpper ut mindre koldioxid än en bil som kör 1 kilometer.

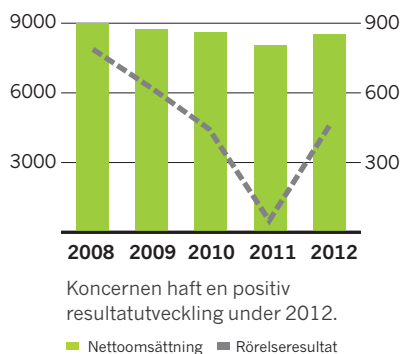

Cirka 100 000 kunder varje dag.

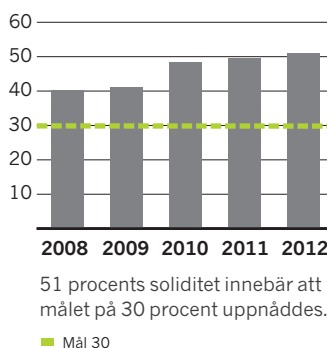
2012 i korthet

2012 har inneburit stora förändringar. I början av året startades den omorganisation som pågått under året. Vi har utvecklat och förenklat våra processer för att bli effektivare och mer robusta. I november tillträdde Crister Fritzson som ny vd. Här följer fler av årets viktigaste händelser.

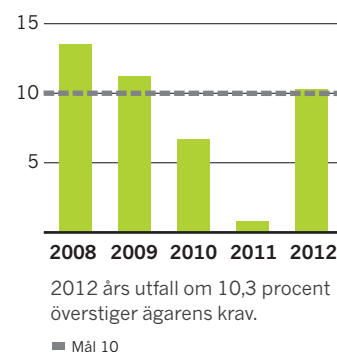
Nettoomsättning och rörelseresultat, MSEK

Soliditet, %

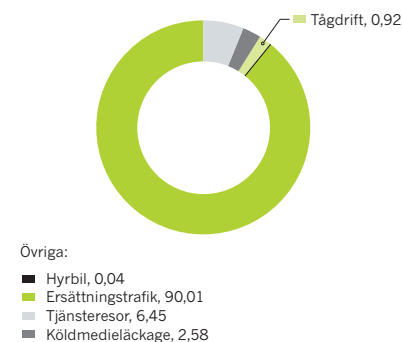

Avkastning eget kapital, %

NYCKELTAL, belopp i MSEK	2012	2011	2010	2009
Nettoomsättning	8 504	8 038	8 627	8 741
Rörelseresultat	467	60	439	629
Rörelsemarginal (%)	5,4	0,7	5,0	7,2
Periodens resultat	471	36	294	460
Avkastning på eget kapital (%)	10,3	0,8	6,7	11,2
Soliditet (%)	51,1	49,6	48,4	41,0
Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar	1 116	869	858	595
Medelantalet anställda	4 299	4 041	4 262	4 439
Operativa nyckeltal				
Utbud och beläggning				
Personkilometer (miljoner)	6 415	6 431	6 774	7 038
Platskilometer (miljoner)	10 968	11 017	12 534	12 915
Beläggningsgrad (%)	54	53	54	54
Antal resor (miljoner)	28,9	31,1	37,8	36,3

Koldioxidutsläpp, %

SJ köper 100 procent förnybar el från vatten- och vindkraft för att driva tågen. Det ger mycket låga utsläpp av klimatpåverkande koldioxid. Den minsta andelen utsläpp är från själva tågdriften, medan den största delen kommer från ersättningstrafik som sätts in vid trafikstörningar. Ökad punktlighet hänger därför nära ihop med miljöarbetet.

Kv1

Lansering av SJ 3000. SJs nya snabbtåg, SJ 3000, sätts i trafik mellan Stockholm och Sundsvall i februari och börjar under året trafikera flera sträckor.

Nytt treårigt avtal för tågtrafiken i Västsverige. SJ tar från och med 1 maj över trafiken med regional- och pendeltåg inom Västra Götaland.

SJs städning i egen regi. Under januari startar SJ städning i egen regi på de strategiska orterna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Lågpriskalender. SJs nya lågpriskalender samlar de billigaste tågbiljetterna på ett och samma ställe, och under hösten utökas kalendern till att gälla de 24 populäraste sträckorna.

SJ upphör med tågtrafik på sträckan Göteborg – Malmö från och med den 10 april.

Organisationsförändringar. Jan Forsberg lämnar sitt vd-uppdrag på SJ den 2 april. Jan Olson, direktör för affärsutveckling på SJ, utses till vd under tiden fram tills ny vd rekryteras.

Kv3

Överenskommelse stärker SJs resultat. SJ AB och leverantören av tågtypen SJ 3000 har haft en tvist relaterad till förseningar i leveransen. Parterna kommer under kvartalet överens om ett förseningsvite, vilket påverkar SJ ABs resultat positivt med MSEK 156.

SJs tåg allt punktligare. Punktligheten för SJs Fjärrtåg och Regionaltåg har förbättrats vid jämförelse med motsvarande kvartal 2011. Punktligheten i perioden var för Fjärrtåg 91 procent (88) och för Regionaltåg 91 (87).

Ådalsbanan invigs 14 september. Ådalsbanan underlättar snabba, säkra och miljöanpassade personresor. Från den 9 december 2012 trafikerar SJ sträckan Umeå – Sundsvall – Stockholm med tre dagliga direktavgångar.

Regeringen satsar 55 miljarder mer på järnvägen. I regeringens budget- och infrastrukturproposition föreslås mer resurser till järnvägen. För perioden 2014–2025 anslås 86 miljarder för drift och underhåll, en ökning med 20 miljarder. Till investeringarna för Ostlänken och nya spår mellan Göteborg och Borås anslås 35 miljarder.

Kv2

Förändring i bolagets ledning. Crister Fritzson utses till ny vd och koncernchef för SJ och börjar sitt arbete den 12 november. En översyn sker även av koncernens strategi, kostnadsstruktur och organisation.

Premiär för SJ Götalandståg AB. Tågtrafiken i Västsverige drivs i det nya dotterbolaget SJ Götalandståg AB och är ett samarbete mellan Västtrafik, Hallandstrafiken och Jönköpings länstrafik.

SJ flyttar till nya lokaler 2013. Beslut tas om att flytta SJs huvudkontor till nya lokaler i maj 2013.

Fortsatt förtroende för SJ att köra Nattågen i Norrland. Det nya avtalet gäller från juni 2013 till december 2018. Norrlandstrafiken är en viktig del i SJs ambition att utveckla persontrafiken i Sverige. Den ger även förutsättningar för en lönsam trafik.

Kv4

Fler lågpriskbiljetter. SJ förändrar sin prisstrategi och erbjuder ett större utbud av billiga biljetter närmare avgång.

Utbildningsverksamheten integreras. Som ett led i ökat fokus på kärnverksamheten kommer delar av utbildningsverksamheten som bedrivits i dotterbolaget SJ Service Academy AB att integreras in i SJ AB.

Utökad pendeltågstrafik. På sträckan Stockholm – Uppsala förbättras integrationen och tillgängligheten för resenärerna då SJ genom dotterbolaget Stockholmståg KB från december erbjuder möjlighet att resa med pendeltåget hela vägen till Uppsala.

Banarbete påverkar SJs leverans. Trafikverket genomför sent aviserat banarbete i Töreboda under november och december på Västra stambanan. Arbetet medför hastighetssänkningar och enkelspårdrift.

Nya lån om MSEK 800. SJs leasinglån om MSEK 924 avseende SJ 2000-flottan förfaller den 30 oktober 2012. Vid samma tidpunkt upptar SJ nya lån om MSEK 800. Lånen har löptid om åtta respektive tio år och amorteras med cirka fem procent årligen. Som säkerhet för lånen ställs nio stycken SJ 3000 fordon.

Ökad omsättning, men också fler resenärer samt förbättrad genomsnittlig punktlighet. Under 2012 har SJ flyttat fram positionerna på flera områden.

Med fortsatt fokus på punktlighet och kvalitet

Vi möter inte alla kunders förväntningar på vår tågtrafik, trots att vi flyttat fram positionerna på flera områden. Därför ökar nu farten i SJs förändringsresa, där punktlighet och kvalitet står i centrum. För 2012 levererar SJ ett bättre ekonomiskt resultat jämfört med året innan. Både i fjärr- och regionaltrafiken har lönsamheten stärkts. Förseningar kopplat till leveransen av våra nya snabbtåg har lett till ett vite om MSEK 156. Samtidigt påverkades 2011 års siffror negativt med MSEK 150 till följd av den förlikning som SJ träffade med Tåg i Bergslagen AB. Vår omsättning ökade, dels genom att vi fick fler kunder på befintliga tåglinjer, dels via etableringen av SJ Götalandståg, som sedan i maj 2012 driver regional- och pendeltågstrafiken i Västsverige. Andra förklaringar till det förbättrade resultatet är ökad kostnadsfokusering och effektivisering. Som ett led i ökat fokus på kärnverksamheten utvecklades verksamheterna i SJ Service Academy och SJ Event under året. Det är främst inom tågtrafiken som vi ska använda resurser och kompetens för att stärka SJs erbjudande och förbättra produktkvaliteten.

Kundupplevd kvalitet i centrum

Trots de positiva förbättringarna kan vi samtidigt konstatera att SJ inte fullt ut lever upp till kundernas förväntningar på oss och vår produkt. Att förbättra baskvaliteten och robustheten i tågtrafiken är därför den klart viktigaste uppgiften för oss. Det är också målet för den förändringsresa vi är mitt uppe i och där SJ nu ökar farten. Den mest betydelsefulla frågan handlar om punktligheten. Vi måste uppnå en kvalitetsnivå som är acceptabel för kunderna och som gör att de känner att de har kontroll över sin resa. I det fortsatta arbetet ska vi fokusera mer på specifika linjer och avgångar för att rätta till de fel och brister som påverkar punktligheten i varje enskilt fall. Det gäller såväl i fjärrtågs- som regionaltrafiken. Under 2012 var för övrigt punktligheten i fjärrtågtrafiken 91 procent mot 88 procent under 2011. I regionaltrafiken var punktligheten 90 procent jämfört med 87 procent 2011.

SJ ska dessutom upplevas som öppet och transparent. Som ett exempel på detta redovisar vi från och med januari 2013 punktligheten veckovis på hemsidan. Bra och tydlig information är en bärande del av den kundupplevda kvaliteten. Här har vi gjort stora satsningar

och idag erbjuds allt mer information i allt fler kanaler.

Utmaningen nu, är som jag ser det, att kvalitetssäkra innehållet i högre grad. Det gäller även den information som hanteras via samarbetspartners. En annan del av kvalitetsarbetet är det vi kallar hela och rena tåg. Under 2012 har SJ återigen börjat hantera städningen i egen regi. Det har gett påtagliga förbättringar – som även uppskattas av kunderna – och är ytterligare ett exempel på hur vi agerar för att höja kvaliteten.

Bred satsning på regionaltrafiken

Vad gäller regionaltrafiken är det inte bara punktligheten vi stärker greppet om. SJ gör en samlad översyn för att säkra att den upplevs som modern, tillgänglig och pålitlig. Till stor del baseras den här trafiken på lösningar som en gång i tiden utvecklades för fjärrtågtrafiken. Idag måste regionaltrafiken tillgodose resenärernas behov i snabbt växande storstadsregioner. För att klara detta satsar vi på en fördjupad dialog med intressenter i exempelvis Mälardals-regionen samt ser över affärsmodeller, service, tekniska lösningar och mycket annat. Dessutom ska fortgående investeringar göras i fordonsflottan – särskilt i Mälardalen – för att säkra den långsiktiga kvaliteten och kapaciteten i regionaltrafiken.

Leva upp till förväntningar

Mycket av vårt arbete just nu fokuserar på att infria leveranslöften till våra kunder. Man kan säga att vi är "mitt i steget" vad gäller dessa satsningar. I flera fall pekar trenden också åt rätt håll, exempelvis vad gäller bättre punktlighet och tydligare trafikinformation. Ändå återstår mycket arbete. Inte minst när det gäller att lyssna på kunderna och på ett vaket och aktivt sätt leverera påtagliga förbättringar, som gör att deras förväntningar på SJ infrias. På så sätt får vi positivare kunder, som gärna väljer SJ i sitt resande och som märker och uppskattar den höga kvalitet som ska känneteckna vår verksamhet.

Crister Fritzson
Verkställande direktör SJ

"Mycket av vårt arbete just nu fokuserar på att infria löften till våra kunder."

People, Planet och Profit är kärnbegrepp i hållbart företagande samt SJs långsiktiga utveckling. Begreppen betonar vikten av ett brett lönsamhetstänkande. För att klara detta är det framför allt en sak som SJ i högre grad måste säkerställa – punktligheten i tågtrafiken.

Punktlighet – den avgörande drivkraften

SJ följer sin verksamhet på tre sätt, där sociala, miljömässiga och ekonomiska faktorer är tätt integrerade och måste samspela för att göra SJ långsiktigt framgångsrikt. För att lyckas är det ett område som vi själva måste fokusera på just nu: punktligheten i tågtrafiken. Orsaken är enkel. När våra tåg är punktliga efterfrågas våra tjänster mer och vi kan då öka vår lönsamhet. När fler resenärer väljer att ta tåget, det klart mest miljövänliga alternativet, minskar dessutom miljöbelastningen. Ett finansiellt starkt och populärt SJ ses också som attraktiv arbetsgivare och efterfrågad affärspartner.

Punktligheten i centrum

Det mest grundläggande kravet som våra kunder ställer på oss är punktlighet, att vi kan erbjuda en säker och punktlig resa mellan punkt A och B. När punktligheten brister kan inte detta kompenseras genom vår i övrigt höga service. I kundens ögon ska det fundamentala fungera först och därför måste vi ha en industriell syn på arbetet med punktlighet. Med det menar jag att vi agerar professionellt och konsekvent. Lika viktigt är det att SJ förknippas med en leverans- och vinnarkultur, som är uppenbar för kunderna och som visar att vi har förstått vilka behov de sätter främst.

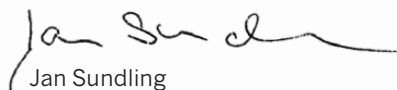
Hållbara hela vägen

Apropå hållbarhet vill jag poängtera att denna fråga getts en ökad tyngd i ägarstyrningen vilket understryker

vikten av vårt fokus på hållbart företagande. Genom att starkare förankra hållbarheten i styrelse och ledning kan vi säkra att den hanteras på ett sätt som hänger ihop i hela organisationen – från visioner, mål och strategier och vidare ut i verksamheten och alla de dagliga processer vi arbetar med. I det praktiska hållbarhetsarbetet utgår vi från sex områden som fokuserar på en rad olika parametrar, bland annat NRI (Nöjd med resan-index), punktlighet samt nöjda medarbetare. Genom det här helhetssättet uppnår vi "triple bottom line", det vill säga våra tre fokusområden People, Planet, Profit.

Lyfta förtroendet

Sist vill jag lyfta frågan om det långsiktiga förtroendet för SJs verksamhet. Efter några år med extremvintrar och störningar i tågtrafiken har detta förtroende prövats hårt. Detta är jag väl medveten om och tar frågan på största allvar. Vi har all den kunskap och erfarenhet som behövs för att komma tillrätta med fel och brister. Nu ska vi öka vårt fokus på att skapa värde för våra kunder. Denna insikt gör mig trygg och förvissad om att vi är på god väg mot ett SJ, som gillas och uppskattas på bred front – av kunder, medarbetare och de affärspartners, som vi varje dag samverkar med kring världens miljövänligaste transportsätt.

Jan Sundling
Ordförande SJ

Alla vill ta tåget

AFFÄRSIDÉ – EFFEKTIVT OCH MILJÖVÄNLIGT RESANDE

SJ erbjuder ett modernt resande, som är praktiskt och effektivt för kunderna, men också konkurrenskraftigt och klimatsmart i förhållande till andra transportsätt. Effektiviteten säkrar vi genom en fortgående utveckling av produkter och tjänster samt genom investeringar i nya och förbättrade tåg. Utvecklingen baseras också på olika former av samarbeten där intressanta partners, som breddar och kompletterar vårt eget erbjudande, spelar en allt viktigare roll. Till effektiviteten hör dessutom miljömässiga mervärden, där tåget, som ett hållbart alternativ, bidrar till att ytterligare förstärka SJs konkurrenskraft.

VISION – ALLA VILL TA TÅGET

SJs vision fångar den bredd och kvalitet vi ska förknippas med. Visionen signalerar också en omtanke och vilja att ta hand om våra kunder när de väljer SJ för trygga, säkra och bekväma resor. Det kan gälla i arbetet eller på fritiden och ibland kan resan vara en del av ett större upplevelsepaket. Oavsett tillfälle eller plånbok har vi en rad möjligheter, som gör att kunderna vill ta tåget i allmänhet och välja SJ i synnerhet.

KÄRNVÄRDEN – FRAMÅTANDA, OMTANKE OCH ANSVAR

SJ arbetar med kundernas bästa i fokus. Omtanken är vägledande för oss, men också förmågan att leverera och i slutänden försöka överträffa de förväntningar kunderna har. Målet är givet och drivkrafterna för att nå ända fram är framåtandan, omtanken och ansvaret, som våra medarbetare visar i vardagen. SJ ska bidra konstruktivt till att lösa problem och åstadkomma förbättringar som är till nytta för tågresenärerna. Även detta uppnås enklast när ansvar förenas med omtanke och framåtanda.

AFFÄRSMODELL

Grunden i SJs verksamhet är att erbjuda resor i en struktur med olika typer av kombinationsmöjligheter så som SJ Snabbtåg, InterCity eller SJ Regional, på flera knutpunkter runt om i landet. SJs kunder ska kunna byta från ett hållbart resealternativ till ett annat, på ett smidigt sätt och därigenom kunna bo och arbeta eller studera på olika geografiska platser.

Ansvarsfull verksamhet

En ekonomiskt hållbar verksamhet förutsätter socialt och miljömässigt ansvar. Genom att driva SJs verksamhet ansvarsfullt skapas konkurrenskraft, effektivitet och lönsamhet och därmed även ett långsiktigt uthålligt värdeskapande.

SJ ska vara ett företag som kunderna tycker om, och som ska få fler att välja tåget som transportmedel. Där ska SJ vara den operatör man vill välja, ett tryggt och modernt reseföretag. För att nå dit ska vi hålla en hög och stabil kvalitet på vår leverans – helt enkelt hålla vad vi lovar. Vi har tagit flera steg i den riktningen under 2012 och under 2013 ska vi ha nått ännu längre mot målet att vara det första valet för inrikes resor.

SJs hållbarhetsarbete

SJ ställer sig bakom Brundtlandkommissionens breda internationella definition av hållbar utveckling: "Samhällsutvecklingen ska kunna tillgodose dagens behov utan att äventyra framtida generationers möjlighet att tillgodose sina behov". Vi hanterar vår påverkan på omvärlden och utvecklar verksamheten avseende miljö och sociala frågor i samråd med våra viktigaste intressenter för att skapa värde. Grunden för SJs hållbarhetsarbete är vår verksamhetsidé, vision och värdegrund. Detta ska styra det löpande hållbarhetsarbetet.

Ett långsiktigt arbete

SJ har länge arbetat aktivt med miljö- och hållbarhets-frågor. 2006 anslöt sig SJ till Globalt Ansvar, vilket innebär att vi ska verka i enlighet med de tio principerna i FNs Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag. Dessa tar fasta på engagemang och kunskap om mänskliga rättigheter, ar-

betsvillkor, korruptionsbekämpning och miljöhänsyn. Vi följer svenska lagar och regelverket för statliga bolag. SJ är certifierat enligt såväl ISO 9001 som ISO 14001. 2011 blev vi även certifierade enligt OHSAS 18001, vilket visar att vi har tydliga processer och fortlöpande bedriver ett förbättringsarbete även inom arbetsmiljöfrågor.

Hållbar styrning

Få företag har så högt ställda förväntningar på sig som SJ. Förväntningar som sträcker sig längre än själva resan. Externa intressenter såväl som medarbetare ser det som självklart att SJ tar både socialt och miljömässigt ansvar. SJs övergripande mål med hållbarhetsarbetet är att skapa långsiktigt värde för ägarna och övriga intressenter. SJ har genom sitt uppdrag ansvar för att generera ekonomisk avkastning. Från och med 2013 ska statligt ägda bolag dessutom ha fastställt hållbarhetsmål för verksamheten. SJs koncernledning beslutar årligen om kompletterande finansiella och icke-finansiella mål som senare fastställs av SJs styrelse.

Riktlinjer för särskilt viktiga områden har tagits fram för att säkra ett i grunden hållbart arbetssätt, exempelvis finns policys inom inköp, jämställdhet, etik och miljö.

Att driva verksamheten ansvarsfullt bidrar till en positiv och mer långsiktig samhällsutveckling. Hållbarhetsarbetet innebär att vi i vår dagliga verksamhet integrerar ekonomisk lönsamhet med socialt och miljömässigt

GRI

Som ramverk för hållbarhetsredovisningen tillämpar SJ sedan 2007 tredje generationen av Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer G3 (www.globalreporting.org). SJ har valt att för 2012 applicera nivå B+. SJ utför en självutvärdering gentemot GRI:s riktlinjer G3. Ernst & Young har översiktligt granskat SJs hållbarhetsredovisning och bekräftat självutvärderingen.

MEDARBETARE		MÅL 2012	UTFALL 2012
	Sjukfrånvaro, månadsvis	4,0	3,9
	Medarbetarindex, årsvärde	61	64
	Ledarindex, årsvärde	67	73
PROCESS & PRODUKT			
	Punktlighet fjärrtåg, %	92	93
	Punktlighet regionaltåg, %	91	95
	Beläggningsgrad, %	55	56
	Regularitet, %	96	99,5
PARTNERSKAP & RESURSER			
	Partnerskapsindex	*	*
SAMHÄLLE			
	Varumärkesindex	51	54
	Energieffektivitet	–	*
	Säkerhet	–	0
KUND			
	Marknadsandel >30 mil %	14	26
	Nöjd med resan-index, NRI ¹⁾	67	73
	Lojalitetsindex	87	*
FINANS			
	Omsättningstillväxt R12,%	2	4,2
	REA-marginal R12, %	8,8	13
	Rörelsekapitalfinansiering, MSEK	680	*
	Avkastning eget kapital R12, %	10,3	8,5

Koncernens styrkort har arbetats fram under 2012. För definitioner, se sidan 118.

* Målet är under framtagande

¹⁾ f.d. NKI

ansvarstagande. SJs största bidrag till ett mer hållbart samhälle är att få så många som möjligt att välja att resa med SJ istället för med andra färdmedel. Vårt sociala ansvar visas genom att vi är en attraktiv arbetsgivare samt en pålitlig aktör i samhället. Ett led i SJs ekonomiska ansvar är att göra kloka, långsiktigt hållbara investeringar för framtiden vilket kräver en god ekonomi.

Fler perspektiv och tydliga mål

Under 2012 har SJ utvecklat sitt arbete så att de sociala, miljömässiga och ekonomiska perspektiven kopplats till koncernens styrkort. Som stöd för verksamhetsutveckling använder vi ramverket The EFQM Excellence Model. Mo-

dellen bygger på ett antal kriterier som är centrala i arbetet med att förbättra verksamhetens kvalitet: medarbetare, process & produkt, partnerskap & resurs, samhälle, kund samt finans. Inom varje perspektiv har strategiska måltal fastställts. Med hjälp av modellen kan vi mäta var SJ befinner sig i förhållande till vision och uppsatta mål. SJs styrgrupp för hållbarhetsarbetet har under året genomfört en omfattande riskanalys av samtliga väsentliga områden, och identifierade i det arbetet att området partnerskap & resurs delvis saknar ändamålsenliga riktlinjer och mål. Under 2013 kommer därför detta område att prioriteras för att säkerställa kvaliteten.

En öppen och konstruktiv dialog

Hela Sverige berörs av SJ. Som ett statligt ägt företag är alla svenskar också ägare till SJ. Vi håller oss uppdaterade om krav, förväntningar och synpunkter genom att möta och föra en öppen dialog med våra intressenter.

Öppen dialog

Utgångspunkten i vår dialog är vår egen intressentmodell, där urvalet av intressenter gjorts utifrån hur mycket de påverkas eller påverkar SJ – såväl positivt som negativt. Via intressentdialogen tar vi del av synpunkter och behov som har påverkan på hur SJ bedriver eller bör bedriva och utveckla verksamheten. Intressentdialogen är också ett sätt att öka kännedomen hos våra intressenter om vårt erbjudande, att utveckla våra produkter och att bli en bättre arbetsgivare. Alla delarna är avgörande för SJ:s framgång. Våra kärnvärden – framåtanda, omtanke, ansvar – utgör grunden för vad företagets intressenter ska kunna förvänta sig av SJ. Under 2012 har vi infört ett Serviceindex för att komplettera våra löpande kundundersökningar. Serviceindex ger oss indikation på vilka delar av serviceleveransen som medarbetare ombord direkt kan påverka. Ambitionen för 2013 är att vi även kommer att kunna mäta våra strategiska leverantörers nöjdhet i ett Partnerskapsindex.

KUNDER/RESENÄRER

SJ är ett reseföretag och relationen med våra kunder är väsentlig. Vi möjliggör för våra kunder att bo, arbeta och studera på olika geografiska platser.

Dialogtillfällen

Kommunikation genom försäljningsorganisation, Kundtjänst, ombordpersonal, sociala medier.

Verktyg för uppföljning

Nöjd med resan-index (NRI) mäts varje månad, Serviceindex .

FÖRENINGAR/ORGANISATIONER

SJ samarbetar med föreningar och organisationer i syfte att verka positivt för järnvägens utveckling samt utformningen av framtidens tågtrafik.

Dialogtillfällen

Samarbeten, utbildning och informationsutbyten exempelvis för landsbygd, pendlare, personer med funktionsnedsättningar med flera.

Verktyg för uppföljning

Nöjd med resan-index (NRI) .

TRAFIKVERKET

SJ och Trafikverket samverkar för att Sveriges järnvägsinfrastruktur ska användas på ett optimalt sätt.

Dialogtillfällen

Strategiska, taktiska och operativa möten. SJ har kontakt med Trafikverket på alla nivåer, där vi arbetar för våra gemensamma intressen och för att säkra en god leverans.

Verktyg för uppföljning

Punktlighetsstatistik.

REGIONALA KOLLEKTIV-TRAFIKMYNDIGHETER

SJ utför trafik på uppdrag av regionala kollektivtrafikmyndigheter (RKTm). Uppdragstrafiken utgör en viktig del av SJs verksamhet.

Dialogtillfällen

Nyhetsbrev, personlig kontakt och branschforum.

Verktyg för uppföljning

Möten och dialog.

MEDIER

SJ är ett öppet och transparent företag som agerar proaktivt och vill delta i samhällsdebatten. Medierna har en viktig roll genom förmedling av nyheter och information.

Dialogtillfällen

Pressmeddelanden, pressträffar, sociala medier.

Verktyg för uppföljning

Mediabevakning.

LAGSTIFTARE

Olika beslut om infrastruktur, skatter och avgifter påverkar järnvägens och SJs konkurrenskraft. SJ deltar ofta som remissinstans när politiska beslut bereds.

Dialogtillfällen

Regelbundna möten med regionala och lokala företrädare samt andra beslutsfattare.

Verktyg för uppföljning

Marknadsanalys.

ÄGARE

Ägaren, staten, formulerar mål för SJs verksamhet. Målet att skapa värde innefattar krav på långsiktighet, effektivitet, lönsamhet, utvecklingsförmåga genom ett hållbart företagande.

Dialogtillfällen

Löpande dialog med Finansdepartementet, årsstämma.

Verktyg för uppföljning

Delårsrapportering, års- och hållbarhetsredovisning, bolagsstyrningsrapport, presentationer, annan inrapportering.

MEDARBETARE

Engagerade medarbetare är en förutsättning för nöjda kunder och en ansvarsfull leverans. SJ erbjuder en trygg och stimulerande arbetsplats.

Dialogtillfällen

Utvecklingssamtal, arbetsplats-träffar, kommunikation via olika interna kanaler, dialog med fackliga organisationer.

Verktyg för uppföljning

Medarbetarundersökning (NMI), uppföljning av ledarskapskvalitet, sjukfrånvaro.

SAMARBETSPARTNERS/LEVERANTÖRER

Kvaliteten på våra tjänster är beroende av processer hos våra samarbetspartners. SJ tillför i sin tur bland annat värde i form av arbetstillfällen hos våra samarbetspartners.

Dialogtillfällen

Dialoger, offerter och förhandlingar, kontroll av utförda tjänster. Vi arbetar dagligen i nära samarbete med våra leverantörer inom underhåll, service och städning för att säkerställa att våra tåg är hela och rena.

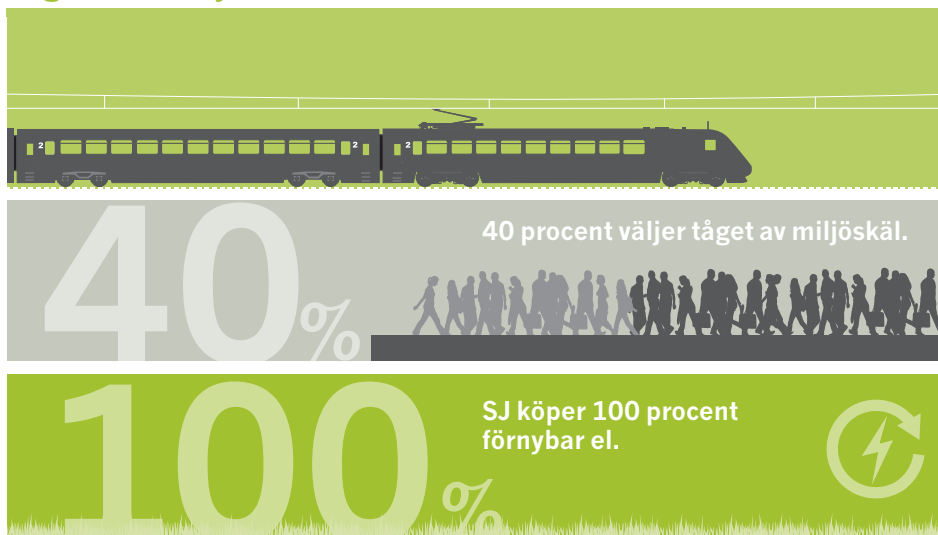
Verktyg för uppföljning

Leverantörsgenomgångar.

Miljömedvetna kunder

SJ erbjuder ett enkelt och hållbart resande – för alla. SJ har en viktig roll i samhället genom att skapa möten och föra människor samman. Med ett attraktivt utbud och flexibla priser samt genom att erbjuda en användbar stund ombord ska SJ arbeta för att bli förstahandsvalet för inrikes resor.

Tåget – ett miljömedvetet val

7,5

miljoner koppar
Fairtrade-märkt
kaffe serverades
i återvunnet
material.

Sveriges grönaste

SJ har många miljömedvetna kunder. Över 40 procent svarar i våra kundundersökningar att de väljer att resa med SJ av miljöskäl. En resa med SJ bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

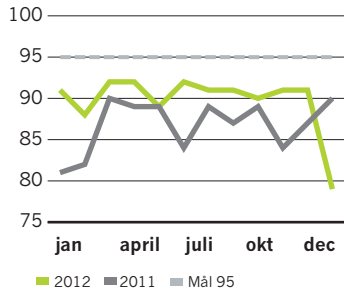
SJ utsågs i januari 2012 av allmänheten till Sveriges grönaste varumärke i en mätning genomförd av varumärkesbyrån Differ.

SJ tåg – ett klimatsmart sätt att resa. Alla resor med SJs tåg är sedan 1994 märkta med "Bra miljöval". Alla SJs tåg drivs av förnybar el.

#

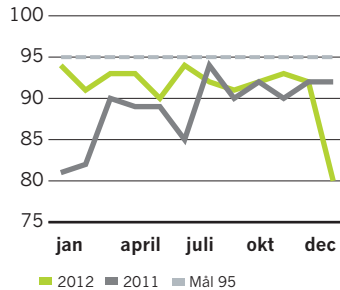
Talsvar för
funktions-
nedsatta har
införts.

Punktlighet regionaltåg, %

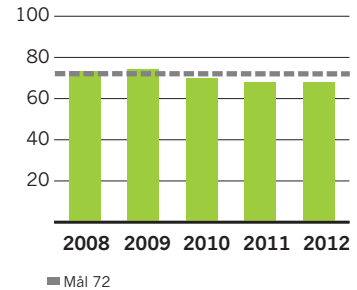

Under 2012 har SJs punktlighet på total nivå förbättrats, både för fjärr- och regional trafik. Vår punktlighet i högtrafik är dock långt ifrån tillfredsställande.

Punktlighet fjärrtåg, %

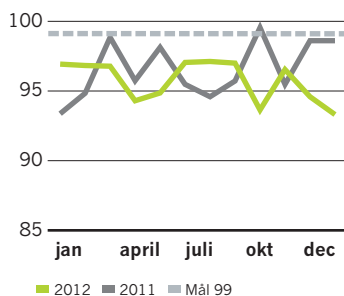

NRI

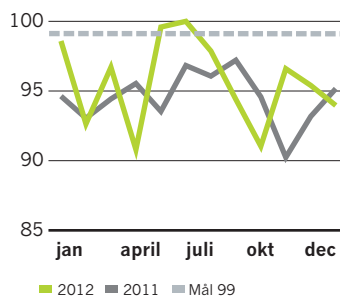
För 2012 landar Nöjd med resan-index på 68, ett utfall som vi inte är nöjda med.

Regularitet regionaltåg, %

SJs regularitet under 2012 har varit ojämn. Exempelvis har utfallet påverkats av flera skilda fordonsfel på vår fordonsflotta. Tekniska fel på våra dubbeldäckare, vilka trafikerar mälardalsregionen, har varit särskilt framträdande.

Regularitet fjärrtåg, %

Ett av våra mål är att minska mängden färskvaror som slängs

Därför förbättrar vi kylmontern ombord på SJ 2000-tågen, samt processerna för returhantering.

Källsortering i bistro

I vår bistro kan kunderna källsortera. För 2012 uppnåddes uppsatt mål om 18 procent materialåtervunnet avfall.

2 889 975
sms har skickats till våra kunder.

70 procent
av våra kunder väljer e-biljett i våra kanaler för e-biljettering.

327 000
kunder läser varje nummer av Kupé.

Med SJs miljökalkyl

kan våra kunder se hur olika resealternativ – bil, buss, flyg och tåg – påverkar miljön. Under 2012 har cirka 45 000 rapporter skickats till våra företagskunder.

A close-up photograph of a curved, metallic surface, possibly a part of a machine or a large wheel. The surface has a brushed metal texture and shows signs of wear, including some reddish-brown discoloration. Two hexagonal screws are visible, securing the surface. The text is overlaid in the center.

Punktlighet, bemötande och information
är våra tre viktigaste områden.

Kvalitet handlar för oss på SJ om att tillfredsställa och helst överträffa kunders krav och förväntningar. Och det innebär att vi bedriver en persontågstrafik som är säker, pålitlig och bekväm och som ger våra kunder det vi har utlovat.

SJs kvalitetsarbete – mot tydliga mål

SJs mål som helhet är att säkra vår leverans gentemot kunderna. I vårt kvalitetsarbete har vi tre fokusområden: punktlighet, bemötande och information. Arbetet med att höja robustheten och kvaliteten på dessa områden är vår högsta prioritet gentemot kunderna och innefattar hela SJs verksamhet.

Punktligghet: Punktliggheten är vår viktigaste kvalitetsaspekt och också vårt främsta kundlöfte. Ju mer vi arbetar enhetligt och målinriktat desto nöjdare kunder får vi. Vår punktlighet har en positiv trend. På total nivå var alla månader utom en under 2012 bättre än året innan, men för att nå den jämna nivå för vår punktlighet som vi vill uppnå är det viktigt att alla delar inom vår verksamhet fortsätter göra extra ansträngningar.

Bemötande: SJ vill bidra till en än bättre reseupplevelse genom att ge extra bra bemötande och service. Ett gott bemötande är därför centralt i vårt kvalitetsarbete. Fokus är det värde som skapas ombord, i mötet med kunderna. Kompetenta, engagerade och duktiga medarbetare skapar en bra kundupplevelse och gör verklig skillnad för resenärerna. I en konkurrensutsatt marknad är det ett sätt att utmärka sig.

Information: Vår ambition med våra informationsaktiviteter är att nå ut med information till så många som möjligt i så god tid som möjligt. Snabbare och mer riktad information är något som värderas högt av våra kunder vilket bland annat visas i vår stora ombordundersökning. Vi arbetar för att bli effektivare med sms- och mobiltjänster för att nå ut med riktad information, och vi finns också tillgängliga i sociala medier för att snabbt kunna bemöta frågor och lösa eventuella problem.

Kvalitetsarbetet ska kunna mätas

Som stöd i vårt kvalitetsarbete har vi ett kvalitetsledningssystem som är integrerat med våra ledningssystem för miljö och arbetsmiljö. För att tydliggöra vad som gäller inom kvalitetsområdet finns en fastställd kvalitetspolicy. Rätt kvalitet handlar för oss i grunden om fyra enkla principer:

- ta ansvar för att leverera rätt kvalitet i varje steg
- tillämpa bästa, kända arbetssätt varje gång
- identifiera och reagera på avvikelser
- utvecklar och förbättra verksamheten och medarbetarna mot tydliga mål.

SJs resenärer måste vara trygga med att de kommer fram på utlovad tid. Punktligheten är vårt viktigaste kundlöfte och vi arbetar intensivt och systematiskt med att förbättra de områden som påverkar punktligheten och därmed kvaliteten på vår leverans.

Punktligheten är viktigast

Hög punktlighet och tillförlitlighet är viktiga faktorer vid val av färdssätt. Det övergripande arbetet för en mer robust trafik har som huvudsakligt mål att höja punktligheten. Genom att analysera alla processer och flöden runt punktlighet blir det enklare att definiera brister och sätta in rätt åtgärder. Arbetsprocesser i alla delar av verksamheten, allt ifrån IT till trafikinformation och snabbare reparationer, ska fungera på ett så smidigt och effektivt sätt som möjligt och möjliggöra att tågen avgår och ankommer i tid.

Punktligheten – vårt främsta kundlöfte

Vårt mål är att 95 procent av alla tåg ska ankomma i rätt tid. Under 2012 uppgick undergångspunktligheten för fjärrtågen till 91 procent (88) och för regionaltågen var siffran 90 procent (87), en uppgång med tre procentenheter för respektive trafikslag. Resultatet är dock på total nivå och visar inte punktligheten fördelat på trafikdygn och sträcka.

Nedbrytning av våra punktlighetssiffror visar att vi är långt ifrån våra mål på vissa sträckor, exempelvis under högtrafik när det är intensiv trafik på spåren. Det idoga arbetet mot ökad robusthet har gett resultat, men vi har långt kvar innan vi är nöjda. Arbetet fortsätter intensivt under 2013.

Sedan augusti 2011 finns en ansvarsgrupp etablerad med chefer med verksamhetsansvar för områden relaterade till punktlighetsprocessen. I denna grupp ingår även representanter från Trafikverket. Ansvarsgruppen arbetar särskilt med att analysera och åtgärda incidenter relaterade till punktligheten.

SJ ser kontinuerligt över de förberedelser som måste till för att våra tåg ska avgå i tid. Exempel på det är att medarbetarna är på plats, tågen är tillgängliga, städningen är

klar och bistron kan öppna. Att resenärerna kommer ombord i tid samt att tåget får sin avgångssignal från Trafikverket påverkar också. Även rutinerna vid trafikstörningar ses över för att fungera smidigt och strukturerat så att åtgärder och ersättningstrafik kan sättas in på bästa möjliga sätt.

Tydligare punktlighetsredovisning

Som kund ska det vara möjligt att över tid se punktligheten på sin avgång, därför måste vi vara öppna och transparenta. SJ redovisar månatligen punktlighet för fjärr- och regionaltågtrafiken, orsaker till förseningar och större trafikpåverkande händelser. Från januari 2013 redovisas punktligheten veckovis för de sträckor som har flest resenärer samtidigt som regularitet, andelen tåg som går hela sin planerade sträcka, redovisas i månadsstatistiken.

Genomförda aktiviteter gällande punktlighet under 2012 är i urval:

- Effektivare Trafikledning inom SJ för att kunna reducera konsekvenser vid fel.
- Ökade tidsmarginaler för tågen på stationerna, för att undvika att en försening skapar en kedja av förseningar samt för att hinna städa och förbereda tåget till nästa avgång.
- Utvecklade rutiner i depåer för att förbättra avgångspunktligheten.
- I samråd med Jernhusen och Trafikverket har stationsklockor synkroniserats, samt skyltning och utrop till resenärer förbättrats.
- Trimmade och effektiviserade många processer som indirekt påverkar punktligheten – till exempel städning i egen regi för att säkra att tågen är redo för avgång i tid.
- Vid trafikstörningar hålls stationer öppna längre och personalstyrkan kan snabbt utökas.

PUNKTLIGHETS-REDOVISNING ENLIGT BRANSCHPRAXIS

Vi följer tågoperatörerna och Trafikverkets branschpraxis vid redovisning av vår punktlighet. Det innebär att punktligheten för SJs fjärrtåg mäts som rätt tid + 15 minuter, och regionaltåg mäts som rätt tid + 5 minuter.

Regularitet visar i procent hur stor andel tåg som gick hela sin planerade sträcka.

Den kundupplevda punktligheten mäts löpande som en del i Nöjd med resan-index via våra ombordmätningar. För 2012 uppgick denna till 49 (53), vilket är en markant skillnad mot den faktiska punktligheten som blev 91 procent för fjärrtåg och 90 procent för regionaltåg.

KLART FÖR AVGÅNG

Våra tåg ska avgå från depå och ankomma plattform i rätt tid. Våra medarbetare ska ha checkat in och vara redo.

I god tid före avgång startar lokförarens arbete. Tidtabell och körorder som visar avvikelser längs med banan samt en fordonslista med status på fordonet tas ut.

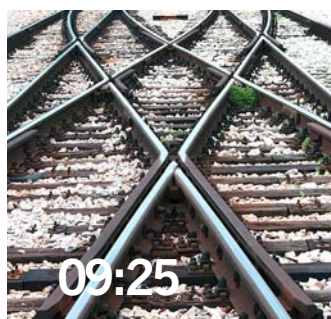
Första stoppet är strax norr om Stockholm Central. Maten lastas och ombordpersonalen kliver på och förbereder inför resan.

Tåget städas om det anländer från en tidigare resa och inte har passerat någon av våra depåer. Cirka tio minuter före avgång körs tåget fram till Stockholms central.

Lokföraren får avgångssignal, körtillstånd, från Trafikverket. Det är trångt på spåren och det är viktigt att hålla sin avgångstid.

Dörrarna stängs 30 sekunder före planerad avfärd, i enlighet med säkerhetsföreskrifter och för att säkra avgångspunktligheten.

Avgångssignalaren kontrollerar att allt längs med tåget ser bra ut innan den sista dörren stängs. Tåget avgår precis på tid.

För medarbetarna ombord börjar nu arbetet med att serva resenärer, visa biljetter, servera förbeställd mat och ta hand om alla som vill handla i bistro.

Moderna tekniska verktyg gör att ombordpersonalen snabbt får uppdaterad information om trafikläget och eventuella åtgärder om en händelse uppstår.

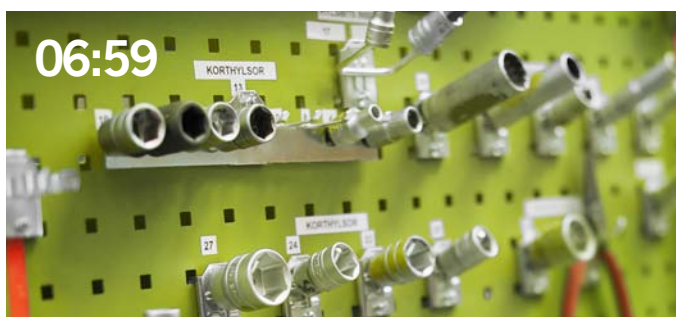
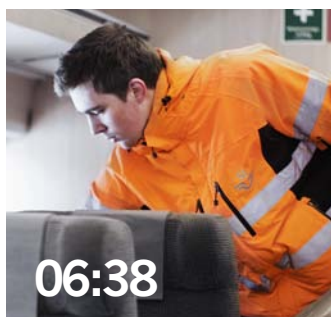

EN NATT I DEPÅN.

Det är en komplex kedja som ska till för att tågen ska vara hela och rena och redo att avgå från depån i tid.

Ett tåg ankommer till Hagalund, norra Europas största underhållsdepå för tåg. Platskontrollen tar över tåget och för det till rätt plats. Varje dag passerar cirka 100 tåg för att få service och underhåll.

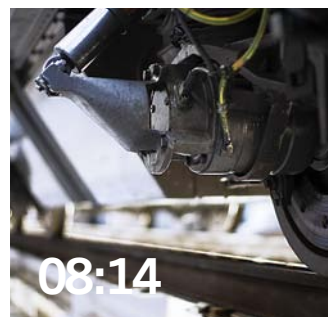

Tåget ska under natten, städas, växlas och säkerhetskontrolleras samt vattentryckas. Vintertid ska tåget även avisas.

Cirka vart tredje dygn ska tåget komma till verkstaden för tillsyn och löpande underhåll. Då säkerställs säkerhet, komfort och kvalitet. Vi åtgärdar mekaniska eller elektriska fel och förebygger genom underhåll.

Vi ser över om hjulen på tåget måste svarvas. Vi utför tester på bromsar, kollar komforten och ser till att övervakningssystemet som används under körning fungerar.

Efter klargöring, klartecken att lämna bangården, ska tåget avgå från Hagalund till Stockholms Central – i tid, helt och rent.

Så åker tåget i väg för att föra resenärer till deras destinationer.

De senaste åren har det skett mycket gällande underhållsprocesserna. Genom att införa ett industriellt arbetssätt och se över och förbättra både enkla och komplicerade processer har effektiviteten ökat.

Teknisk produktledning arbetar kontinuerligt med att se vad som kan förändras och förbättras. De samlar in information om fel och händelser som fordon kan drabbas av, analyserar materialet och genomför förbättringar genom att byta komponenter, göra ombyggnader av olika slag i depån, samt förbättra underhållet eller processerna.

Trafik som tål mer, väder och vind, och planering för att kunna reducera påverkan när något inträffar. SJ har arbetat hårt för ett mer stabilt system som är förberett för att parera oförutsedda händelser.

Robust trafik

Fokus i det trafik- och fordonsprogram som tagits fram för att säkra kvaliteten i verksamheten har varit att göra trafiken mer robust. Perspektivet på hur detta uppnås har breddats. Genom att införa arbetsgrupper med kompetens ifrån olika delar av organisationen pågår en övergripande genomgång av alla de processer som kan bidra till ökad robusthet.

Förenklade processer

Utmaningarna består i att stärka kvaliteten, öka punktligheten samt se över hur vi nyttjar våra resurser. Som en del av detta kommer SJ att utveckla planeringsprocessen, vilket bland annat innebär kortare beslutsvägar, samt utbyte och komplettering av befintliga IT-system.

Långsiktighet och bättre planering

SJ genomför stora satsningar och investeringar på tågens långsiktiga hållbarhet. Ett omfattande arbete utförs för att upprätta ett hållbart underhållssystem och med fortsatt införande av nya arbetssätt och "daglig styrning" där SJ jobbar mer effektivt. Ett stort arbete genomförs också för att identifiera förbättringsområden som kan ge resultat på lång sikt.

Vi har också lagt stort fokus på att förbättra för kunderna under vintermånaderna, även vid besvärliga förhållanden. Ett fast vinterprogram är satt, liksom planer för ytterligare trafikreduktioner vid försämrat väder. Dygnet runt-jourer och snabbare mobilisering samt ökad bemanning

på trafikledning och bättre hantering av ersättnings- trafik vid trafikstörningar, är andra insatser som bidrar till en robust tågtrafik.

Genomförda aktiviteter under 2012 är i urval:

- Förbättrad planering gällande bemanning.
- Förbättrad planering gällande fordon samt ökade trafikresurser genom fler fordon, främst under vinterhalvåret.
- Tidigare planering av trafik och fordon kring banarbeten.
- Införandet av banansvariga förare som uppdaterar Trafikverket om framkomlighet, järnvägens skick och svaga områden längs banorna.
- Reducera antalet fordonsfel – förbättra tekniken i fordonsflottan och satsning på förebyggande underhåll för att öka driftsäkerheten.
- Fortsatt öka effektiviteten avseende underhålls- och depåproduktion.
- Fjärrdiagnostik och fjärrövervakning låter tekniker följa varje tåg under dess arbetspass och avläsa alla rapporter i realtid vilket ger bättre kunskap om tågets prestanda.
- För att snabbare återställa produktionen till ett normal-läge efter trafikstörningar samt att snabbt ge resenärerna rätt trafikinformation har SJ under året utvecklat samverkan med Trafikverket.
- Vi har även förbättrat den löpande dialogen med Trafikverket och andra tågoperatörer, bland annat genom veckovisa möten där det diskuteras hur man bäst avhjälp svåra trafiksituationer.

Det ska också vara bekvämt och enkelt att resa med oss.
Det handlar helt enkelt om att vi ska ge god service.

Kunden i centrum

I arbetet med service står kunden och kundens behov i centrum. För oss innebär det att vi ska ha ett bemötande som är professionellt och personligt, samt svarar mot de behov våra kunder har. För att detta ska vara möjligt måste medarbetarna ha tydliga mandat. Alla medarbetare ges möjlighet att ta ansvar och hjälpa kunderna på det sätt som lämpar sig bäst i en specifik situation. Att SJs satsningar och medarbetarnas ansträngningar gett resultat på detta område märks inte minst i ombordundersökningen, där vi flera år i rad har fått betyget mycket bra.

Enkel och bekväm resa

Oavsett val av resealternativ ska SJ erbjuda punktliga resor och ett gott bemötande. Stunden ombord ska också kunna användas för att ladda batterierna och till detta hör att det ska finnas ett brett och attraktivt utbud av mat och dryck på våra långväga resealternativ. Under året har vi utökat bistroverksamheten till fler linjer och vi har börjat erbjuda resenärer på vissa InterCity-sträckor varmrätt under resan. Det finns också ett varierat utbud av lättare mat och dryck i bistron.

Kundtjänst i flera kanaler

Varje dag möter SJs medarbetare cirka 100 000 resenärer. Ombord på våra tåg, i våra butiker samt Contact Centers sker dagligen samtal, möten och dialoger. Idag arbetar över 300 personer på SJs tre Contact Centers med supportärenden. Här möter SJs anställda våra kunder dagligen där frågor och funderingar på allt från restidsgarantiärenden, internetstöd, trafikinformation och försäljning av inrikes- och utrikesresor till att ta hand om våra SJ Prio-medlemmar och affärsresenärer hanteras.

SJ i sociala medier

För SJ är de sociala medierna viktiga kanaler för att säkerställa en öppen och ärlig dialog med våra kunder och in-

tressenter. Genom att finnas i sociala medier vill vi bemöta den närvaro som finns i dessa kanaler, nå olika målgrupper och möta nya behov och beteenden. På så vis kan vi stärka förtroendet för SJ och visa att vårt företag är modernt och tillgängligt.

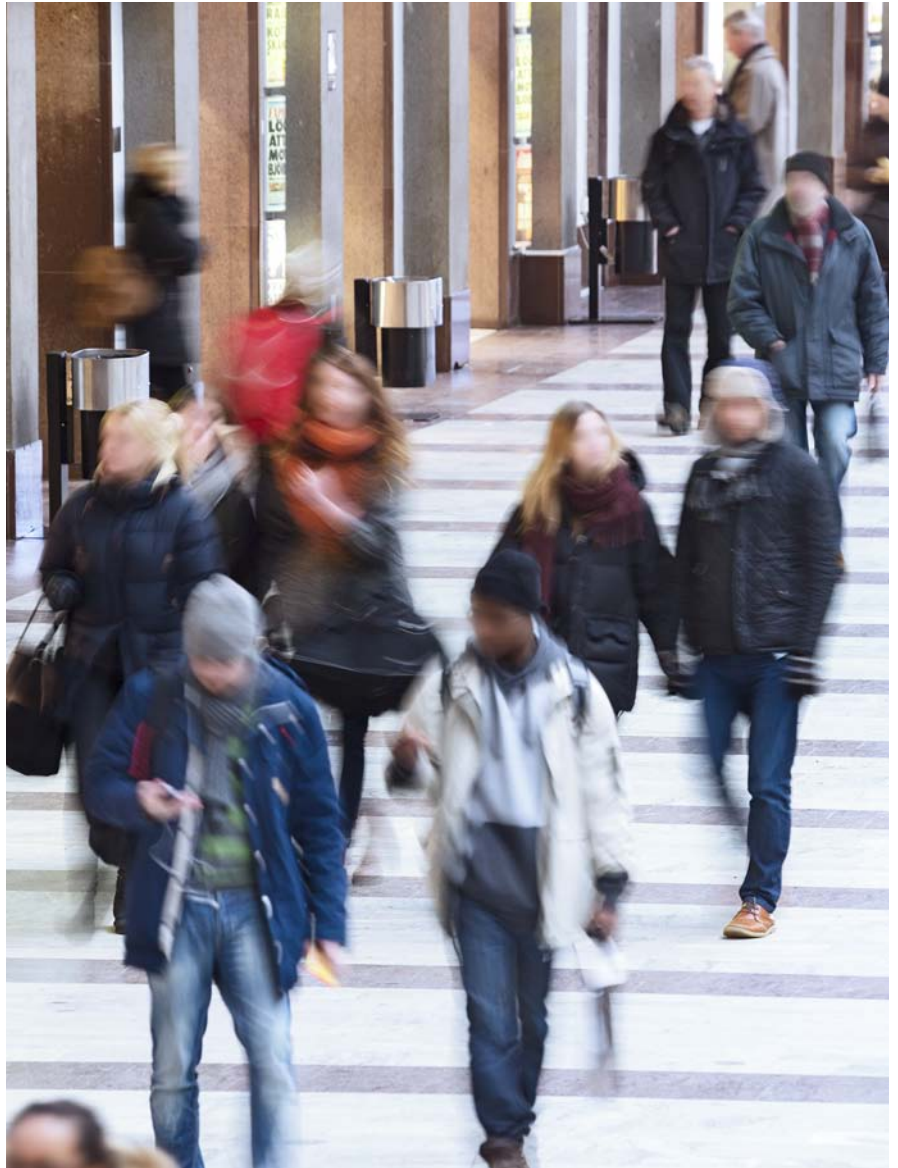
Målet med SJs närvaro i sociala medier är att:

- skapa goda relationer med våra kunder såväl som opinionsbildare
- möta kunderna på deras villkor och finnas till för att svara på deras frågor
- vara bäst på att svara på frågor kring tågresor
- bemöta kritik
- marknadsföra SJs produkter och tjänster
- stärka SJs varumärke.

SJ har sedan 2010 varit aktivt på Twitter och Facebook och vi fortsätter att utveckla kunddialogen och kommunikationen med våra intressenter. Ett exempel är crowd-sourcing, ett komplement till en traditionell kundundersökning, där resenärer via en webbtjänst får bidra med tankar och idéer kring en fiktiv kundsituation. Syftet har varit att gå till botten med vilka behov resenärer har och inkludera resenärerna i utvecklingsprocessen. Vi fortsätter även att utveckla informationen på sj.se och kommer under 2013 att lansera vårt nya Nyhetsrum där nyheter och viktig information om SJ ska samlas.

Intressentdialogen

För att utveckla och förankra hållbarhetsarbetet genomför SJ löpande intressentdialoger både externt och internt. Vi deltar bland annat i samråd och diskussioner med Trafikverket och andra operatörer om aktuella och branschgemensamma frågor. Vi för dialog med pendlarorganisationer och handikapporganisationer om behov och förbättringsområden och vi har även kontinuerliga

samtal med RKTm (Regional kollektivtrafikmyndighet) runt om i landet. Syftet med dessa dialoger är att få kunskap om regionernas behov och tillsammans skapa goda möjligheter för rörlighet mellan och inom regionerna, till exempel genom arbete, studier och boende på olika geografiska platser.

Kunderna sätter betyget

Hur kunderna uppfattar och värderar service, kvalitet och tjänsteutbud utgör grunden till hur SJs affär utvecklas. Vi mäter därför löpande kundernas reseupplevelse och trivsel, hur kunderna uppfattar oss samt vilka förväntningar de har i ett Nöjd med resan-index (NRI).

Runt 30 000 kunder deltar årligen i en ombordundersökning som varje månad mäter hur kunderna upplever punktlighet, komfort, information och service. Resultatet

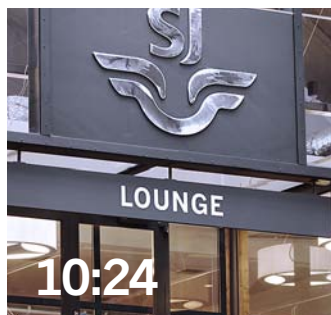
används sedan som verktyg för att göra våra tjänster och erbjudanden attraktiva och relevanta. Resultaten utgör även grunden i ett förbättringsarbete för att öka trivselen och nöjdhetsgraden hos våra resenärer.

Totalt index för 2012 blev 68 (68). Detta ger betyget godkänt, något som vi är långt ifrån nöjda med. Målet för 2012 var ett NRI på totalt 72. När det gäller service, komfort och information ger våra resenärer oss ett något högre betyg, över 70. SJs kunder inom vårt snabbtågskoncept är generellt sett nöjdare än våra övriga kunder. För frekventa kunder, främst pendlarresenärer inom Mälardalsregionen, sjunker NRI noterbart. Vad gäller denna kundkategori så har SJ under året haft fortsatta problem i form av bristande regularitet och punktlighet under peak-tider samt en ansträngd tillgång vad gäller dubbeldäckarna.

VI ÄR MED DIG HELA VÄGEN.
Det ska vara enkelt att resa
med SJ. Vi kan följa dig hela
vägen på resan – från biljett-
bokning till dess att du släcker
sänglampan på hotellet.

Det finns många sätt att beställa och köpa SJs tågbiljetter: resebyrå, sj.se, mobil.sj.se, SJ resebutik och telefon. En e-biljett får du per e-post som du själv skriver ut. En mobilbiljett får du som sms.

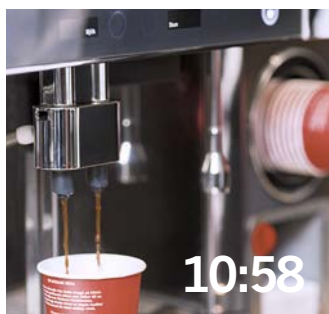

På de största stationerna finns särskilda lounges där 1 klassresenärer och SJ Prio-medlemmar kan arbeta, slappna av och få något att äta och dricka.

Det är enkelt att börja din resa med oss: ingen incheckning behövs och biljetten visas under resan.

I bistro på SJ Snabbtåg kan du köpa maträtter och smörgåsar samt varma och kalla drycker.

Har du bokat trådlöst Internet har du uppkoppling och kan arbeta, spela se på film eller surfa ombord. Restiden blir kvalitetstid.

Kommunikation med dimensioner

Snabbare och tydligare information och hög tillgänglighet ska göra att vi höjer nivån på kommunikationen med våra kunder.

Information och Kommunikation

SJ arbetar för att vara ett modernt och öppet företag och ska ligga i framkant när det gäller information och kommunikation. Tillgång till korrekt och tydlig information genom väl utvecklade verktyg och kanaler är en viktig del i vår leverans.

Utöver att ge våra kunder den information som behövs i reseprocessen ska SJ som företag vara uppdaterat om områden som påverkar verksamheten, öppna i vad som sker inom SJ och tillgängliga för olika målgrupper. Det innebär att vi ska ge rätt information om en händelse eller

11:33

En förbeställd taxi eller hyrbil kan vänta när du kommer fram. Du kan även boka hotell i samband med tågbiljett då SJ samarbetar med hotell i Sverige, Danmark och Norge.

SJ säljer även biljetter till evenemang runt om i Sverige till exempel Abba The Museum, Melodifestivalen och olika sportevenemang.

ABBA
THE
MUSEUM

15:30

Sedan kan du tryggt resa tillbaka och få en härlig frukost serverad vid din plats.

ett förlopp och vi ska ge svar på viktiga frågor i tid, vare sig man vänder sig till någon av våra kundtjänster eller gör ett inlägg på Facebook.

SJ har under året satsat stort på att ytterligare förbättra och utveckla kanaler för trafikinformation. För att göra den bättre och mer tillgänglig samverkar SJ, Trafikverket och branschen kring att hitta lösningar och gemensamma satsningsområden. All vår ombordpersonal har smartphones och genom interna appar kan medarbetarna få löpande uppdateringar om till exempel trafiksituationen och anslutningar.

Information om resan i förväg

Vi försöker också att i allt högre grad kontakta resenärer via telefon och sms vid trafikstörningar för att förebygga och reducera problem som kan uppstå. Genom att kunderna i förväg får information om förändringar som rör deras resa, kan de planera om och i och med det spara tid. Under 2012 har vi nått fram till kunder personligen

via sms gällande till exempel ändringar i trafiken. Två miljoner sms skickades under 2011 och cirka 2,9 miljoner under 2012. För att kunna nå våra kunder på ett mer effektivt sätt har vi också flyttat vår twittertjänst till vår Kundtjänst vilket ger högre bemanning under längre tider av dygnet. Från och med 2013 finns vår kundtjänst även på Facebook. Med appen "Min resa" kan resenären själv hitta trafikinformation gällande olika sträckor. Appen lanserades under hösten 2011 och hade i slutet av 2012 cirka 100 000 unika besökare per månad.

Förbättrad täckning längs spåren

Att Internet och mobilsamtal fungerar ombord på tåget är en av de viktigaste frågorna för såväl våra resenärer som medarbetare. I ett samarbete med SJ bygger Telia 4G-nät längs landets mest trafikerade tågsträckor. Utbyggnaden av nätet sker etappvis till december 2013. SJ förbättrar samtidigt tågen med nya mottagare som förstärker telesignalerna.

Ett resealternativ för varje resenär

SJ erbjuder resor för kunder med varierade behov. Vissa kunder reser kortare sträckor och ofta, vissa längre sträckor någon gång per år. Beroende på sträcka och syfte med resan erbjuder SJ fem olika koncept; Snabb, InterCity, Regional, Natt och Charter.

SJ Snabbtåg

SJ Snabbtåg erbjuder cirka 100 avgångar varje vardag. Det motsvarar 30 000 avgångar och cirka nio miljoner personresor med våra snabbtåg per år.

Resandet med snabbtågen har ökat kraftigt. Mellan 2005 och 2010 är denna ökning cirka 50 procent. När SJ 2000 lanserades för ungefär 20 år sedan, var det ett koncept som fokuserade tydligt på affärsresenärerna och deras behov. Tågen körs numera hela dygnet, veckans alla dagar, vilket medfört att fritidsresenärer reser med snabbtåg i allt högre utsträckning och idag är den största kundgruppen.

55%

är SJ:s marknadsandel i Sverige.

Laddad och uppkopplad

Vid varje sittplats finns ett uttag med 220 volt för laddning av telefon eller dator. Det finns trådlöst nätverk med Internet ombord för dem som vill jobba, spela spel, se på film eller lyssna på musik. Alla SJ Snabbtåg har också en tyst avdelning, där man kan jobba eller vila ostört.

Mat och dryck

Varje snabbtåg har en bistro med mat och dryck till försäljning. När man köper resa i 2 klass kan man samtidigt beställa frukost och varm mat.

1 klass

Alla våra snabbtåg har en 1 klassvagn. Du sitter bekvämare, det finns alltid tillgång till kaffe, frukt och dagstidningar. På avgångar före kl 9 serveras frukost vid din sittplats. Reser du senare på dagen kan du bland annat köpa till en trerättersmeny.

Information och underhållning

Informationssystemet ombord.sj.se på våra SJ 3000 tåg är tillgängligt på skärmar och i din egen dator. Där får du information om trafiken och tillgång till underhållning och erbjudanden ombord.

SJ 3000

SJs 20 nya snabbtåg, SJ 3000, introducerades på sträckan Stockholm – Sundsvall i februari i år. SJs snabbtågskapacitet har i och med SJ 3000 utökats med 30 procent. Under året har de nya tågen tagits i trafik, på linjerna från Stockholm till Jönköping, Uddevalla, Östersund, Falun/Borlänge samt Umeå. Trafikstarten har varit lyckad och SJs resenärer har gett tåget högt betyg i SJs kundnöjdhetsundersökningar.

SJ 3000 är snabbt, bekvämt, modernt och speciellt utvecklat för att gå på de längre sträckorna med flera stopp. Fåtöljerna är bekväma med gott om plats för benen och varje plats har egen läslampa och eluttag.

SJ 2000

SJ 2000 går mellan större orter på våra mest trafikerade sträckor. Med hög komfort och få stopp tar det dig snabbt och bekvämt till centralt belägna orter runt om i Sverige. Vid varje sittplats hittar du hållare för kaffemuggar, klädkrok och eluttag. Stolarna är fällbara med skönt stöd för nacken. På SJ 2000 finns mobilmottagare ombord vilket ger dig bättre täckning.

SJ Intercity

En resa med InterCity innebär en bekväm resa på långa sträckor med tillgång till bistro eller kiosk samt eluttag. Resan tar lite längre tid och ligger lägre i pris jämfört med SJ Snabbtåg. I första klass finns också vissa tillval och tilläggstjänster så som frukost och från och med januari 2013 går det också att förbeställa varmrätt på utvalda sträckor.

Upprustning av personvagnar

Upprustningen av 161 personvagnar för regional- och InterCity-trafiken är avslutad, sista vagnen blev klar i juli 2012. Flottan är nu mer enhetlig och det har gett 1 460 fler sittplatser. Vagnarna har målats svarta exteriört. Interiört har de fått ljus inredning, ny belysning och nya eller upprustade stolar. Vagnarna har även fått en yttre dörrförregling som innebär att dörrarna inte kan öppnas utifrån efter central dörrförregling. Dörren i sig byts inte, men kompletteras med ett antal komponenter och dörrdatorn får ny programvara. En lättare upprustning av ytterligare 56 vagnar är på gång; det projektet väntas vara färdigt under början av 2014.

SJ Regional

Varje dag reser cirka 50 000 människor på 300 avgångar med SJs regionala tåg. Bara i Stockholm/Mälardalen görs varje år cirka 15 miljoner resor med SJ Regional. Omkring hälften av dem är mellan hemmet och arbetsplatsen. SJ arbetar tillsammans med RKTm och pendlarorganisationer för att skapa bra möjligheter till arbetspendling. Genom samarbetet TiM (Trafik i Mälardalen) erbjuder SJ Regional kombinerade biljetter och månadskort för regionala tågresor och lokaltrafik.

Snabba transporter till många orter

Regionaltåg ska erbjuda kunderna prisvärda och behagliga resor på korta och medellånga sträckor. En resa med Regionaltåg innebär snabba tågtransporter med många avgångar och stopp i stadsregioner. Även om ett regionaltåg kan täcka långa sträckor så är det främst behovet av punktliga och frekventa resor, såsom arbetspendling, som Regionaltåg ska tillgodose. Regionaltåg fungerar också ofta som anslutningstrafik till och från de större järnvägslinjerna.

Utöver den omfattande upprustningen av personvagnar för regional- och InterCity-trafiken, har även en upprustning av SJs regionaltåg dubbeldäckarna påbörjats.

15 miljoner

I Stockholm/Mälardalen görs varje år cirka 15 miljoner resor med SJ Regional.

Varje dag reser cirka 50 000 människor på 300 avgångar med SJs regionala tåg. Omkring hälften av dem är mellan hemmet och arbetsplatsen.

Ett uppdragsståg dekorerats för en kunds räkning.

SJ Nattåg

SJ Nattåg har de längsta resorna, vilket innebär en möjlighet att sova under resan och vakna utvilad vid ankomst. Konceptet erbjuder olika komfort för olika resenärer och budgetar såsom sittvagn, liggvagn, sovvagn samt egen kupé. SJ kan även erbjuda sovvagnskupé med färdigbäddade sängar, egen dusch och toalett i kupén.

Ådalsbanan premiärkördes av SJ Nattåg i juli 2012. Ådalsbanan bildar tillsammans med Botniabanan ett 32 mil långt system som ska göra det möjligt att köra snabba persontåg och tunga godståg efter Norrlandskusten. För första gången går nu persontågstrafik längs hela Norrlandskusten upp till Umeå.

Den nya linjen innebär en påtaglig förbättring för resenärerna genom att det blir betydligt kortare restider samtidigt som det skapar nya möjligheter att ta tåget till och från Sundsvall och Härnösand där nattåget tidigare inte har gått.

SJ Charter

SJ Charter genomför resor till valfria destinationer med egen tidtabell och möjlighet att lägga in egna stopp längs vägen. Kunden erbjuds möjlighet till aktiviteter under resans gång och SJ Charter kan även koordinera transferresor och evenemang. Tre olika erbjudanden finns:

Uppdragsståg – när kunden hyr ett tåg, har egen tidtabell, valfria stopp och kunden bestämmer över konceptet ombord.

Egenproducerade – tåg som körs i egen regi och/eller tillsammans med en arrangör till exempelvis idrottsevenemang och konserter.

Utställningståg – i stället för att hyra en monter på en traditionell mässa byggs den upp i speciella utställningsvagnar. Totalt kan SJ Charter erbjuda 400 kvm monteryta. Utställningståget står alltid centralt och utställningen kommer till kunden vilket ger en attraktiv produkt.

SJ Prio

SJ Prio är SJs kundprogram för resenärer. Syftet är att göra resandet enklare, bekvämare och mer användbart för alla som åker tåg frekvent. Som SJ Prio-medlem får man poäng på alla resor och allt man handlar ombord. Medlemmarna har förmåner hos SJs samarbetspartners, bland annat på hotellnätter och får tillgång till särskilda Prio erbjudanden. SJ Prio har funnits i fem år och har idag 900 000 medlemmar.

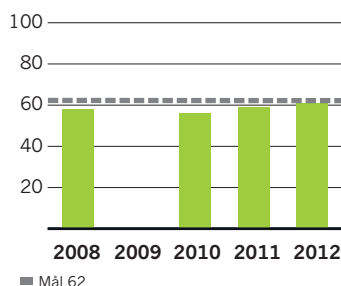
SJ Biz

Med vårt företagsprogram SJ Biz finns tjänster som förenklar och effektiviserar företagets resande. Där ingår statistik och en samlad uppföljning av företagets resande antalet resor, de vanligaste sträckorna och hur mycket utsläpp miljön besparats genom att resa med SJ. Som företagskund ingår även lägre hotellpriser, varierade betalningssätt och anpassad Internet och telefonbokning.

SJs medarbetare

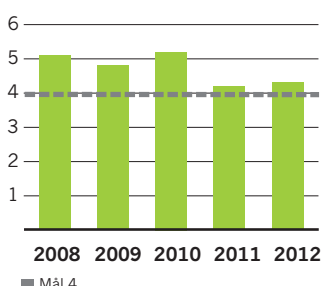
Våra medarbetare är våra viktigaste ambassadörer, då SJs leverans till stor del bygger på våra medarbetares kompetens, kultur och vilja att leverera en god tjänst och ge våra kunder bästa möjliga reseupplevelse. Vi satsar stort på att vara en attraktiv arbetsplats som utmanar, vitaliserar och stimulerar våra ledare och medarbetare, inom alla verksamhetsområden. Vi arbetar aktivt för att vara ett modernt företag med tydliga värderingar. Vi vill erbjuda stimulerande arbetsuppgifter, god kompetensutveckling, en väl utvecklad hälsovård och mycket annat.

NMI

Vårt Nöjd-Medarbetare-Index har ökat till 61, detta trots att en omorganisation har genomförts under året. Innan 2011 genomfördes undersökningen endast vart annat år.

Sjukfrånvaro, %

Under slutet av 2012 noteras en svag ökning av koncernens sjukfrånvaron.

Förmånståget är

en webbtjänst som samlar alla generella förmåner SJs medarbetare har samt information om försäkringar, pension, föräldraledighet och SJs friskvårdsbidrag. För att minska vår påverkan på miljön finns nu även lönebeskeden här i elektronisk form.

Medarbetare bidrar

SJs hållbarhetsarbete ska gå som en röd tråd genom organisationen och verksamheten. Utöver att delta i arbetet i något av de projekt som styr mot miljömålen finns det inom SJ ett uttalat miljötänkande i det dagliga arbetet. Medarbetare uppmanas bland annat att spara energi genom att stänga av datorn och släcka lampan när man lämnar arbetsplatsen. Källsortering på arbetsplatserna är standard och en miljöutbildning samt miljötips på SJs intranät är ytterligare sätt för medarbetare att bidra. SJ uppmanar också till dialog bland annat genom att medarbetarna berättar för omgivningen om tågets miljöfördelar samt kommer med förslag på hur SJs miljöarbete kan bli ännu bättre.

KÖNSFÖRDELNING

MÄN

STYRELSE OCH LEDNING

53%

ARBETSLEDARE

52%

TOTALT

560%

KVINNOR

47%

48%

40%

Utbildnings-
timmar i snitt:

38

Beslut om att höja
friskvårdsbidraget
fattades under 2012.

Var tredje
medarbetare har
nyttjat friskvårds-
pengen.

5000

exemplar av vår personaltidning
SJ Nytt varje månad.

God service börjar inifrån – nöjda kunder och nöjda medarbetare hänger därmed ihop. Därför ska SJ erbjuda en attraktiv arbetsplats byggd på god arbetsmiljö och gemensamt ansvarstagande.

Våra medarbetare gör resan bättre

Medarbetarundersökningen är ett viktigt mått på hur medarbetarna upplever förutsättningarna i sitt arbete, samverkan, utvecklingsmöjligheter och företagskultur.

Årets undersökning visar på ett resultat på 61 i Medarbetarindex vilket är en ökning från föregående år som var 59. Enligt referensstatistik från undersökningsföretaget är ett index över 60 bra och ett index under 40 visar att mycket behöver förändras och åtgärdas. Ett sammanfattande index för svenskt arbetsliv ligger på 55–57 i genomsnitt.

Medarbetarindex ligger till grund för förbättringar

Det finns en positiv trend i hur medarbetarna upplever förutsättningar i arbetet och sin arbetssituation. Det finns inget enskilt område som har förändrats markant utan de flesta enheter går något framåt.

Utvecklingsområden även för 2012 var fortsatt arbete med att förbättra samarbetet mellan divisioner och enheter, lyhördhet i att ta emot och återkoppla på förbättringsförslag från medarbetare samt balans mellan arbete/privatliv. Medarbetarundersökningens resultat utgör sedan underlag för ett förbättrings- och utvecklingsarbete som genomförs varje år.

Medarbetarpanel för ökad dialog

Att ha dialog med medarbetarna är viktigt. SJ har en särskild Medarbetarpanel som gör det möjligt att kontinuerligt ställa aktuella frågor till en större grupp medarbetare om SJs verksamhet. Medarbetarpanelen är en snabb och enkel kanal för dialog där medarbetare får möjlighet att delta. SJs intranät har också en kommentarsfunktion där medarbetare kan kommentera intranätartiklarnas innehåll och få svar på frågor och funderingar direkt från den som ansvarar för informationen.

Mångfald och jämställdhet

För SJ innebär mångfald att alla medarbetare ska ha samma förutsättningar oavsett kön, sexuell läggning,

funktionshinder, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller kulturell bakgrund. Vi ser medarbetarnas olikheter och etniska diversifiering som en tillgång som ska tas tillvara.

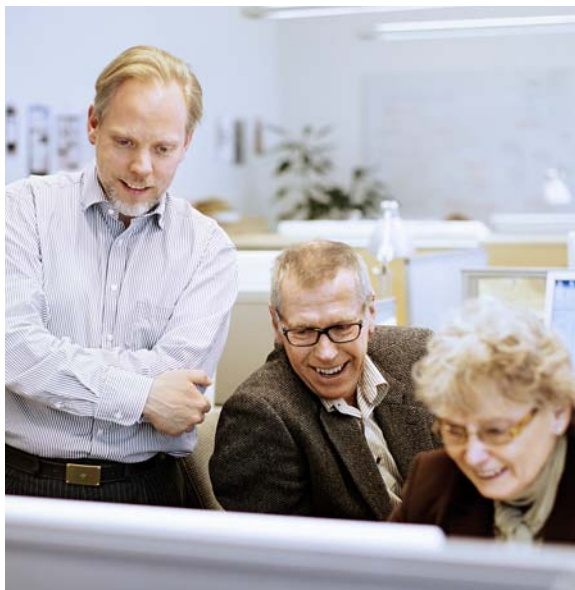
Grunden i SJs jämställdhetspolicy är att "SJ behandlar och accepterar alla medarbetare för den individ han eller hon är". Av jämställdhetspolicy framgår också att män och kvinnor ska ha samma rättigheter och möjligheter i fråga om arbete, anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter. I jämställdhetspolicy beskrivs även hur man aktivt arbetar med jämställdhetsfrågor samt en särskild policy för etnisk mångfald. SJ har riktlinjer för hur organisationen ska motverka och förebygga diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Vid fall av diskriminering, trakasserier, mobbning eller kränkande särbehandling har SJ dokumenterade procedurer. Alla ärenden som rapporteras till HR hanteras utifrån uppkommen situation och åtgärdas därefter. I SJ AB

har det förekommit två diskrimineringsfall 2012 (ett fall 2011). Den ena tvisten handlar om åldersdiskriminering vid rekryteringen av komfortoperatörer och har anmälts av SEKO. Tvisten är förhandlad på lokal och central nivå. Preskriptionstiden till arbetsdomstolen löper fortfarande. Den andra tvisten gäller också åldersdiskriminering men i detta fall gällande rekrytering till lokförare, där en person är berörd. Lokala förhandlingen har hållits i januari 2013, men överklagats till central nivå.

Hälsa och arbetsmiljö

Friska medarbetare är tecken på en god arbetsmiljö och innebär livskvalitet för individen och ökad produktivitet i verksamheten. SJ har under flera år arbetat strukturerat med hälso- och arbetsmiljöinsatser. Det har gjort att sjukfrånvaron har sänkts och att fokus varit på att minska risken för ohälsa och arbetsskador. Trots att vi har nått

långt vad gäller att sänka sjukfrånvaron återstår fortsatta insatser för att minska sjukfrånvaron ytterligare.

Koncernledningen fattade 2011 beslut om en koncerngemensam policy för hälsa och arbetsmiljö, vilken styr SJs förbättringsarbete. SJs hälsoarbete handlar om att främja, förebygga och rehabilitera. Det betyder att hälsoarbetet riktar sig till alla medarbetare oavsett om man är frisk och i arbete, i riskzonen för ohälsa eller i behov av rehabilitering. Arbetet med minskad sjukfrånvaro har under flera år haft en positiv utveckling. Sjukfrånvaron var 4,3 procent under 2012. Under de tre första kvartalen har sjukfrånvaron sjunkit enligt plan, men under fjärde kvartalet har en mindre ökning skett. SJ har under året haft ett fortsatt aktivt arbete med att minska sjukfrånvaron. SJ har etablerat samarbetet med företagshälsovården och använder nu permanent tjänsten Sjuk- och friskänmälan inom SJ. Via denna tjänst får samtliga medarbetare sjukvårdsrådgivning i samband med sjuk- och friskänmälan. SJ får en enkel och tidseffektiv process för chefer i verksamheten samt goda möjligheter till uppföljning på central nivå.

Fler hälsofrämjande aktiviteter

Vid utgången av 2012 fanns 38 hälsoinspiratörer inom koncernen. Rollen som hälsoinspiratör handlar om att inspirera och informera kring hälsa, friskvård och trivsel på arbetsplatsen. De finns för att skapa en långsiktig och hållbar utveckling av det hälsofrämjande arbetet på SJ. Hälsoinspiratörerna genomför tillsammans med lokala chefer aktiviteter som syftar till att öka hälsan och trivsel på SJs arbetsplatser.

SJs hälsosatsning inkluderar flera hälsofrämjande aktiviteter, allt från att vi har en mat- och motionsguide till att sponsra medarbetares deltagande i Bellmansstafetten och Blodomloppet.

Utbildning inom SJ

Att utvecklas är viktigt för våra medarbetare och vår leverans. SJ utbildningsutbud utformas efter behov samt utifrån förändringar i arbetet.

SJ har specifika kompetensutvecklingsprogram samt öppna utbildningar för alla medarbetare, inom områden som ledarskap, arbetsmiljö, kommunikation, projektledning eller trafiksäkerhet.

Utbildning för ombordpersonal

SJ satsar på utbildning, inte minst när det gäller ombord-medarbetare. All ombordpersonal genomgår varje år ett antal praktiska och teoretiska utbildningar inom service, trafiksäkerhet och fordon. Kurserna kan behandla kundpsykologi, försäljning eller tekniska aspekter för respektive koncept. SJ har en läarpool med 28 personer som står för 80 procent av utbildningen för ombordmedarbetare inom SJ. En viktig del av utbildningarna är att de ska vara så praktiskt utformade som möjligt för att förstå roller och få erfarenhet. Utbildning sker därför ofta i en realistisk miljö, eller på plats ombord på tåg på lokala utbildningsorter. Lärarna arbetar även med att följa upp säkerhetsutbildningar efter slutförd kurs och agerar support till medarbetare på plats på åkstationer runt om i landet.

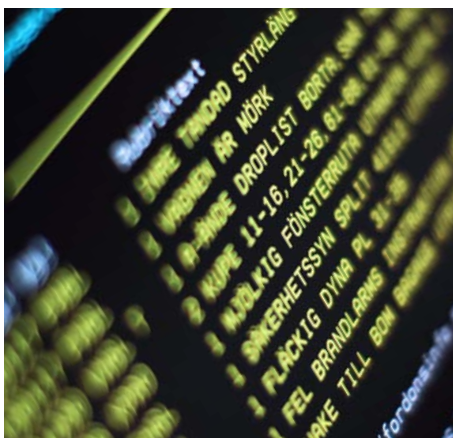
Flexibla utbildningar

Det är viktigt att den personal som berörs mest av en större förändring får tillfälle att öva sig på situationer och rutiner som kommer med nya förutsättningar. Därför genomförs särskilda utbildningar vid större förändringar. Medarbetare får då också tillfälle att diskutera bakgrunden till besluten eller få svar på nya frågor som kan uppkomma.

Kompassen

Kompassen är SJs system för kompetenshantering. Här lagras de kompetensutvecklingsaktiviteter medarbetarna har deltagit i samt vilka som är inplanerade framöver. Alla medarbetare har tillgång till sin egen kompetenssammanställning, en lista över alla utbildningar som slutförts och godkänts. Från Kompassen kan alla också skriva ut intyg för respektive utbildning.

Säkerhet

Vi jobbar för att minska risken för olyckor och förhindra att konflikter med resenärerna uppstår. Ett säkerhetsarbete som leder till en säkrare arbetsplats, för alla.

Genom en löpande och aktiv dialog driver SJ säkerhetsarbetet som syftar till att förebygga olyckor och tillbud. Säkerhetsaspekten är konstant del i det dagliga arbetet, under resans gång men även innan avresa eller vid sidan av spåret. Vårt säkerhetsarbete har som målsättning att förebygga incidenter som kan medföra skador på människor, fordon, infrastruktur och miljö. Fordonen vi använder i vår verksamhet genomgår service utifrån högt ställda säkerhetskriterier. All vår personal känner ansvar för våra resenärers och kollegors säkerhet, och ett aktivt arbete med att utveckla vårt säkerhetskunnande stödjer detta. Risken för hot och våld kommer dock alltid att finnas i en sådan öppen miljö som många av SJs medarbetare befinner sig i.

En larm-app i ombordmedarbetarnas telefoner och ordningsvakter vid särskilda händelser är exempel på åtgärder som SJ genomfört för att öka tryggheten. Det finns också ett system för prioritering av samtal in till trafikledningen, så att de mest akuta samtal hanteras först.

Utbildningar i säkerhet – fördjupad kundpsykologi

All ombordpersonal har de senaste åren gått en utbildning i fördjupad kundpsykologi. Det innebär att deltagarna tränas i hur man på ett bättre sätt kan hantera pressade situatio-

ner, men även får kunskap i hur man konkret skyddar sig om det händer något.

Frontlinjens närmsta chefer har fått utbildning så att de kan coacha medarbetarna vid behov och ett nytt arbetssätt har inletts på trafikledningen vad gäller personalomhändertagande. Antal rapporterade incidenter har ökat mellan 2011 och 2012, främst till följd av ett aktivt, gemensamt grepp för att rapportera alla händelser. Som en del i arbetet med en utvecklad och förbättrad rapporteringsfunktion följs alla incidenter upp och omhändertagandet av medarbetare har fått större fokus. Responsen från medarbetare har varit mycket positiv och resulterat i att tryggheten ökat. Det har visat sig i att sjukfrånvaron har minskat och att medarbetarindex har ökat. Inom regionaltrafiken har indexet ökat från 43 för år 2010 till 76 för 2012.

Förarkort

En ny lag om behörighet för lokförare började gälla förra året. För SJ innebär den att alla lokförare ska ha ett förarbevis och kompletterande intyg samt att SJ för register över förarnas kompetenser. Förarbeviset utfärdas av Transportstyrelsen och styrker att föraren uppfyller vissa minimikrav avseende medicinsk och psykologisk lämplighet, utbildning och allmänna yrkeskvalifikationer.

SJ UTRUSTAR TÅGEN MED HJÄRTSTARTARE

Ett beslut har fattats att utrusta alla SJs tåg med hjärtstartare. I ett akut läge kan tillgången till hjärtstartare vara helt livsavgörande för en person som drabbats av hjärtstopp och hjärtstartare blir allt mer självklara i publika miljöer, precis som att det finns brandsläckare och annan nödutrustning.

Som ett första steg utrustas SJ 2000 med hjärtstartare under slutet av 2012, därefter kommer även övriga tåg att utrustas. Den exakta planen för införandet är ännu inte fastställd.

Alla ombordmedarbetare kommer inför installationen i tågen att få en särskild utbildning i hur hjärtstartaren används.

Det är attraktivt att arbeta inom tågbranschen och SJ är en viktig operatör. Vi har placerat oss på 100-listan över attraktiva arbetsgivare enligt Universums ranking 2012.

Därför väljer jag SJ

Dan Olofsson
Chef för trafik

Dan Olofsson har erfarenhet ifrån många olika roller med sina femton år på SJ. I den första jobbade han som växlare på bangården i Hallsberg en period efter gymnasiet och som extraknäck under studieåren på Luleå Universitet.

Examensjobbet, under utbildningen till civilingenjör med inriktning på Trafikplanering, genomfördes inom SJ och handlade om Botniabanan. Därefter blev Dan erbjuden anställning i företaget.

Efter ett par år rekryterades han till Chef för Fjärrtrafik på Trafikkontoret och har sedan dess haft ett flertal chefsroller inom SJ, numera som Chef för Trafik med personalansvar för alla SJs förare.

"Det jag trots allt nog har haft mest nytta av är mina erfarenheter som växlare. Där fick jag förståelse för produktionsapparaten och kärnaffären och lärde mig språket – hur man pratar om tåg."

Att Dan har haft så många olika roller inom SJ beror dels på grund av eget intresse och dels på grund av förändringar inom företaget som gett

möjligheter. Dessutom har han velat lära sig nya saker och inte stagnera inom en roll.

"Det har känts naturligt att söka nya utmaningar inom SJ. I vissa roller har jag arbetat intensivt med ett fåtal specialister och då kan det vara nyttigt att därefter ha en roll med större personalansvar där andra arbetssätt och kvaliteter värdesätts i ledarrollen."

På frågan hur man går tillväga för att göra karriär inom SJ menar Dan att det är viktigt att vara engagerad i det man gör och att visa intresse.

"Nyfikenhet och intresse för verksamheten är viktigast. Sen gör man bäst i att lyssna, det finns mycket kunskap inom företaget. Jag tycker att SJ är bra på att fånga upp personer som är duktiga på det de gör. Det finns bra vägar att gå."

Dessutom är det enligt Dan helt nödvändigt att ha roligt när man arbetar, och det är vad som driver honom.

"Jag får en kick av att jobba och jag tror på det vi gör."

Jill Dandanelle
Fordonsoperatör

Jill Dandanelle arbetar sedan sju år som fordonsoperatör. Steget in

på SJ kom när hon såg en annons i tidningen om lediga tjänster på SJs depå i Hagalund. En vän som kände till yrket uppmanade henne att söka trots att hon inte hade någon tidigare liknande erfarenhet.

"Jag har alltid velat bli bilmekaniker och på något sätt kändes det självklart att jag skulle få det här jobbet. Så blev det också, efter viss ihärdighet, och trots att jag skulle fylla 50 år."

Efter tre månaders betald utbildning var hon färdig fordonsoperatör. Därefter har Jill genomgått veckolånga fördjupningskurser för att lära sig mer om respektive fordon.

Som fordonsoperatör har man till uppgift att se till att tågen är servade och redo med rätt sammansättning och antal vagnar när det är dags för nästa resa. Man sköter bland annat växling, förflyttning, klargöring och lokavhängning av tågen när de är i depå. Det är ett fysiskt arbete och man rör på sig större delen av arbetsdagen.

"Jag har utvecklats mycket under de här åren, både fysiskt och psykiskt. De egenskaper som gör att jag passar för jobbet är att jag är envis, stark och bra på att tänka i flera led."

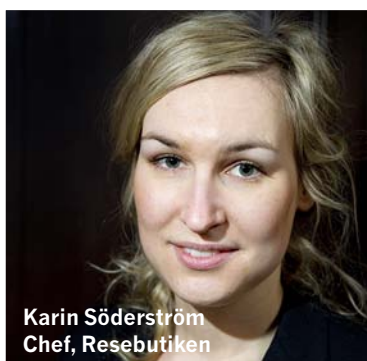
Jill har en kreativ ådra och gör keramik och designar på fritiden, så för henne passar även skiftarbete bra.

"Det är viktigt med balans i livet. SJ har gjort en stor hälsosatsning här hos oss. Personliga tränare har varit här och gjort hälsoundersökningar och gett oss tränings- och hälsoråd. De har verkligen engagerat sig. På stora företag är det lätt att man inte

blir sedd men på SJ försöker man ha dialog med alla medarbetare.”

För Jill är det bästa med yrket att det är fritt och omväxlande och att man får vara mycket utomhus. Sammanhållningen med arbetskamraterna är också viktigt.

”Jag trivs bra här, det är högt i tak och man får vara sig själv. Och skulle jag känna att det blir för tufft vet jag att det finns många andra roller och uppgifter inom företaget.”

Karin Söderström
Chef, Resebutiken

Våren 2008 bodde Karin Söderström i Spanien. Via en vän fick hon tips om att SJ sökte resesäljare till SJs resebutik i Stockholm. Karin fick efter ett par intervjuer jobbet och åkte till Stockholm. När hon sedan skulle börja studera till socionom i Malmö tog hon kontakt med resebutiken där och fick napp. Under fyra år kombinerade Karin sina studier med arbetet som resesäljare. När tjänsten som butikschef blev ledig under sista studieåret, såg Karin det som en rolig utmaning och en bra möjlighet.

”Det var skönt att ha ett jobb direkt efter examen och en utmaning

att börja som butikschef, berättar Karin. Jobbet är ju inte typiskt för en socionom men jag har haft mycket nytta av min utbildning. Först och främst handlar det ju om människor, våra kunder och våra medarbetare. Dessutom hade jag inriktning verksamhetsutveckling vilket vi arbetar mycket med. Utöver det har jag studerat personalfrågor, organisationsförändring samt ledarskap och det har varit en stor tillgång i mitt arbete.”

Karin arbetar som resesäljare minst en dag i veckan, för att hålla sig uppdaterad vad gäller SJs produkter och för att behålla inblicken i hur resesäljarens arbetssituation ser ut.

”Jag måste ha förståelse för arbetet och vilka förutsättningar man har. Då är det också lättare att sätta rätt förväntningar.”

”Vi säljer resor och har många andra erbjudanden som hotell och taxiresor. Vi förväntas också kunna allt om SJs verksamhet och då är det viktigt att ha koll på alla delar, som aktuella erbjudanden såväl som alternativa anslutningar och trafiksituationen på spåren.”

Om Karin ska beskriva de tre viktigaste uppgifterna i sin roll som chef är det att se varje medarbetare och hitta personliga styrkor och sätt att motivera. Att sätta upp mål, gemensamma såväl som enskilda, samt att vara en bra ambassadör för SJ.

”För oss är det också viktigt att vi håller ihop och peppar och stöttar varandra och att vi känner att vi är del av ett team. Det ska vara kul att gå till jobbet!

JUST NU SÖKER VI:

TÅGVÄRDAR OCH RESESÄLJARE

SJ har ett löpande behov av att rekrytera tågvärdar och resesäljare men framförallt inför sommarsäsongen.

LOKFÖRARE

SJ har ett kontinuerligt behov av att rekrytera färdiga lokförare till olika orter. Under kommande år har SJ många pensionsavgångar bland förarkollegorna samtidigt som nya tåg sätts på spåren.

FORDONSOPERATÖRER

Det finns ett löpande behov av att rekrytera fordonsoperatörer som arbetar med växling, tågiordning, ställande, yttre tvätt, säkerhetssyn, bromsprovning, klargöring och tekniskt underhåll.

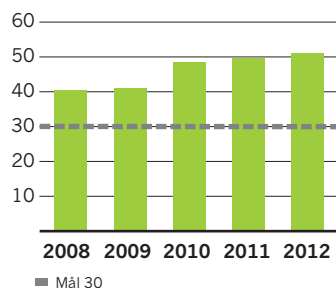
SJ i samhället

SJ är en viktig del i det transportsystem som är grundläggande för samhällets funktion. På ett hållbart sätt underlättar vi för människor att bo och arbeta på olika platser. Vi är en stor arbetsgivare och en viktig kund för flera av våra leverantörer.

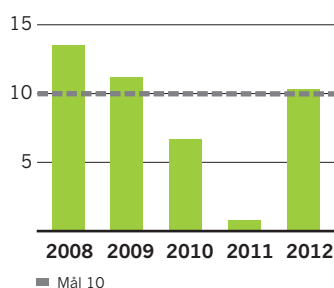
Tillförlitlighet i trafik har ökat med 38 procent.

Soliditet, %

Soliditeten i koncernen per den 31 december 2012 uppgick till 51,1 procent (49,6).

Avkastning eget kapital, %

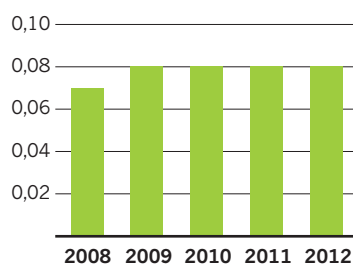
Förbättringen beror främst på att skiljedomen avseende Tåg i Bergslagen AB föregående år, uppgående till MSEK -150, inte längre inkluderas, kombinerat med vitesersättning från Bombardier Transportation om MSEK 156 under 2012. Vidare har koncernens kostnadseffektivisering påverkat utfallet.

SJ utnämndes i mars 2012 till Sveriges mest hållbara transportföretag

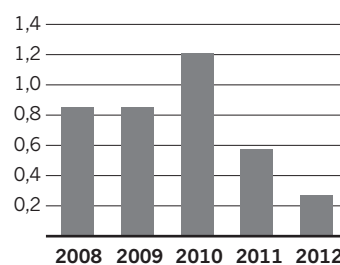
Utnämningen var från Sustainable Brands. I januari 2012 utsågs SJ även av allmänheten till Sveriges grönaste varumärke i en mätning genomförd av varumärkesbyrån Differ.

SJ klimatkompenserar för de egna koldioxidutsläppen från tjänsteresor, köldmedieläckage och tågdrift i Sverige, Norge och Danmark. Pengarna går till organisationen "Climate Friendly" och mer specifikt till att skydda 25 000 hektar regnskog på ön Borneo i Malaysia.

Energieffektivitet, kWh/pkm

I slutet av 2012 hade totalt 14 av SJ 3000 tåg trafiksatts, vilket förväntas ge effekt på vår energieffektivitet under 2013.

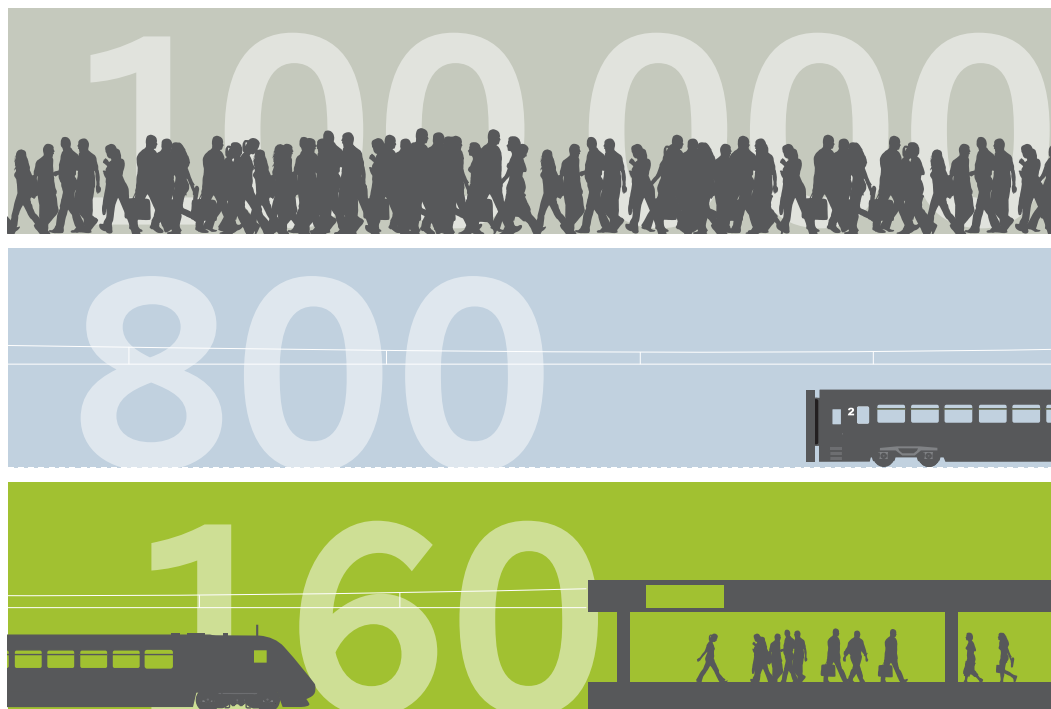
Koldioxidutsläpp, CO_2 /pkm

Väsentligt lägre ersättningstrafik under 2012 samt nedläggning av trafik i Tyskland har medfört att koncernens koldioxidutsläpp minskat under 2012.

ISO 14001 är miljöledningssystemet som SJ arbetar efter.

SJs moderna tåg använder nästan hälften så mycket energi som äldre, trots ökade hastigheter.

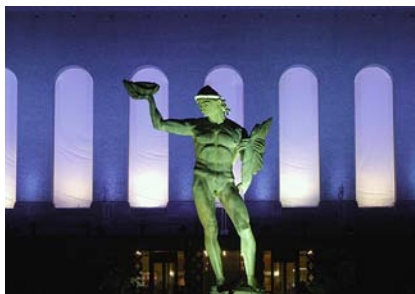
Varje dag reser cirka 100 000 resenärer med SJ på 800 avgångar som anländer till 160 stationer.

Från Narvik till Köpenhamn – vi finns på 2 931 platser

Genom att knyta ihop städer och regioner längs järnvägsnätet skapas möjligheter för människor att arbetspendla och resa på ett miljöanpassat och hållbart sätt. Och genom att så många som möjligt reser med SJ, tillförs största möjliga värde för våra kunder, ägare och samhället i stort.

Järnvägssystemet är en motor i Sverige och SJ har en viktig funktion att fylla. Genom att möjliggöra för resenärer att bo och arbeta eller studera på olika platser och resa i arbetet på ett enkelt och hållbart sätt skapar vi rörlighet i och mellan regioner. På orter dit tåget går ökar möjligheter till affärsverksamhet eller boende och en väl utbyggd tågtrafik blir en positiv drivkraft. SJ arbetar ständigt för att anpassa trafikutbudet till efterfrågan och på detta sätt bidrar vi till samhällsutvecklingen samt skapar värde både för vår ägare och övriga intressenter.

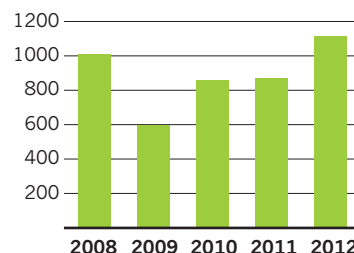
Att resa med tåg är ett hållbart alternativ och SJ verkar för att öka det kollektiva resandet. Sedan 1990 har tågresandet dubblerats och med ett ökat tågresande minskar vi de miljöfarliga utsläppen. Genom att så många som möjligt reser med SJ, tillförs största möjliga värde för våra kunder, ägare och samhället i stort.

Vi bidrar till samhällsnyttan på flera sätt. SJ är i sig också en stor arbetsgivare och skapar många jobb-möjligheter runt om i landet, dels inom vår egen organisation, dels via våra samarbetspartners. Hos SJ arbetar cirka 4 300 medarbetare med att erbjuda ett hållbart resealternativ.

Mål – att skapa värde

En stark ekonomi är avgörande för att SJ ska kunna investera i befintliga såväl som i nya tåg och för att kunna möta en ökande konkurrens.

Investeringar, MSEK

Ägaren, staten, formulerar mål för SJs verksamhet och är representerad i styrelsen. Målet att skapa värde innefattar krav på långsiktighet, effektivitet, lönsamhet, utvecklingsförmåga samt ett miljömässigt och socialt ansvarstagande.

Lönsamhet

En stark ekonomi är avgörande för att SJ ska kunna möta en ökande konkurrens och behålla sin position i framtiden.

Det är många som påverkas av SJs verksamhet. Ägaren, staten, formulerar övergripande mål för SJs verksamhet och är representerad i SJs styrelse. SJ har ansvar för att generera ekonomisk avkastning och SJs koncernledning beslutar årligen om kompletterande finansiella och icke-finansiella mål som senare fastställs av styrelsen.

Lönsamhet och långsiktighet

SJ måste vara lönsamma för att kunna garantera en god leverans och bidra till samhällsnyttan även i framtiden. Vi måste kunna investera i befintliga såväl som nya tåg och vi måste vara konkurrensmässigt attraktiva för att kunna behålla våra kunder och generera nya. Därför är långsiktig lönsamhet central i såväl ägarkraven som i SJs affärsplan.

SJ genomför stora satsningar och investeringar i tågens långsiktiga hållbarhet vilket gör att fordonsflottan är i bruk under lång tid. En genomtänkt och långsiktig for-

donsplanering gör att varje investerad krona används på ett hållbart sätt.

Effektivitet

Vi har genomfört ett stort arbete med att öka vår effektivitet inom alla områden, exempelvis genom att använda våra tåg på ett effektivare sätt. Våra fordon ska oftare vara i trafik eller redo att sättas in när det behövs. Målet är att många tåg ska vara i drift under högtrafik och att underhåll och service i större utsträckning utförs under lågtrafik. Vi planerar också bemanning av besättningen effektivare.

Utvecklingsförmåga

Vår ambition är att vara ett modernt och attraktivt reseföretag. Genom att vara lönsamma kan vi modernisera vår fordonsflotta, ligga i framkant när det gäller rutiner och processer kring service och information och satsa på utbildning av våra medarbetare. Det ger oss förutsättningar att nå våra mål.

Hållbarhet

Externa intressenter såväl som medarbetare ser det som självklart att SJ tar ansvar, både socialt och miljömässigt. SJ har tagit fram riktlinjer för särskilt viktiga områden för att säkra ett i grunden hållbart arbetssätt, exempelvis finns policyer inom inköp, jämställdhet, etik och miljö.

Strategier och processer

Områden med väsentlig påverkan på vår förmåga att leverera en tjänst med hög kvalitet och vad vi under 2012 kommit i mål med.

För att nå uppsatta mål har SJ tre huvudstrategier – Kvalitet, Effektivitet och Expansion. Kvaliteten ges en särskild stor betydelse eftersom det är svårt att vara effektiv och expandera om kvaliteten brister. Det är i skärningspunkten mellan Kvalitet, Effektivitet och Expansion, som resultaten uppnås, både ekonomiskt och i förhållande till våra kunder.

Kvaliteten baseras på att vi har tillförlitliga och stabila arbetsprocesser, där våra resurser utnyttjas på ett optimalt sätt och leveranserna till kunderna alltid kännetecknas av hög precision.

Effektivitetsarbetet tar sikte på begrepp som beläggning, produktivitet och lönsamhet, vilket säkrar att uppsatta lönsamhetsmål förverkligas och framtida investeringsplaner kan genomföras.

Vår expansion ska i första hand ske inom ramen för vårt befintliga erbjudande i egen regi eller i samverkan med utvalda partners. Via expansionen ökar SJs affärsvolymerna samtidigt som vi utvecklar nya tjänster och produkter.

Fordonsflottan

Under 2012 har vi arbetat för att säkra tågflottans tillförlitlighet genom att:

- Investera och upprusta vår fordonsflotta med fokus på förbättrad komfort och teknisk tillförlitlighet.
- Satsa på förebyggande underhåll för att öka driftsäkerheten.
- Fortsatt öka effektiviteten avseende underhålls- och depåproduktion.
- Fjärrdiagnostik och fjärrövervakning låter tekniker följa varje tåg under dess arbetspass och avläsa alla rapporter i realtid vilket ger bättre kunskap om tågets prestanda.
- Stora satsningar och investeringar på tågens långsiktiga hållbarhet. Ett omfattande arbete utförs för att upprätta ett hållbart underhållssystem och också med fortsatt införande av nya arbetssätt och ”daglig styrning” där SJ jobbar mer effektivt.
- Ett stort arbete genomförs också för att identifiera förbättringsområden som kan ge resultat på lång sikt.
- Förebygga hjulskador.

Som en del av ett projekt som Trafikverket driver i samarbete med Luleå tekniska universitet, monterar Trafikverket elektroniska ID-brickor på cirka 100 fordon i Norrlandstrafiken. Idag utlöses ett larm om spårkraften överskrider en viss nivå. Föraren måste då gå ur tåget och besiktiga den eventuella hjulskadan. Med den nya tekniken skickas information om skadan och för vilken hjulaxel larmet gäller automatiskt till SJ. Dessutom mäts data från hjulen löpande som gör att SJ i ett tidigare skede kan planera underhåll och undvika stoppande fel.

Omorganisationen

För att öka effektiviteten har SJ under 2012 genomfört en omorganisation som syftar till att stärka konkurrenskraften genom snabbare beslutsvägar, enklare processer samt tydligare mandat och roller.

Städning i egen regi

I syfte att leverera rätt kvalitet, vilket bland annat innebär hela och rena tåg, fattade SJ beslutet att förbättra tågstädningen. Under januari 2012 startade därför SJ städning i egen regi på de strategiska orterna Stockholm, Göteborg och Malmö. Det handlar inte enbart om städning, utan även om komfort. Målet är också att minska inköp av andra tjänster. Komfortoperatörerna utför till exempel fronttvätt, små reparationer och fyller på färskvatten. I nyckeltalen för städning följer vi kundens bedömning av vår leverans och vi ser en positiv trend under året. För snabbtågen får vi omdömet utomordentligt bra, för InterCity och Regional ligger vi på gränsen mellan medel och bra.

Eco-driving

Med målet att minska utsläppen och öka komforten för resenärerna fortsätter utvecklingen av Eco-driving. Det är en körteknik där förarna utbildas i att välja optimal hastighet och inbromsning vilket resulterar i minskad elanvändning, lägre utsläpp, minskat bromsslitage samt ökad komfort och punktlighet. Fullt genomfört med samtliga fordon finns en besparingspotential motsvarande 40 miljoner kronor. Nyttan mäts genom uppföljning av elanvändning och minskat slitage på bromsar. Under hösten 2012 genomgick alla SJs förare en utbildning i Eco-driving.

Med framtiden i sikte

SJ 3000 är SJs och Sveriges nyaste och modernaste snabbtåg, ett av världens mest miljöanpassade. Välkommen ombord!

2012 innebar premiär för SJ 3000, Sveriges modernaste tåg. De nya snabbtågen utökar SJs fordonsflotta med 20 nya tåg och 5 000 fler sittplatser.

I maj 2008 skrev SJ kontrakt om att köpa in 20 nya tåg till ett värde av 2 miljarder kronor. Tåget har tagit tre år att bygga, utveckla samt testköra och blev klart för trafikstart våren 2012 efter att ha testkörts i 2 500 mil.

5 000 nya sittplatser

Totalt tillför det nya Snabbtåget 5 000 sittplatser till SJs tågflotta. SJ 3000 är snabbt, bekvämt, modernt och speciellt utvecklat för de längre sträckorna med flera stopp. Det kommer att trafikera medellånga fjärrsträckor, med trafik från Stockholm till Östersund, Sundsvall, Gävle, Falun, Karlstad, Umeå och Uddevalla. Totalt har SJ beställt

20 stycken nya snabbtågssätt med plats för 245 passagerare i varje. Stockholm – Norrland är den tredje största resemarknaden i Sverige och i och med att SJ 3000 sattes i trafik på linjen Stockholm – Umeå är det första gången som SJ trafikerar Norrland med snabbtåg. En utveckling av tågförbindelserna i regionen har varit efterlängtat och förenklar även förbindelserna med Sundsvall och Mälardalen.

Miljö

SJ 3000 är ett av världens mest miljöanpassade tåg och miljödeklarerat och certifierat enligt ISO 14025. Materialen i tågen är framtagna efter de senaste miljökraven och tågen går att återvinna till 98 procent. Tågen har en energisnål grundkonstruktion med lågt luftmotstånd

TÅGFAKTA:

Längd: 107 m. Bredd: 3,43 m.

Topphastighet: 245 km/h.

Sittplatser: 245 stycken, varav 61 i 1 klass och 181 i 2 klass, samt två rullstolsplatser.

Toaletter: Sju stycken, varav en handikapptoalett och en tjänstetoalett. En toalett per vagn har skötbord.

De nya tågen är utrustade med det nya digitaliserade europeiska tågstyrnings- och signalsystemet ERTMS. Detta innebär att tågen är utrustade för att köra på de båda nybyggda järnvägssträckorna Ådalsbanan och Botniabanan.

SJ 3000 har tilldelats "High Design Quality" i den internationella stortävlingen Red Dot Design Award.

som minskar energianvändningen. Tåget återmatar mer än 12 procent av den använda energin till elnätet. Tågen har också elmätare, så att lokföraren kan följa energianvändningen löpande under färden. I varje tåg vagn finns återvinningsstationer där resenärerna själva hjälper till att källsortera, och LED-belysning ombord minskar strömförbrukningen. När tåget står parkerat ställs värme och ventilation automatiskt om till parkeringsläge, då stängs all elförbrukning som inte är nödvändig av och innetemperaturen sänks.

Rymligare och mer bagageutrymme

SJ 3000 är rymligare, med ett invändigt mått om 3,45 meter bredd jämfört med 3,08 för SJ 2000. Tåget har extra bagageplats och nya stolar som medför stort ben-

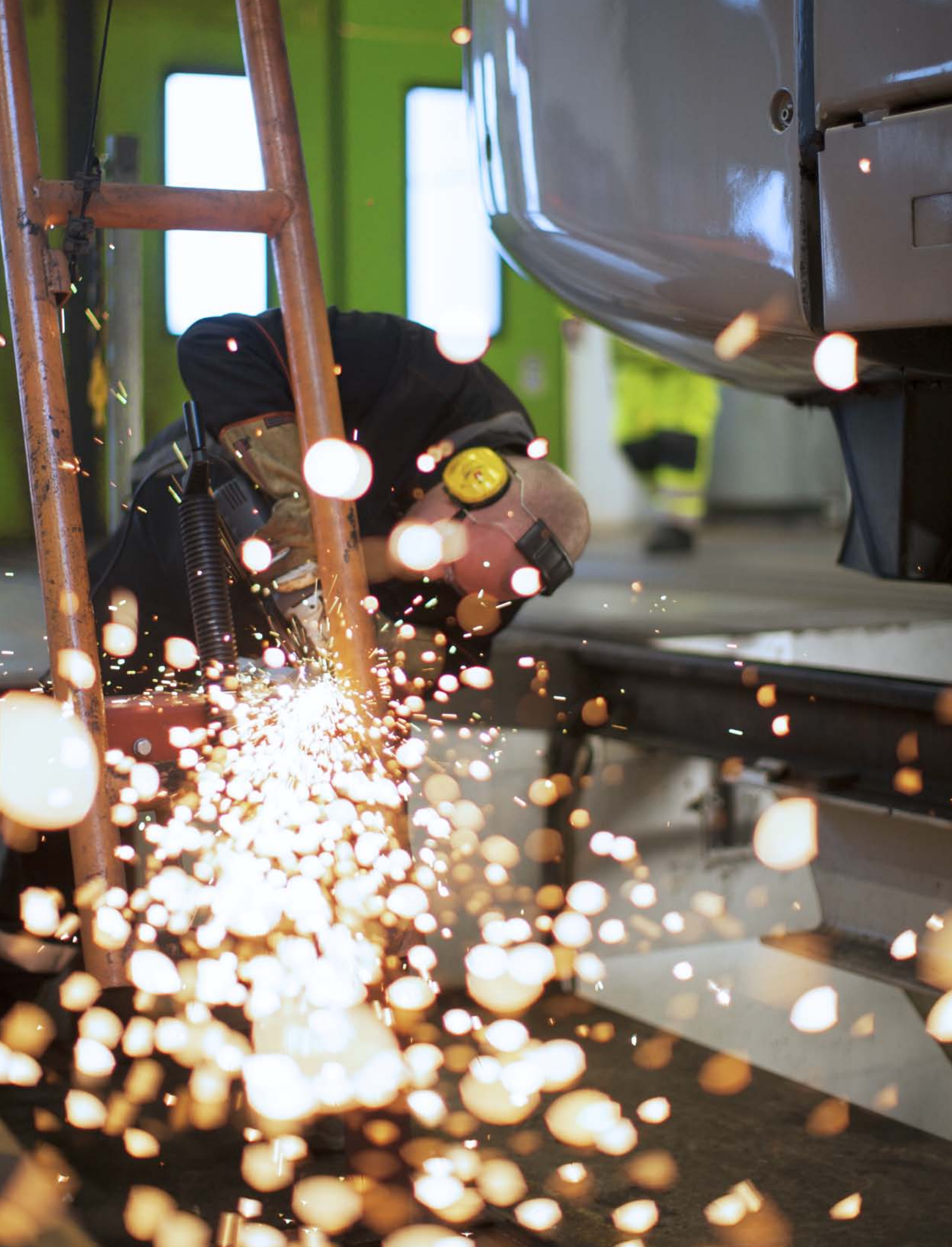
utrymme. Eluttag finns vid varje sittplats. Vestibulerna är större och salongerna är ljusa och har inretts med SJs designfärger grått och silver. Energisnål LED-belysning ger ett både mjukare och bättre ljus. Alla tåg har en modern bistro, samt självservering av kaffe och te i 1 klass. Tyst avdelning finns i såväl 1 klass som 2 klass. I vestibulerna finns en mobilhörna. SJ 3000 har ingen korglutning vilket innebär att känsliga resenärer inte behöver känna sig sjösjuka. Den något lägre farten i kurvorna kompenseras genom snabbare acceleration.

Information och underhållning ombord

SJ 3000 är utrustat med det nya informationskonceptet "SJ Ombord" – en blandning av information och underhållning. Systemet förmedlas via digitala skärmar i vestibulerna eller via en webbportal som nås via egen bärbar dator. I vestibulerna ger skärmar detaljerad information om ankomst- och anslutningstider. Bland annat räknas tiden till ankomst eller nästa byte ned och vid anslutningsresor berättar systemet även på vilket spår anslutande tåg avgår. På den egna datorn kan resenären utöver bättre trafikinformation även ta del av strömmad film ur ett uppdaterat utbud med cirka 300 filmer och ett flertal radiostationer.

Anpassat för resenärer med funktionshinder

Tåget är anpassat för resenärer med funktionshinder. Med en rullstolslyft i markplan kan resenären, med en enkel knapptryckning, själv manövrera liften och sköta ombordstigning på egen hand. Vestibulerna i de nya tågen är betydligt rymligare än på övriga SJ-tåg. Gångarna är bredare, det finns två rullstolsplatser och även toaletterna har fått stort utrymme. Spotlights i taket ger bättre ljus och punktskrift och hörselslinga hjälper resenärer med funktionsnedsättning.

Varje år köper SJ varor och tjänster för miljardbelopp. SJ har ett flertal intressenter i form av leverantörer och samarbetspartners vars verksamhet har stor påverkan på vår leverans.

Vår leverans är beroende av väl fungerande samarbeten

Fordon och underhåll

SJ har ett antal leverantörer som levererar våra fordon samt underhållstjänster till dessa. Vårt samarbete här kännetecknas av relationer och projekt med en längd på ett antal år. Statligt ägda Jernhusen är leverantör av produktionslokaler, våra depåer. Det löpande underhåll som företas på alla SJs fordon levereras av EuroMaint, Bombardier, Alstom och Motala verkstad. För leverans av depåttjänster, såsom vattentryckning, fordonstvätt och städning, ansvarar ISS och Sodexo.

Säljsystem

Våra säljkanaler, såsom sj.se och vår app mobil.sj.se är väsentliga försäljningskanaler, varför det är av stor vikt för verksamheten att dessa system är stabila. Linkon, vårt dotterbolag, hanterar bokning och distribution av biljetter. För driften och övervakningen av Linkons och våra IT-system ansvarar under 2012 ny leverantör, Evry. CGI förvaltar våra system, samt utvecklar och hanterar vår omborddatorplattform. Vi har under 2012 tecknat ett strategiskt samarbetsavtal med TeliaSonera för att bland annat utveckla både mobiltäckning längs spåret och kommunikationstjänster inom SJ.

Trafikverket – vår främsta samarbetspartner

Trafikverket ansvarar för infrastrukturen, den långsiktiga planeringen av järnvägstrafiken samt tilldelning av tåg-

lägen. Genom samverkan ökar vi effektivitet och kundnytta i branschen. Vi samverkar kring kontinuerligt förbättringsarbete – punktlighet och tillgänglighet.

Vi samverkar också kring inriktning av långsiktiga investeringar i bana och anläggning samt i planering av banarbeten.

Hänsyn till miljön - i dialog med leverantörerna

Det är inte bara vårt eget miljöarbete som är viktigt om det ska göra någon nytta, vad våra leverantörer gör spelar också en stor roll. Därför ställer vi miljökrav på särskilt utvalda leverantörer som är extra viktiga för en hållbar leverans. Vi arbetar för att påverka deras miljöarbete i den riktning vi tror på, till exempel genom att använda godkända kemikalier samt att vi ersätter miljöskadliga produkter med bättre alternativ. Årligen genomförs en grundlig miljöutredning då underleverantörerna bland annat får redogöra för kemikalieanvändning, avfallshantering, samt sitt egna interna miljöarbete. Miljörapporterna följs upp av löpande revisioner. För 2013 kommer vi att effektivisera inköpsprocessen med nya verktyg och riktlinjer, för att säkerställa att leverantörerna lever upp till de krav som ställdes initialt i upphandlingsprocessen.

SJs främsta bidrag till en hållbar utveckling är att så många som möjligt väljer att resa med oss. En resa med SJ är energieffektiv och ger liten miljöpåverkan jämfört med de flesta andra transportslag. Miljöarbetet kan alltid bli ännu bättre – vi utmanas och utvecklas ständigt.

Ansvarsfull verksamhet – miljöarbetet

Med ett ISO-certifierat miljöledningssystem som utgångspunkt strävar SJ efter att ständigt minska vår miljöpåverkan ytterligare. Det handlar om att energieffektivisera resan genom att köra tågen så energisnålt som möjligt – samtidigt som punktligheten och komforten är god. Lika viktigt är att erbjuda ett miljöanpassat sortiment ombord och att ha en nära dialog med leverantörer om hur tågen städas och underhålls. Alla resor med SJs tåg är sedan 1994 märkta med Bra Miljöval som ställer krav på låga utsläpp, hög energieffektivitet och användning av förnybar energi.

SJs miljömål driver arbetet framåt inom fyra fokusområden:

Energieffektivitet

SJs tåg är energieffektiva och använder lite energi jämfört med nästan alla andra färdssätt. Trots det köper vi totalt sett mycket el och det är viktigt att hushålla med resurserna. Eco-driving och är sätt att effektivisera energianvändningen. Under 2012 har samtliga lokförare utbildats i Eco-driving, ett körsätt som minskar energianvändningen samtidigt som det bidrar till god komfort och punktlighet.

Mål 2012: 12,7 kWh/tågkm.

Utfall: 13,6 kWh/tågkm.

Utsläpp (koldioxid)

SJ köper 100 % förnybar energi från vatten- och vindkraft till att driva tågen. Det ger mycket låga utsläpp av klimatpåverkande koldioxid. Väsentligt lägre erästningstrafik under året samt nedläggning av verksamhet i Tyskland har medfört minskat utsläpp jämfört med 2011. Som ett komplement till det egna miljöarbetet klimatkompanse-

rar SJ för de egna utsläppen från tågdriften, personalens tjänsteresor samt köldmedieläckage.

Mål 2012: 1,1 g/pkm.

Utfall: 0,27 g/pkm.

Avfall

Hantering och minimering av avfall är viktiga miljöaspekter. Ombord på tågen och på våra kontor går det att källsortera sitt avfall, vilket sparar både miljö och pengar.

Mål 2012: 15 procent källsorterat avfall ombord.

Utfall: 18 %.

Miljöprofil

Miljöarbetet är en viktig del av varumärket SJ. Många vet att det är klimatsmart att resa med oss. SJs förstaplace-ringar i både Sustainable Brands och Sveriges grönaste varumärke är tydliga kvitton på det. SJ har många miljömedvetna kunder som väljer tåget av miljöskäl – närmare 40 % visar vår kundundersökning som genomförs ombord.

Miljöindex kund, mål 2012: 70.

Miljöindex medarbetare, mål 2012: 75.

Utfall: 67 (kund), 74 (medarbetare).

Miljökalkylen

På vår hemsida finns SJ Miljökalkyl som beräknar och jämför utsläppen från en resa med tåg, bil, buss och flyg. Genom att knappa in mellan vilka orter man reser får man en enkel överblick på hur utsläppen från de olika transportslagen skiljer sig storleksmässigt. Miljökalkylen är uppskattad av både privatpersoner som vill beräkna sin miljöpåverkan, och av företagskunder som vill följa upp och styra utsläppen från sina tjänsteresor.

Innehåll

49	Förvaltningsberättelse
54	Bolagsstyrningsrapport
60	SJ ABs styrelse
62	SJ ABs ledning
64	Flerårsöversikt
65	Koncernen – Rapport över totalresultat
67	Koncernen – Rapport över finansiell ställning
69	Koncernen – Kassaflödesanalys
70	Koncernen – Rapport över förändring i eget kapital
71	Moderbolaget – Resultaträkning
71	Moderbolaget – Rapport över totalresultat
72	Moderbolaget – Balansräkning
74	Moderbolaget – Kassaflödesanalys
75	Moderbolaget – Rapport över förändring i eget kapital
76	Redovisningsprinciper
84	Noter
106	Försäkran
107	Revisionsberättelse
109	Redovisningsprinciper för Hållbarhetsredovisningen
111	Revisors rapport om Hållbarhetsredovisningen
112	GRI-Index
118	Definitioner

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för SJ AB (organisationsnummer 556196-1599) avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2012. Samtliga belopp är i MSEK om annat ej anges.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER 2012

Under 2012 har punktligheten stabiliserats för SJs fjärrtåg och regionaltåg. Fjärrtågen hade en punktlighet på 91 procent (88) och Regionaltåg hade 90 (87).

Under januari startade SJ städning i egen regi på orterna Stockholm, Göteborg och Malmö.

SJs nya snabbtåg, SJ 3000, sattes i trafik mellan Stockholm och Sundsvall i februari. SJ 3000 trafikerar nu även sträckorna Stockholm, Karlstad, Umeå, Uddevalla samt Jönköping.

SJ tog från och med 1 maj över trafiken av regional- och pendeltåg inom Västra Götaland. Ett treårigt avtal har skrivits mellan SJ och Västtrafik, Landstinget i Jönköpings län samt Hallandstrafiken.

SJ fick under 2012 fortsatt förtroende att köra nattågen i Norrland. Det nya avtalet gäller från juli 2013 till december 2018.

Ådalsbanan invigdes den 14 september vilket innebar att SJ-trafiken kunde utökas norrut från den 9 december genom att sträckan Sundsvall – Stockholm förlängdes med tre dagliga direktavgångar med Umeå som slutstation.

Crister Fritzon utsågs till ny vd och koncernchef för SJ och tillträdde sin tjänst den 12 november.

Den 18 december godkändes proposition "Investeringar för ett starkt och hållbart transportsystem", med förslag om ekonomisk ram för den statliga transportinfrastrukturen för perioden 2014–2025. Beslutet omfattar 522 miljarder kronor.

SJs VERKSAMHET OCH STRUKTUR

SJ AB ägs till 100 procent av svenska staten och grundades 2001. Från ägaren finns ett kommersiellt uppdrag; SJ ska bedriva lönsam tågtrafik och att verksamheten bedrivs på affärsmässiga grunder. Moderbolaget SJ AB utgör en väsentlig del av koncernens verksamhet, se även information i not 1. Kärnverksamheten är tågtrafik och SJ är huvudsakligen verksamt på marknaden för interregionala eller långväga resor inom två typer av trafik: egentrafik och avtalstrafik. Tågtrafiken i Sverige har successivt avreglerats under 2000-talet och SJ agerar idag på en konkurrensutsatt marknad. Tågtrafiken i koncernen bedrivs främst i moderbolaget samt i dotterbolagen SJ Götalandståg AB (regional trafik i Västra Götaland), Stockholmståg KB (Pendeltågstrafik i Stockholm och Uppsala län) samt SJ Norrlandståg AB. Övriga dotterbolag har en verksamhet som har nära anknytning till tågtrafiken.

MARKNAD

Transportstyrelsens statistik visar på en svagt positiv marknadsutveckling på cirka 1–1,5 procent för det långväga inrikesresandet under 2012. Konkurrenten från flyget har varit hård under året, i synnerhet på sträckorna Stockholm–Göteborg och Stockholm – Malmö. Ett stort utbud och lågpriserbjudanden har för SJs del inneburit att konkurrenten främst för ändpunktsresandet, vilket är resor mellan utgång och slutstation, varit hård.

Under december minskade resandet med flyg med 14 procent, delvis till följd av kalendereffekter. Resandet med SJ minskade även det under december, dock endast med 3 procent. Resandet med SJ har ökat med 1,9 procent under den senaste tolv månadersperioden. Exklusive Väst kustbanan ökade resandet med 4,7 procent.

Den 3 december ställde sig riksdagen bakom regeringens budget för infrastrukturen 2013. Anslaget för bland annat vägar och järnvägar kommer att uppgå till 44,6 miljarder kronor. Detta innebär en ökning mot föregående års budget med cirka en halv miljard för järnvägen – pengar som ska gå till förstärkt underhåll. Regeringens proposition "Investeringar för ett starkt och hållbart transportsystem" godkändes den 18 december av riksdagen. En ekonomisk ram om 522 miljarder kronor för den statliga transportinfrastrukturen för perioden 2014–2025 fastslogs därmed. I satsningen ingår bland annat de första delsträckorna i en ny stambana för snabbtåg, Ostlänken mellan Järna och Linköping samt den första delen av sträckan Göteborg – Borås. Regeringen gavs vidare i uppdrag av riksdagen att göra en utförlig utredning av järnvägssystemets organisation.

Trots att tidigare års störningar har påverkat tågtrafiken och att förtroendet för järnvägen är lågt så bedöms framtidsutsikterna som positiva. Tåget är det mest effektiva transportslaget ur miljösynpunkt. SJ är fast besluten att bli resenärernas förstahandsval inom kommersiell kollektivtrafik genom fortsatta satsningar på att utveckla kvalitet, service och upprustning av befintlig fordonsflotta.

FINANSIELLT

Intäkter

Rörelseintäkterna under året har totalt sett ökat med 7 procent. Nettoomsättningen uppgick till MSEK 8 504 (8 038). 2012 har SJ haft en stabilare produktion än under föregående år med en kraftig expansion från andra kvartalet till följd av den stegvisa introduktionen av SJ 3000. Resande-

utvecklingen på huvudmarknaderna har dock varit svag, vilket resulterat i att egentrafikintäkterna inte ökat i samma takt som utbudet. Det beror helt på SJ Snabbtåg som har ett ökat utbud (9,4 procent) under 2012, men som inte följts av en ökning i resevolymen.

För att åtgärda tidigare identifierad kapacitetsbrist har SJ under 2012 utökat snabbtågstrafiken till huvudmarknaderna Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall. Expansionen har skett med ett något sämre utfall vad gäller beläggning i jämförelse med snittbeläggningen för Snabbtåg som 2012 sjönk till 63 procent. Inom regionaltrafiken ökade intäkterna, trots en faktisk minskning av utbudet. Detta beror på prishöjningar, ökat utbud av vagnar som är bokningsbara för att bättre utnyttja tågen samt sänkt pris i 1 klass för att göra det erbjudandet mer attraktivt. SJ InterCity har minskat utbudet under 2012 som en konsekvens av expansionen av SJ Snabbtåg. Utbudsminskningen har en korresponderande intäktsminskning om 7,1 procent. En viktig förändring under hösten skedde då delar av InterCity trafiken på destinationerna Borlänge/Falun/Mora ersattes med SJ 3000. Den andra stora trafikförändringen var utbytet av SJ 2000 på Stockholm – Sundsvall till SJ 3000 och i december introduktionen av SJs nya snabbtågsdestination Umeå. För reseprodukter ökar försäljningen av enkelbiljetter vilken utgör den största delen av SJs egentrafikintäkter. Försäljningen av årskort har haft en fortsatt negativ trend. Månadsbiljetterna ökar i linje med enkelbiljetterna.

Höstens lågprissatsning har dock medfört en fortsatt negativ trend med en sämre mix av hög-yield mot låg-yield resenärer. Framförallt är det 1 klass resandet som minskar relativt 2 klass.

Kostnader

Koncernens kostnader har för helåret ökat med MSEK 154 jämfört med 2011. Stort fokus på aktiv kostnads- och resursstyrning har dock medfört att rörelsekostnaderna endast ökat med 2 procent. Ökningen kan härledas till ökade personalkostnader samt högre avskrivningskostnader. Lämnad trafik samt en successivt ökad försäljning i digitala kanaler har inneburit minskat antal resebutiker och därigenom färre anställda. Samtidigt har antalet anställda ökat i samband med att tågstädningen har tagits över i egen regi samt att medarbetare i dotterbolaget SJ Götalandståg AB tillkommit i koncernen. Den översyn som skett av koncernens strategi, inklusive organisation, kostnadsstruktur och prestation har medfört omstruktureringskostnader på MSEK 80 under 2012, varav beslutet i december månad att integrera delar av utbildningsverksamheten i dotterbolaget SJ Service Academy AB i SJ AB medförde omstruktureringskostnader uppgående till MSEK 28.

Koncernens ökade avskrivningskostnader utgörs av avskrivningar för mottagna SJ 3000 tåg, upprustade personvagnar samt revisioner för tågtypen SJ 2000 och dubbeldeckare. För helåret har avskrivningarna ökat med cirka 158 MSEK jämfört med föregående år. Koncernens kvalitetsbristkostnader, såsom ersättning för restidsgaranti

samt kostnader för ersättningstrafik, har varit väsentligt lägre under 2012 jämfört med föregående år. Ett mildare väder under 2012 har även medfört lägre kostnader för el. Effektiviseringar i arbetsprocesser har minskat SJs underhållskostnader. Städning i egen regi har medfört lägre övriga kostnader.

Rörelseresultat

Koncernens rörelseresultat uppgick till MSEK 467 (60). Rörelsemarginalen blev 5,4 procent (0,7). Förbättringen förklaras av en högre nettoomsättning i kombination med kostnadsbesparingar. Rörelseintäkterna har ökat till följd av vitesersättningen avseende förseningar i leveransen av SJ 3000 om MSEK 156. I september 2011 redovisades en kostnad avseende förlikning med Tåg i Bergslagen AB om MSEK 150, vilket tillsammans med kostnader i samband med den stränga vintern medförde att det ackumulerade resultatet vid utgången av 2011 var svagt.

Finansiella poster, resultat och skatt

Finansnettot uppgick till MSEK 31 (-22). Förbättringen förklaras främst av positiva värdeförändringar på placeringar. Koncernens resultat före skatt uppgick till MSEK 498 (38). Skatt på periodens resultat uppgick till MSEK -27 (-2). En ändrad bedömning av temporära skillnader avseende leaseade tillgångar har resulterat i uppskjuten skatteintäkt på MSEK 64. Omvärdering av uppskjuten skatteskuld till följd av sänkning av bolagsskatten gav en uppskjuten skatteintäkt om MSEK 38. Årets resultat uppgick till MSEK 471 (36).

Kassaflöde

Den ackumulerade förändringen av rörelsekapitalet påverkas av ett positivt rörelseresultat, en ökning av kundfordringar med anledning av det nyttillkomna dotterbolaget SJ Götalandståg AB, ökade leverantörsskulder på grund av kalenderdagseffekt samt ökat fokus på rörelsekapitalet. Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar ackumulerat uppgick till MSEK 1116 (869) varav MSEK 1 019 (746) avsåg investeringar i fordon, främst i SJ 3000 och SJ 2000. Investeringar uppgick kassaflödesmässigt till MSEK -803 och har påverkats om MSEK 156 hänförligt till erhållen vitesersättning samt ännu ej erhållna leverantörsfakturor hänförliga till SJ 3000 om MSEK -157. Kassaflödet från finansieringsverksamheten gav ett negativt kassaflöde på MSEK -302 (-272) och påverkas främst av investering och försäljning av obligationer, amortering av leaseingskuld, nyupplåning samt utdelning till ägarerna. Koncernens totala kassaflöde för perioden uppgick till MSEK 272 (1). Likvida medel uppgick till MSEK 320 (48).

Finansiering

Nettoskulden i SJ-koncernen per den 31 december 2012 uppgick till MSEK 693 (1 106). Koncernens räntebärande skulder bestod per den 31 december 2012 huvudsakligen av betalningsåtaganden för SJs finansiella leasingkontrakt samt under året upptagna lån om MSEK 800 och uppgick

till MSEK 2 091 (2 365). SJ AB tecknade per den 12 januari 2012 ett kreditlöftesavtal om maximalt MSEK 500 med Nordea. Per den 22 maj tecknade SJ AB även ett kreditlöftesavtal om maximalt MSEK 500 med Nordiska Investeringsbanken. Den 30 oktober löstes sista leasingavtalet avseende SJ 2000 flottan med MSEK 924 och i och med detta så äger SJ hela SJ 2000-flottan. Stora betalningar har skett av SJ 3000 och under det sista kvartalet har SJ nyttjat tidigare under året erhållna kreditlöften om totalt MSEK 800 med nio stycken SJ 3000 som säkerhet.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Till grund för SJs riskarbete ligger en årlig riskanalys. SJs riskhanteringen syftar till att begränsa oönskade effekter som kan komma att påverka företagets finansiella ställning, resultat eller marknadsposition. Huvudansvaret för SJs riskhantering ligger hos koncernledningen, men en stor del av arbetet sker lokalt ute i organisationen.

OMVÄRLDSRISKER

Omvärldsrisker är händelser i omvärlden som kan påverka SJs möjlighet att nå sina mål.

Delat ansvar för reseprocessen

Sveriges järnvägsinfrastruktur består av spår och växlar men även av kontaktledningar och signalsystem. Den är extremt hårt belastad, speciellt kring våra storstäder i högtrafiktid. Infrastrukturen ägs och hanteras av Trafikverket medan SJ och andra tågoperatörer ansvarar för sina egna fordon samt service och information ombord på tågen. Det delade ansvaret i reseprocessen är en risk då beslut och prioriteringar inte blir övergripande för hela processen.

Eftersatt underhåll

Infrastrukturen är otillräcklig eftersom den begränsar utökning av gods- och persontransporter och den lider sedan många år av ett kraftigt eftersatt underhåll vilket kan medföra trafikstörningar. De senaste vintrarna har visat på järnvägens sårbarhet då bristande snöröjning, frysta växlar, nedfallande kontaktledningar med mera orsakade inställda och försenade tåg.

Trafikstörning

Trafikstörningar av olika slag som frekvent leder till inställda och försenade tåg under en längre period medför missnöjda kunder och ett försämrat förtroende för SJ men även för hela järnvägsbranschen som ett pålitligt transportalternativ. Detta ger en miljöpåverkan då mindre miljöanpassade alternativ används. Det leder även till försämrad lönsamhet på grund av lägre intäkter och högre kostnader.

AFFÄRSRISKER

Affärsrisker är risker kopplade till SJs strategiska beslut, bolagets affärsmodell och hur SJ konkurrerar på marknaden och är i stor utsträckning nära kopplade till omvärlds-

risker. Det är viktigt att SJ är flexibelt och förberett för att vid behov snabbt kunna anpassa affärsbeslut vid ändrade förutsättningar. En annan risk är att nyckelpersoner byter till andra arbetsgivare eller annan sysselsättning vilket kan leda till minskad lönsamhet under en period.

Leverantörer

SJ är beroende av vissa strategiska leverantörer som exempelvis sköter underhåll och städning och om de inte lever upp till avtalade åtaganden innebär det att SJ inte klarar av kundernas krav på punktlighet, service och renlighet. En i många fall hög grad av specialisering i termer av kunskap och utrustning gör det svårt att inom kort tid konkurrensutsätta eller byta leverantör. SJ samarbetar med leverantörer för att uppnå bra kvalitet och det finns incitamentsavtal kopplade till kvalitetsparametrar som följs upp löpande. För att öka kvaliteten har SJ från och med 2012 valt att sköta städningen av tågen i egen regi.

OPERATIVA RISKER

Operativa risker är relaterade till hur organisationen styrs, resurser och leverans av våra produkter och service. I detta begrepp innefattas även administrativa risker. Brister kan vara att olika rutiner inte följs och som i sin tur kan leda till att nödvändig återkoppling inte sker.

Resurser

Ett stort kapital är investerat i SJs fordonsflotta, vilket medför en risk vid över- och underkapacitet. Med stora investeringar ökar SJs känslighet för överkapacitet.

SJ kan även drabbas av ekonomisk skada vid bristande tillgång till fordon eller om fordonen inte möter kundernas förväntan. SJ har under senare år gjort omfattande upprustningar av fordonsflottan i syfte att bättre möta nuvarande och kommande krav från marknaden, ett arbete som fortsätter under kommande år.

Tåg har en mycket lång livslängd, ofta trafikeras ett tåg i 20–30 år och under denna tid är körsträckan cirka 500 000 mil. Livslängden på fordon är så lång att ny teknik hinner utvecklas. Då många av SJs tåg är specialbeställda och skräddarsydda samt då våra fordonsleverantörer genomgår omfattande strukturella förändringar, råder det brist på reservdelar till äldre fordon med äldre teknologi. Detta kan leda till längre servicetider. Dessa utmaningar ställer mycket höga krav på SJs fordonskompetens.

IT-miljö

Ökad användning av IT inom SJ samt allt mer integrerade IT-lösningar i kunderbudandet och i produktionen leder till att SJs utsatthet för brister i och eventuella hot mot IT-system ökar. IT-systemen måste fungera i realtid, vilket innebär att varje avbrott innebär en omedelbar störning. Kundmöten kommer framöver ske mer i de digitala kanalerna i form av självbetjäning och om det inte fungerar finns risk för en negativ bild av SJ och i förlängningen att kunden väljer annat resealternativ.

FINANSIELLA RISKER

Koncernens finansverksamhet och hantering av finansiella risker är centraliserad till SJs finansfunktion. Finanspolicyen utgör ett ramverk för samtliga finansrelaterade aktiviteter inom SJ-koncernen. SJs finansiella risker och riskhantering beskrivs i not 21.

SJs HÅLLBARHETSARBETE

SJs ansats är att genom ett aktivt hållbarhetsarbete bidra till att förverkliga SJs vision "Alla vill ta tåget!" och bidra till en mer hållbar miljö- och samhällsutveckling.

Hållbarhetsrelaterade aspekter av verksamheten har alltid varit ett prioriterat område inom SJ och bolaget har sedan länge arbetat aktivt med dessa frågor. Som ett stöd för SJs arbete, för att styra beslut samt för att uppnå önskade mål fastställde SJ under 2011 policyer inom åtta områden: Arbetsmiljöpolicy, Etikpolicy, Inköspolicy, IT-policy, Jämställdhetspolicy, Kvalitetspolicy, Miljöpolicy och Trafiksäkerhetspolicy. SJs Etikpolicy innefattar riktlinjer för att vara ett föredöme gentemot våra kunder, leverantörer och omvärld. Riktlinjerna innebär att SJ driver verksamheten på affärsmässiga grunder och inte använder metoder som hindrar ekonomisk, social eller demokratisk utveckling. SJ följer regeringens initiativ, Globalt Ansvar.

Som ramverk för hållbarhetsredovisningen tillämpas tredje generationen av Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer G3 (www.globalreporting.org). SJ har valt att för 2012 applicera nivå B+.

SJs miljöarbete

SJ blev miljöcertifierat enligt ISO 14001:2004 i november 2008 och har sedan många år tillbaka arbetat med miljöfrågor enligt ISO-standarderna.

SJ arbetar kontinuerligt med att följa upp gällande lagstiftning och lokala förordningar, för att säkerställa att SJ följer dessa. SJ uppfyller samtliga miljökrav och bedriver ingen tillståndspliktig verksamhet.

Miljöarbetets tyngdpunkter kan hänföras till fem målområden: energieffektivitet i tågtrafiken, utsläpp till luft från tågtrafiken, inköp av varor och tjänster, källsortering och resurshushållning samt utbildning och information.

Utifrån den årliga miljöutredningen uppdateras och prioriteras de områden som har störst miljöpåverkan och de mätbara miljömålen följs upp löpande.

För att ta reda på kunders och anställdas uppfattning om SJ och miljö genomförs regelbundet ombordundersökningar och enkäter.

SJs medarbetare

Medarbetarnas insatser, både enskilt och i grupp, är av största betydelse för hur målen för effektivitet, kvalitet och service ska uppnås. Företagets framgångar är således helt beroende av medarbetarnas kompetens, motivation och engagemang.

För att underhålla detta tar SJ tillvara på medarbetarnas synpunkter genom årliga medarbetarundersökningar. SJ

satsar på friskvård, som olika träningsformer. Det finns hälsoinspiratörer ute på arbetsplatserna samt hälsoblogg, kost och motionsguide. SJ betalar även anmälningsavgifter för lag till olika motionslopp.

SJs Jämställdhetspolicy tar fasta på att alla medarbetare har lika rättigheter och möjligheter samt att SJ verkar för mångfald och jämställdhet och mot diskriminering och kränkande behandling.

2011 certifierades SJ enligt OHSAS 18001 som är en standard för arbetsmiljö. I SJs arbetsmiljöplan för 2011–12 finns tre övergripande mål för arbetet: minskad sjukfrånvaro, förbättrat medarbetarindex/hälsoindex samt ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Aktiviteter för att uppnå målen avser att säkerställa en för SJ, långsiktigt hållbar utveckling i harmoni med medarbetarnas utveckling och hälsa.

FÖRSLAG TILL PRINCIPER FÖR ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Styrelsens förslag till årsstämman om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare beskrivs nedan.

Ersättningsprinciper

Vid rekrytering till bolagets ledning ska de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som regeringen antog den 20 april 2009 tillämpas. Riktlinjerna innebär att den totala ersättningen till ledande befattningshavare ska vara konkurrenskraftig, takbestämd, rimlig och ändamålsenlig. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan även präglas av måttfullhet.

Ersättningen ska vara sammansatt på ett kostnadseffektivt sätt och baseras på följande komponenter: fast lön, pension och övriga förmåner.

Den fasta lönen ska återspegla de krav som ställs på befattningen avseende kompetens, ansvar, komplexitet och på vilket sätt den bidrar till att uppnå affärsmålen. Den fasta lönen ska vara individuell och differentierad. Rörlig lön får inte ges, vilket innefattar gratifikationer, bonus och liknande ersättningar.

Pensionsförmåner bör vara avgiftsbestämda. I det fall SJ avtalar om en förmånsbestämd pensionsförmån, ska den följa tillämplig kollektiv pensionsplan. Pensionsålder ska inte understiga 62 år och bör vara lägst 65 år. Företagets kostnad för pension ska bäras under den anställdes aktiva tid.

Uppsägningstiden för befattningshavare i koncernledningen kan vara upp till sex månader vid uppsägning från befattningshavarens sida. Vid uppsägning från företagets sida kan även avgångsvederlag utgå motsvarande högst arton månadslöner. Avgångsvederlag ska utbetalas månadsvis och utgöras av den fasta månadslönen utan tillägg för förmåner. Avgångsvederlag utbetalas aldrig längre än till 65 års ålder. Befattningshavaren kan vara berättigad till bilförmån, erhålla sjuk- och hälsoförmåner, reseförsäkring med mera i linje med marknadspraxis. Huvuddelen av

avtalen avseende ledande befattningshavare har omförhandlats under 2012. I not 5 beskrivs ersättning till ledande befattningshavare mer utförligt.

STYRELSENS YTTRANDE ENLIGT AKTIEBOLAGSLAGEN 18 kap, § 4

I förslag till vinstdisposition föreslår styrelsen, att aktieägaren på årsstämman 2013 beslutar att SJ AB för räkenskapsåret 2012 ska lämna en utdelning med 39,25 kr per aktie, vilket innebär en total utdelning på MSEK 157. Utbetalning av utdelning verkställs den 6 maj.

SJs ekonomiska ställning

Ägarens finansiella mål för SJ AB är en soliditet på 30 procent och en avkastning på eget kapital på 10 procent. För räkenskapsåret 2012 uppnåddes det finansiella målet för både soliditet och avkastning på eget kapital av bolaget. Moderbolagets soliditet uppgår till 50,1 procent och efter den föreslagna utdelningen blir soliditeten 49,3 procent. Föreslagen utdelning utgör 3,3 procent av eget kapital i moderbolaget och 3,2 procent av eget kapital i koncernen. Ägarens mål för soliditet uppnås även efter den föreslagna utdelningen. Av moderbolagets eget kapital utgör MSEK -13 ackumulerade värdeförändringar via övrigt totalresultat avseende finansiella instrument värderade till verkligt värde i enlighet med årsredovisningslagen 4 kap. 14a §. Av koncernens eget kapital utgör MSEK -8 ackumulerade värdeförändringar avseende finansiella instrument värderade till verkligt värde i enlighet med IAS 39, punkt 9. Av dessa ackumulerade värdeförändringar utgör MSEK -8 värdeförändring via övrigt totalresultat.

Styrelsens motivering

Med hänvisning till vad som anges ovan anser styrelsen att den föreslagna vinstutdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som uppställs i 17 kap. 3§ andra och tredje styckena aktiebolagslagen. Verksamhetens art och omfattning medför inte risker i större omfattning än vad som normalt förekommer inom branschen. Styrelsens bedömning av bolagets och koncernens ekonomiska ställning innebär

att utdelningen är försvarlig i förhållanden till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets och koncernens egna kapital samt bolagets och koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Styrelsen bedömer att den föreslagna utdelningen inte kommer att påverka SJ ABs förmåga att fullgöra bolagets förpliktelser på kort och lång sikt eller att göra nödvändiga investeringar.

Händelser efter balansdagen

Konkurrensverket meddelade den 24 januari att verket vänt sig till Förvaltningsrätten för att få prövat om SJ ABs verksamhet omfattas av lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) och om lagen därmed ska tillämpas vid SJ ABs upphandlingar. SJ AB anser inte att dess verksamhet är av sådant slag att den omfattas av lagen. Om förvaltningsrätten delar Konkurrensverkets uppfattning kan det medföra en upphandlingsskadeavgift om MSEK 8,5 för SJ AB.

RESULTATDISPOSITION

Till årsstämman förfogande står i moderbolaget (SEK):

Balanserade vinstmedel	3 709 978 569
Årets vinst	442 718 269
Summa	4 152 696 838

Styrelsen föreslår att vinsten disponeras enligt följande (SEK):

Utdelning	157 000 000
I ny räkning balanseras	3 995 696 838
Summa	4 152 696 838

FINANSIELL STÄLLNING

Verksamheten i relation till ägarens direktiv och finansiella krav på verksamheten

	2012	2011	2010	2009	2008
Avkastning på eget kapital (koncernen) %					
Mål	10,3	0,8	6,7	9,6	13,5
	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Soliditet (koncernen) %					
Mål	51,1	49,6	48,4	41,0	40,4
	30	30	30	30	30
Utdelning, MSEK					
	157	12	90	153	181

Ägarens finansiella mål för SJ är en soliditet på minst 30 procent och en avkastning på eget kapital uppgående till minst 10 procent efter skatt över en konjunkturcykel. SJs ordinarie utdelning ska uppgå till en tredjedel av årets vinst under förutsättning att soliditetsmålet uppnås efter utdelning. Under 2012 uppnår SJ de finansiella målen för både soliditeten och för avkastning på eget kapital.

Bolagsstyrningsrapport

SJ AB ägs till 100 procent av svenska staten och förvaltas av Finansdepartementet. Regeringen har som övergripande mål för verksamheten att skapa värde. Målet att skapa värde medför krav på långsiktighet, effektivitet, lönsamhet, utvecklingsförmåga samt ett miljömässigt och socialt ansvarstagande.

Principer för bolagsstyrning

SJs bolagsstyrning bedrivs främst utifrån:

- Svenska rättsregler
- Årsredovisningslagen (ÅRL)
- Svenska statens ägarpolicy jämte övriga ägardirektiv
- Svensk kod för Bolagsstyrning (Koden)
- Bolagsordning
- Styrelsens arbetsordning, inklusive vd-instruktion
- Interna dokument

Bolagsordning, tidigare bolagsstyrningsrapporter, material från SJs senaste bolagsstämmor med mera finns tillgängliga på SJs webbplats sj.se under "Bolagsstyrning".

Tillämpning av Koden

Koden bygger på principen följ eller förklara. Det innebär att ett bolag som tillämpar Koden kan avvika från enskilda regler under förutsättning att skälen till varje avvikelse anges. De avvikelser som SJ gör från Koden beror huvudsakligen på ägarförhållandena; SJ ägs till 100 procent av den svenska staten medan Koden främst riktas mot noterade företag med spritt ägande. Avvikelser har skett från följande kodregler:

Kodregel 1.1

Publicering av information om aktieägares initiativrätt. Syftet med denna regel är att ge aktieägarna möjlighet att i god tid förbereda sig inför årsstämma och få ärende upptaget i kallelse till bolagsstämma. I statligt helägda bolag saknas skäl att följa denna kodregel.

Kodregel 2

Inrättandet av en valberedning till företräddandet av bolagets aktieägare vid val och arvodering av styrelse och revisorer. SJs styrelse har beslutat att ersätta kodreglerna om valberedning under kodregel 2 med ägarens nomineringsprocess som närmare beskrivs i statens ägarpolicy.

Kodregel 10.2

Styrelseledamöters oberoende i förhållande till större aktieägare ska redovisas. Enligt Kodens regel ska minst två styrelseledamöter vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. Skälet till regeln om oberoende är i

all huvudsak att skydda minoritetsaktieägare. I statligt helägda bolag saknas dessa skäl för att redovisa ett oberoende gentemot staten. Mot bakgrund av ovanstående redovisar SJ inte sådana uppgifter.

Kodregel 6.1

Enligt statens ägarpolicy ska, om ordföranden lämnar sitt uppdrag under mandattiden, ny ordförande snarast väljas under en extra bolagsstämma. Detta är ett avsteg från Koden som anger att styrelsen kan utse ordföranden inom styrelsen.

Kodregel 4.3.

Enligt Koden kan verkställande direktören ingå i styrelsen men får inte vara dess ordförande. Enligt ägaren är det viktigt att särskilja styrelsens och verkställande direktörens roller och därför ska inte verkställande direktören vara ledamot i styrelsen.

Kodregel 8.2

Styrelsen ska minst en gång per år utvärdera verkställande direktörens arbete. Utvärdering av verkställande direktör genomfördes för verksamhetsåret 2011. Under 2012 prioriterades att rekrytera en ny verkställande direktör, varför utvärdering kommer att ske under 2013.

ÄGAREN

Ägarens finansiella mål för SJ AB är en soliditet på 30 procent och en avkastning på eget kapital på 10 procent. Genom bolagsordningen bestämmer ägaren bolagets verksamhetsföremål. Under 2012 har fem möten ägt rum mellan ägaren och SJs styrelseordförande och verkställande direktör. Områden som berörts under årets dialog med ägaren är bland annat utvärdering av styrelsens arbete och sammansättning, SJs relation till strategiska leverantörer, samarbetet med Trafikverket samt tillsättande av verkställande direktör. Utöver dessa möten förs en löpande dialog med ägaren om styrelsens arbete. Ägaren utövar sina rättigheter som aktieägare på årsstämman.

ÅRSSTÄMMA

Årsstämma ska enligt statens ägarpolicy äga rum före den 30 april varje år. Om särskilda skäl finns kan stämma hållas därefter dock senast den sista juni varje år. Utöver årsstämma kan extra bolagsstämmor hållas. Årsstämman hålls normalt i Stockholm, och SJ anger på sin hemsida var och när årsstämma kommer att hållas. Kallelse till årsstämma sker fyra till sex veckor innan den äger rum.

Årsstämman utser, på förslag av ägaren, styrelse och fastställer resultaträkning och balansräkning samt väljer

revisor. På årsstämman presenterar styrelsen bland annat förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare samt årsredovisning för godkännande. Vid behov kallar styrelsen till extra bolagsstämma. På samtliga bolagsstämmor ska styrelsens ordförande och så många av de övriga styrelseledamöterna närvara att styrelsen är beslutsför. Verkställande direktören ska också närvara.

Årsstämma 2012

Årsstämman 2012 hölls den 27 april i Stockholm. Den var öppen för allmänheten och närvarande erbjöds att ställa frågor till ledningen. Ägaren företrädde av Anna Magnusson.

På årsstämman fattades beslut om bland annat följande:

- Omval av Jan Sundling som styrelsens ordförande.
- Omval av styrelseledamöterna Siv Svensson, Eivor Andersson, Lars-Olof Gustavsson, Lena Olving, Gunilla Wikman och Michael Thorén.
- Ersättningen till styrelsens ordförande fastställdes till 400 000 (260 000) kronor per år och till styrelsens övriga ledamöter utgår ett arvode på 150 000 (122 000) kronor till envar ledamot.
- Ersättningen till ordföranden i styrelsens revisionsutskott fastställdes till 55 000 (55 000) kronor per år och för övriga ledamöter till 43 000 (43 000) kronor.
- Arvode utgår inte till styrelseledamot som är anställd i Regeringskansliet, ej heller till arbetstagarrepresentanter.
- Beslut om att SJ ska tillämpa de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som styrelsen föreslagit.
- Fastställande av resultat- och balansräkning.
- Beslut om utdelning uppgående till MSEK 12.
- Beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktör.

Protokollet från årsstämman finns på SJs webbplats.

Extra bolagsstämma

SJ höll den 12 mars 2012 en extra bolagsstämma. På bolagsstämman valdes Siv Svensson och Michael Thorén in som styrelseledamöter i SJ AB.

Årsstämma 2013

Årsstämma 2013 äger rum den 26 april 2013 i Stockholm. Kallelse till årsstämma skickas ut i mars.

TILLSÄTTNING AV STYRELSE

Nomineringsprocessen avseende styrelseledamöter till de statligt ägda bolagen drivs och koordineras av enheten för statligt ägande inom Finansdepartementet. En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån styrelsernas sammansättning samt bolagens verksamhet och situation. Nomineringen och tillsättningen av nya ledamöter föregås av en löpande dialog mellan ansvarigt departement och styrelseordföranden. Arbetet med att skapa en strukture-

rad och enhetlig nomineringsprocess syftar till att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning till bolagens styrelser. Styrelsen ska ha hög kompetens som är väl anpassad till bolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar. För att komma ifråga för en styrelseplats fordras en hög allmän kompetens inom antingen löpande affärsverksamhet, affärsutveckling, branschkunskap, finansiella frågor eller andra relevanta områden. Finansdepartementets förslag till styrelse presenteras i kallelse till årsstämman och på bolagets webbplats i god tid före årsstämma. Styrelseledamöter utses för ett år i taget.

Ytterligare bestämmelser om nominering av styrelse framgår av svenska statens ägarpolicy.

STYRELSEN

SJs styrelse ansvarar enligt aktiebolagslagen för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. I statens ägarpolicy anges att styrelsen, i de bolag där staten har ägarintresse, ansvarar för att bolagen sköts föredömligt inom de ramar som lagstiftningen, bolagets bolagsordning, ägarens anvisningar och ägarpolicy ger. Vidare ska styrelsen i statligt ägda bolag verka för att bolaget ska agera föredömligt inom hållbart företagande på områden som miljö, etik, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald.

Styrelsens sammansättning

Bolagets styrelse ska, till den del den utses av bolagsstämman, bestå av lägst tre och högst åtta ledamöter förutom suppleanter. Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets förvaltning och skötsel. Enligt statens ägarpolicy ska styrelsens sammansättning vara sådan att styrelsen alltid har sådan branschkunskap eller annan kompetens relevant för bolaget. Sammansättningen av styrelsen ska också ske så att en balans uppnås avseende kompetens, bakgrund, ålder och kön. SJs styrelse bestod från stämman i april 2012 av sju stämموvalda ledamöter. Av styrelsens ledamöter är fyra kvinnor.

Arbetsstagarorganisationerna har utsett tre arbetstagarrepresentanter till styrelsen. Ingen av styrelsens ledamöter ingår i företagsledningen. Samtliga styrelseledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Se även information på sidorna 61 och 62.

Verkställande direktören samt ekonomidirektören deltar vid styrelsesammanträdena. Övrig företagsledning deltar vid behov i vissa möten. SJs chefsjurist är sekreterare i styrelsen.

STYRELSENS ARBETE

Uppgifter och arbetsfördelning i styrelsen

Styrelsen har antagit en arbetsordning som anger hur arbetet ska fördelas mellan styrelse, ägare, utskott och verkställande direktör. Arbetsordningen fastställs årligen. Arbetsordningen reglerar, utöver obligatoriska punkter enligt aktiebolagslagen, bland annat ordförandens uppgifter, informationen till styrelsen, formerna för styrelsemötena

samt utvärdering av styrelsens och vd:s arbete. Styrelsens arbete följer en årlig ordning med föredragningspunkter och med särskilda teman, till exempel avgivande av årsredovisning och delårsrapporter samt godkännande av budget. Styrelsen beslutar även i frågor av principiell karaktär eller av stor ekonomisk betydelse såsom företagets övergripande strategi, omfattande struktur- och organisationsförändringar samt större investeringar.

Styrelsens arbetsordning anger att fem till åtta ordinarie möten ska hållas varje år. Utöver de ordinarie mötena kallas styrelsen till ytterligare möten om behov uppkommer. Arbetsordningen anger bland annat att följande ärenden ska finnas på agendan varje år:

- Godkännande av budget
- Avgivande av externa finansiella rapporter
- Strategisk plan
- SJs totala riskexponering

Utöver dessa rapporteras vid varje ordinarie möte dels viktigare affärshändelser sedan föregående möte, dels SJs finansiella ställning och finansieringssituation.

Styrelsens arbete 2012

Under 2012 hölls sju styrelsesammanträden. Därutöver fattades i maj beslut per capsulam om flytt av huvudkontoret. Styrelsen genomförde löpande sedvanliga uppföljningar av såväl den ekonomiska utvecklingen som av de sociala och miljömässiga aspekter som uppkom i verksamheten. Detta skedde bland annat i form av redovisning av strategiska nyckeltal för Ansvarsfull verksamhet såsom Nöjd med resan-index (NRI), Sjukfrånvaro, Nöjd-Medarbetare-Index (NMI) samt finansiella avkastningsmått. Med denna information som utgångspunkt gav det styrelsen möjlighet att löpande bedöma SJs resultat även inom hållbar utveckling.

I mars 2013 träffade styrelsen bolagets revisorer utan företagsledningen i enlighet med Kodens krav. Utöver lö-

pande uppföljning av väsentliga nyckeltal inom Ansvarsfull verksamhet har styrelsen under 2012 bland annat behandlat och beslutat i följande frågor:

- Organisations- och effektiviseringsarbete
- Anbud avseende Trafikverkets upphandling för trafik i övre Norrland
- Västrafiks direktupphandling av trafik i Väst.
- Punktlighetsåtgärder
- Trafik- och fordonsstrategi
- Strategi IT
- Koncernstyrning
- Nytt systemstöd fordonsunderhåll (EAM)
- Regionaltrafik Mälardalen
- Tillsättande av verkställande direktör
- Ny finansieringslösning

Ordföranden leder styrelsens arbete och ansvarar för att övriga ledamöter får erforderlig information. Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott och fastställt arbetsordning för utskotten. Styrelsen kan dessutom vid behov inrätta andra utskott för beredning av ärenden inom mer avgränsade områden. På styrelsemöte i juni deltog även delar av SJs ledningsgrupp och diskussion kring olika strategifrågor fördes.

Utvärdering av styrelsens och vd:s arbete

Styrelsen utvärderar styrelsearbetet och vd genom en systematisk och strukturerad process en gång per år. Styrelsens ordförande ansvarar för att styrelsens arbete årligen utvärderas. Utvärderingen, som utförs av en extern part, innebär att styrelsen som grupp såväl som individuellt utvärderats. Finansdepartementet informeras om utvärderingens resultat. Utvärderingen syftar till att löpande effektivisera styrelsearbetet och till att användas som underlag i arbetet med att utse nya ledamöter. Den senaste utvärderingen avrapporterades vid styrelsemötet den 11 december 2012.

STYRELSE, STYRELSEFUNKTION OCH NÄRVARO

Namn	Styrelsefunktion	Styrelsesammanträden	Revisionsutskott	Ersättningsutskott
Jan Sundling	Ordförande	7/7	7/7	2/2
Siv Svensson ¹⁾	Ledamot, ordförande revisionsutskott	7/7	7/7	
Eivor Andersson	Ledamot	7/7		2/2
Lars-Olof Gustavsson	Ledamot	6/7		2/2
Lena Olving	Ledamot	6/7	6/7	
Gunilla Wikman	Ledamot	7/7		2/2
Michael Thorén ²⁾	Ledamot	6/7	7/7	2/2
Erik Johannesson	Arbetstagarrepresentant	7/7		
Thomas Winäs ³⁾	Arbetstagarrepresentant	2/7		
Per Hammarqvist	Arbetstagarrepresentant	7/7		
Hans Pilgaard	Arbetstagarrepresentant	5/7		

1) Siv Svensson valdes in som ledamot i SJ ABs styrelse den 12 mars 2012 men var adjungerad ledamot på mötet den 2 februari 2012.

2) Michael Thorén valdes in som ledamot i SJ ABs styrelse den 12 mars 2012.

3) Thomas Winäs avgick som arbetstagarrepresentant under året, och Hans Pilgaard har för tiden därefter ingått som arbetstagarrepresentant.

STYRELSENS ARBETE I UTSKOTT**Revisionsutskott***Sammansättning*

Revisionsutskottet har bestått av tre styrelseledamöter samt styrelsens ordförande. Lena Olving var ordförande i revisionsutskottet fram till 11 mars 2012. Ordförande i SJs revisionsutskott under resterande del av 2012 har varit Siv Svensson. Därutöver deltar ekonomidirektören och chefen för internrevisionen samt de externa revisorerna i utskottets sammanträden. Revisionsutskottet är ett i förhållande till styrelsen beredande organ, vars förslag alltid underställs styrelsen.

Ansvar

Revisionsutskottet är ett beredningsorgan för styrelsen och övertar eller påverkar inte styrelsens ansvar eller uppgifter. Revisionsutskottets uppgift är bland annat att svara för:

- Beredningen av styrelsens arbete med att övervaka och kvalitetssäkra företagets finansiella rapportering och interna kontroll. Avhandla viktiga frågeställningar i årsredovisningen och delårsrapporter inför behandlingen i styrelsen
- Bistå styrelsen i frågor rörande ekonomisk risk och rapportering
- Fortlöpande träffa externa revisorer för att löpande vara informerad om revisionens planering, inriktning och omfattning
- Bistå ägaren vid val av revisorer
- Utvärdera de externa revisorernas arbete
- Godkänna planen för internrevision

Under året har sju möten hållits. SJs revisorer har under året föredragit väsentliga redovisnings- och revisionsfrågor samt interna kontroll- och processfrågor. Utskottets ordförande informerade löpande styrelsen om utskottets arbete.

Ersättningsutskott*Sammansättning*

SJs ersättningsutskott består av fyra styrelseledamöter samt styrelsens ordförande. Under året har det hållits två protokollförda möten, därutöver har kontinuerliga diskussioner hållits mellan utskottets ledamöter.

Ansvar

Ersättningsutskottet är ett i förhållande till styrelsen beredande organ, vars förslag alltid underställs styrelsen. Ersättningsutskottets uppgift är att:

- Säkerställa implementering och efterlevnaden av de av årsstämman beslutade riktlinjerna för anställningsvillkor för ledande befattningshavare.
- Bereda styrelsens förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare till 2012 års årsstämma.
- Bereda styrelsens förslag till uppdaterade riktlinjer om behov uppstår.

- Bereda löpande frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för vd, inför styrelsens beslut, samt utgöra avstämmande instans beträffande vd:s förslag till ersättning och andra anställningsvillkor för övriga ledande befattningshavare, allt inbegripet årlig lönerevision. Under året har ett sammanträde hållits.

Styrelsens arvoden och arvoden för arbetet i styrelsens utskott

Styrelsens arvoden och särskilda arvoden för arbetet i inrättade utskott bestäms av årsstämman. Dessa arvoden ska i enlighet med statens ägarpolicy vara konkurrenskraftiga men ej marknadsledande. För fullständig information om principer och ersättningar, se not 5.

LEDNING

SJs verkställande direktör, tillika koncernchef, sköter den löpande förvaltningen i enlighet med ABL och styrelsens anvisningar. Utöver verkställande direktören består ledningsgruppen av sju medlemmar, vilka utses av verkställande direktören efter samråd med styrelsen. I SJs ledningsgrupp ingår Crister Fritzson, verkställande direktör, Britta Dalunde, ekonomidirektör, Elisabeth Lindgren, försäljnings-, marknads- och kommunikationsdirektör, Madeleine Raukas, direktör affär och service, Jens Wigen, trafikledning och planeringsdirektör, Björn Rosell, IT-direktör, Claes Broström, fordonsdirektör och Peter Blomqvist, HR-direktör. Företagsledningen sammanträder regelbundet och arbetet leds av verkställande direktören, som fattar beslut avseende SJ AB och koncernen i samråd med ledningsgruppen.

Verkställande direktörens och företagsledningens beslut utgår från styrelsens beslutade riktlinjer och anvisningar. Under året har arbete förts avseende att få en strukturerad process för verksamhetens strategiska och operativa styrning med så kallat balanserat styrkort. För att driva SJs verksamhet långsiktigt hållbart är det väsentligt att styrningen balanseras mellan perspektiven Kund, Samhälle, Partnerskap & Resurser, Medarbetare, Process & Produkt samt Finans.

Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare

SJ följer regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. För fullständig information om principer och ersättningar, se not 5 i notapparat.

REVISORER

Ansvaret för val av revisorer för företag med statligt ägande ligger hos ägaren. Revisorernas uppgift är att oberoende granska styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt företagets årsredovisning och bokföring.

Det praktiska arbetet med upphandlingen hanteras av företagets revisionsutskott. Det slutliga beslutet fattas av ägaren på årsstämman. För det fall omval av revisorer över-

vägs, utvärderas alltid revisorernas arbete. I kallelse till årsstämma presenteras förslag till val av revisorer och information om förhållanden som kan vara av betydelse vid bedömning av föreslagna revisorers kompetens och oberoende. Informationen innefattar även omfattningen av föreslagna revisorers tjänster till bolaget utöver revision under de senaste åren samt, vid omval, vilket år revisorn valdes och hur länge revisorn innehaft uppdraget. Föreslagna revisorer ska närvara på årsstämman för att kunna presentera sig och svara på frågor från ägaren.

Revision 2012

På årsstämman 2012 omvaldes revisionsbolaget Ernst & Young AB företräd av auktoriserad revisor Lars Träff som huvudansvarig intill årsstämman 2013. Riksrevisionen har förordnat auktoriserade revisorn Per Redemo fram till årsstämman 2013. Revisorerna har avrapporterat sin bokslutsgranskning till hela styrelsen vid styrelsemötet den 21 mars 2013. För räkenskapsåret 2012 har revisionsutskottet och revisorerna diskuterat företagets bokslut, redovisning, förvaltning och riskhantering. Vid ett tillfälle har revisorerna träffat styrelsen utan närvaro av ledningsgruppen. Dessutom har revisorerna fortlöpande kontakt och möten med styrelsens revisionsutskott. Arvode och kostnadsersättning till revisorerna utgår enligt löpande räkning och redovisas i årsredovisningen, not 8.

SJ har under 2012 genomfört upphandling av revisorer för val på årsstämma 2013. Revisorer ska väljas vid varje årsstämma, i enlighet med nu gällande huvudregel i aktiebolagslagen och statens nuvarande ägarpolicy.

INTERN KONTROLL

Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning för den interna kontrollen i bolaget. Här beskrivs hur den interna kontrollen över den finansiella rapporteringen fungerar. Den externa finansiella rapporteringen i SJ omfattar delårsrapporter, bokslutskommuniké samt större delen av årsredovisningen. Styrelsen har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen i SJ. Arbetet inom revisionsutskottet utgör en del av denna styrelsekontroll. Vid samtliga revisionsutskottsmöten under 2012 har externa och interna revisorer redogjort för iakttagelser, bland annat rörande SJs årsbokslut samt delårsbokslut per september. I samband med planeringsarbetet för den årliga revisionen sker diskussion mellan extern- och internrevisionen beträffande SJs riskbild.

Det är styrelsens och ledningens ansvar att de företag där staten har ägarintressen sköts föredömligt inom de ramar lagstiftningen ger och i enlighet med ägarnas långsiktiga intressen. I frågor som rör ekonomi, miljö, medarbetare, mångfald och social hållbarhet har alla företag ett stort ansvar, inte minst företag med statligt ägande. Regeringen har därför uttryckt att styrelserna aktivt bör följa och rapportera om företagets insatser i dessa frågor. SJ har fastställt övergripande policyer inom alla väsentliga områden; arbetsmiljöpolicy, etikpolicy, miljöpolicy,

jämställdhetspolicy, policy avseende etnisk mångfald, kvalitetspolicy, IT-policy, inköpspolicy samt trafiksäkerhetspolicy.

På bolagsnivå finns mer detaljerade instruktioner om praktiska konterings- och avstämningsrutiner.

Rapportering

SJ har formaliserade processer för den finansiella rapporteringen samt för uppföljning. Dessa processer syftar till att säkerställa att bolaget utvecklas i rätt riktning och i förhållande till de mål och riktlinjer som styrelsen och företagsledningen fastställt. Styrelsen fastställer de rapporteringskrav som erfordras för att få ändamålsenlig information av det ekonomiska utfallet, om riskerna i koncernens verksamhet, samt hur riskerna och utfall påverkas. Målet för den interna rapporteringen är att det ska finnas en ändamålsenlig och korrekt uppföljning och rapportering av verksamheten gentemot uppsatt affärsplan och budget. Rapportering sker månatligen till styrelsen, verkställande direktören och företagsledningen. SJs externa rapportering syftar till att regelbundet rapportera om bolagets utveckling gentemot externa intressentgrupper. SJs externa rapportering följer gällande lagar och regler samt de krav som ställts av ägaren.

Riskbedömning

En strukturerad riskbedömning möjliggör identifiering av de väsentliga risker som har betydelse för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen samt identifiering av var dessa risker återfinns. Styrelsen arbetar systematiskt med riskbedömningar för att identifiera och vidta åtgärder avseende företagets riskområden. Riskbedömningarna koncentreras till de riskområden som förväntas kunna påverka resultat och finansiell ställning i väsentlig omfattning. Revisionsutskottet utvärderar, som beredning av styrelsens arbete, de riskbedömningar som gjorts inom SJ. SJs ledningsgrupp har en etablerad process för riskbedömning. Processen involverar alla divisioner och staber, vilket medför en förankring och ett ökat medvetande i organisationen samt att risker samlas upp mer effektivt. Riskhanteringen syftar till att begränsa oönskade effekter, som kan komma att påverka företagets finansiella ställning, resultat eller marknadsposition. Processen innebär att företagsledningen kvartalsvis följer förändringarna i riskbedömningarna för att besluta om behov finns att vidta åtgärder eller om nya riskområden ska bedömas.

Vidare genomför Business Control, på uppdrag av företagsledningen, analyser av risker och möjligheter i olika projekt samt av de operativa delarna av verksamheten. SJ har analyserat poster i balans- och resultaträkningen för att dels identifiera risker som är väsentliga, dels kunna vidta åtgärder som kan minimera risker relaterade till den finansiella rapporteringen.

Intern revision

SJ har en funktion för internrevision som rapporterar direkt till styrelsens revisionsutskott. Internrevisionen ge-

nomför oberoende och objektiva granskningsuppdrag och ibland konsultativa tjänster, vilket resulterar i åtgärder och förbättringsprogram. Under året har internrevisionen genomfört 24 stycken granskningar inom bland annat följande områden: regelefterlevnad, styr- och kontrollsystem, projektassimilering, avbrottsberedskap och registeranalys. SJs internrevision gör årligen en oberoende riskanalys, som utgör grunden för internrevisionens årliga revisionsplan, vilken fastställs av styrelsen efter beredning i revisionsutskottet.

Kontrollaktiviteter

Företagets kontrollaktiviteter utformas för att systematiskt hantera väsentliga risker avseende den finansiella rapporteringen inklusive viktiga redovisningsfrågor som identifierats under riskbedömningen. Kontrollaktiviteterna syftar till att förebygga eller tidigt upptäcka fel i den finansiella rapporteringen och därigenom minimera konsekvenserna. Stab Ekonomi ansvarar för analysen av det ekonomiska utfallet och sammanställningen av den finansiella rapporteringen. Ett exempel på kontrollaktiviteter är Business Reviews, som administreras av Business Control. Vid dessa möten redovisar cheferna i ledningsgruppen sin verksamhet och planering för verkställande direktören och ekonomidirektören.

Basen för den interna kontrollen utgörs av kontrollmiljön med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar som dokumenterats och kommunicerats i styrande dokument, samt den värdegrund som styrelsen och koncernledningen kommunicerar och verkar utifrån. Styrande dokument inom SJ inkluderar:

- Arbetsordning för styrelse
- Arbetsordning för revisionsutskott och ersättningsutskott
- Styrelsens instruktion till verkställande direktören
- Attestregler med syfte att vägleda alla som deltar i hanteringen av ekonomiska transaktioner, samt att säkerställa en god kontroll av ekonomiska transaktioner för att förhindra avsiktliga eller oavsiktliga fel
- Policyer för etik, kontaktförhållande åtgärder samt representation
- Finanspolicy. Koncernens ekonomifunktion arbetar efter av styrelsen antagna finansiella ramar avseende finansiell riskhantering. Finanspolicyn ska revideras årligen och fastställas av styrelsen. Målsättningen är att begränsa de finansiella risker som uppstår i samband med placeringar och valutaexponering.
- Arbetsrutiner och instruktioner för internkontrollaktiviteter, löpande redovisning och bokslut finns väl dokumenterade på detaljerad nivå

Information och kommunikation

Effektiva informations- och kommunikationsvägar möjliggör rapportering och återkoppling från verksamheten till styrelse och bolagsledning. Det är viktigt att rätt personer innehar den information som krävs för att kunna förstå innebörden av givna interna policyer och riktlinjer samt att

förstå konsekvenserna vid avsteg. SJ arbetar med att förbättra den interna informationen och att förtydliga beslutsvägarna, för att öka tillförlitligheten och effektiviteten i företagets finansiella rapportering. Inom företaget finns dokumenterade beslutsvägar, befogenheter och ansvarsområden redovisade på SJs intranät. Inom SJ genomförs möten som möjliggör dialog mellan chefer och medarbetare. Stor tonvikt läggs vid regelbundna arbetsplatsträffar, där företagets övergripande frågor naturligt kopplas till den enskilde medarbetarens ansvarsområde. Vidare genomförs medarbetarenkäter som innebär möjlighet till återkoppling.

Uppföljning

Styrelsen erhåller löpande rapportering om hur verksamheten utvecklas i förhållande till affärsplanen, budget och fastlagda mål. I organisationen sker löpande uppföljning av efterlevnaden av interna policyer, riktlinjer och manualer samt av ändamålsenlighet och funktionalitet i etablerade kontrollaktiviteter. Exempelvis genomför ekonomiavdelningen löpande uppföljning av de administrativa processerna för bland annat moms- och skatteredovisning, intern och extern representation samt attestordningens efterlevnad. Löpande görs även en utvärdering över hur den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är organiserad. De externa revisorerna genomför årligen viss granskning av den interna kontrollen. Internrevisionen följer den av styrelsen fastställda revisionsplanen. Internrevisionen rapporterar resultatet av sin revision till SJs styrelse efter beredning i Revisionsutskottet.

Från vänster:
Hans Pilgaard, Erik Johannesson, Per Hammarqvist, Jan Sundling, Gunilla Wikman, Lars-Olof Gustavsson,
Eivor Andersson, Siv Svensson, Lena Olving, Michael Thorén

SJ ABs styrelse

JAN SUNDLING

FÖDD 1947

SJÖKAPTENSEXAMEN

**STYRELSEORDFÖRANDE I SJ AB
SEDAN 2011**

Konsult. Tidigare vd för Green Cargo AB. Styrelseordförande i Sjöfartsverket samt Jan Sundling i Ytterkvarn AB, ledamot i Corem Property Group AB, Aditro Logistics AB samt Vectura AB. Vice Chairman Management Committee Brussels.

EIVOR ANDERSSON

FÖDD 1961

MARKNADSEKONOM

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2005**

Konsult. Tidigare vd för Ving Sverige AB/Thomas Cook Sweden och My Travel Sweden AB. Styrelseordförande i Senior Work AB. Styrelseledamot i Inflight Service AB, SkiStar AB och European Travel Intractive. Styrelseerfarenhet från Coop Butiker och Stormarknader AB.

GUNILLA WIKMAN

FÖDD 1959

CIVILEKONOM

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2011**

Konsult på Carrara Communication samt Ekman & Partners. Tidigare informationschef på Riksbanken samt Koncerninformationschef SEB. Styrelseuppdrag i HMS Network, AMF Fonder, Oatly AB, Ceba AB samt Flyinge AB, vice ordförande Svenska Ridsportförbundet.

SIV SVENSSON

FÖDD 1957

**EXAMEN I INTERNATIONELL
EKONOMI**

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2012**

Konsult. Tidigare vd i Sefina Finance AB och dessförinnan 25 år i Nordeakoncernen bland annat som vice vd och regionbankschef. Styrelseledamot i Swedbank.

LENA OLVING

FÖDD 1956

CIVILINGENJÖR

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2011**

Vice vd och COO (Chief Operating Officer/Operativ chef) för Saab AB. Tidigare vice vd för Volvo Personvagnar AB. Styrelseerfarenhet från Alfa Laval AB, Norsk Hydro A/S (Norge), Gunnebo AB, Green Cargo AB, samt uppdrag i Novozymes A/S (Danmark).

PER HAMMARQVIST

FÖDD 1958

TRAFIKPLANERARE

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2011**

Arbetstagarrepresentant SACO/TJ. Ordförande i Saco-föreningen vid SJ AB, Ordförande i TJ-föreningen vid SJ AB.

LARS-OLOF GUSTAVSSON

FÖDD 1943

CIVILEKONOM

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2005**

Styrelseordförande i Four Seasons Venture Capital AB, Boule Diagnostics AB, Fouriertransform AB. Styrelseledamot i Mikropont AB, SiemCapital AB, stiftelsen Industrifonden, TA Associates AB.

MICHAEL THORÉN

FÖDD 1969

CIVILEKONOM

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2012**

Kansliråd i Finansdepartementet. Styrelseledamot i Saab Automobile Parts AB och AB Svenska Spel.

HANS PILGAARD

FÖDD 1963

LOKFÖRARE

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2012**

Ordförande ST-spårtrafik vid SJ AB, ledamot i ST-spårtrafiks avdelningsstyrelse.

ERIK JOHANNESSEN

FÖDD 1957

LOKFÖRARE

**STYRELSELEDAMOT I SJ AB
SEDAN 2005**

Ordförande i SEKO Förhandlingsorganisation SJ, ledamot i SEKO klubb SJ Väst styrelse.

SJ ABs ledning

CRISTER FRITZSON

FÖDD 1961
VD

Marknadsekonom
Anställningsår 2012
Styrelseledamot i Systembolaget AB,
Botniatåg AB.

PETER BLOMQVIST

FÖDD 1954
DIREKTÖR HR

Socionom
Anställningsår 1982
Styrelseordförande i SJ A/S Danmark,
ordförande i branschstyrelsen
spårtrafik, Almega.

ELISABETH LINDGREN

FÖDD 1963
**DIREKTÖR STAB MARKNAD &
KOMMUNIKATION SAMT DIVISION
FÖRSÄLJNING**

Fil kand, Marknadsekonom och MBA
Anställningsår 2007
Styrelseledamot i SJ Norrlandståg AB,
Linkon AB och Magelungen AB.

BRITTA DALUNDE

FÖDD 1958
CFO/EKONOMIDIREKTÖR

Civilekonom och PhD
Anställningsår 2009
Styrelseledamot i Boule Diagnostics
AB, Linkon AB och SJ Danmark A/S.
Styrelseordförande i SJ Försäkring AB
och SJ Invest AB.

CLAES BROSTRÖM

FÖDD 1954
DIREKTÖR FORDON

Maskiningenjör, Marknadsekonom
Anställningsår 2006.

BJÖRN ROSELL

FÖDD 1962
CIO/IT-DIREKTÖR

Civilingenjör, Civilekonom och MBA
Anställningsår 2012
Styrelseledamot i Årsta Runstens
Sporttrytare.

MADELEINE RAUKAS

FÖDD 1967
DIREKTÖR AFFÄR OCH SERVICE

Fil kand
Anställningsår 2012
Styrelseledamot Botniatåg AB,
SJ Götalandståg AB, Branschföreningen
Tågoperatörerna, Samtrafiken,
Trafik i Mälardalen AB.

JENS WIGEN

FÖDD 1955
DIREKTÖR PLANERING

Fil kand
Anställningsår 2012
Styrelseledamot i SJ
Götalandståg AB.

Från vänster:
Peter Blomqvist, Crister Fritzson, Madeleine Raukas, Claes Broström, Björn Rosell, Elisabeth Lindgren, Jens Wigen, Britta Dalunde

Flerårsöversikt

KONCERNEN	2012	2011	2010	2009	2008
Rapport över totalresultatet i sammandrag, MSEK					
Rörelsens intäkter	8 664	8 097	8 717	8 790	8 994
– varav nettoomsättning	8 504	8 038	8 627	8 741	8 992
Rörelsens kostnader	-8 188	-8 034	-8 270	-8 163	-8 203
Rörelseresultat	467	60	439	629	795
Resultat efter finansiella poster	498	38	406	622	728
Skatt på periodens resultat	-27	-2	-112	-162	-203
Periodens resultat	471	36	294	460	525
Resultat per aktie (före och efter utspädning), SEK	118	9	73	115	131
Rapport över finansiell ställning i sammandrag, MSEK					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	6 830	6 440	6 258	6 220	6 339
Immateriella tillgångar	294	314	312	360	346
Finansiella tillgångar	482	474	436	514	454
Uppskjuten skattefordran	–	–	–	–	116
Omsättningstillgångar					
Varulager	6	6	5	5	4
Kortfristiga fordringar	853	709	1 003	591	709
Kortfristiga placeringar	780	921	1 044	2 315	1 506
Likvida medel	320	48	47	485	484
Anläggningstillgångar till försäljning	–	–	171	–	–
Summa tillgångar	9 565	8 913	9 276	10 490	9 958
Eget kapital	4 886	4 419	4 486	4 306	4 026
– varav innehav utan bestämmande inflytande	–	–	–	–	–
Räntebärande skulder	2 091	2 365	2 505	4 108	3 800
Icke räntebärande skulder	1 963	1 565	1 721	1 661	1 791
Avsättningar	429	396	394	369	341
Uppskjutna skatteskulder	195	167	170	46	–
Summa eget kapital och skulder	9 565	8 913	9 276	10 490	9 958
Kassaflöde i sammandrag, MSEK					
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 229	778	787	1 329	1 309
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-655	-504	447	-1 304	-1 858
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-302	-272	-1 672	-24	-420
Förändringar av likvida medel	272	1	-438	1	-969
Investeringar	1 116	869	858	595	1 011
– varav kassaflödespåverkande	803	869	858	595	1 011
Marginaler					
Rörelsemarginal, %	5,4	0,7	5,0	7,2	8,8
Vinstmarginal, %	5,7	0,5	4,7	7,1	8,1
Avkastningsmått					
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,0	1,7	6,2	9,6	11,6
Avkastning på eget kapital, %	10,3	0,8	6,7	11,2	13,5
Kapitalstruktur vid periodens utgång					
Eget kapital, MSEK	4 886	4 419	4 486	4 306	4 026
Sysselsatt kapital, MSEK	7 111	7 093	7 302	8 591	7 949
Räntebärande nettoskuld, MSEK	693	1 106	1 144	942	1 499
Skuldsättningsgrad, ggr	0,4	0,5	0,6	1,0	0,9
Soliditet, %	51,1	49,6	48,4	41,0	40,4
Medelantal anställda	4 299	4 041	4 262	4 439	4 539

Hänvisning till definitioner på sid 118.

Rapport över totalresultat

KONCERNEN

MSEK	Not	2012	2011
Nettoomsättning	2	8 504	8 038
Övriga rörelseintäkter	4	159	59
Summa intäkter	1	8 664	8 097
Personalkostnader	5	-2 691	-2 415
Av- och nedskrivningar	1, 6	-748	-616
Övriga kostnader	3, 7, 8	-4 750	-5 002
Summa kostnader		-8 188	-8 034
Resultat från andelar i intressebolag	15	-9	-3
Rörelseresultat	1	467	60
Intäkter från övriga värdepapper och fordringar	1, 10	96	57
Räntekostnader och liknande kostnader	1, 10	-65	-79
Resultat efter finansiella poster		498	38
Skatt på periodens resultat	1, 11	-27	-2
Periodens resultat	1	471	36
Övrigt totalresultat			
Kassaflödessäkringar	10	5	-15
Finansiella tillgångar som kan säljas	10	5	-6
Uppskjuten skatt	11	-2	6
Övrigt totalresultat för perioden		9	-15
Totalresultat för perioden		480	21
Resultat för perioden hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare ¹⁾		471	36
Totalresultatet för perioden hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		480	21
Resultat per aktie (före och efter utspädning), SEK		118	9
Antal aktier vid årets utgång, tusental		4 000	4 000
Antal aktier i genomsnitt under året, tusental		4 000	4 000

1) Det finns inget innehav utan bestämmande inflytande i koncernen.

> Rapport över totalresultat, forts.

KOMMENTARER TILL RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Rörelsens intäkter

Rörelseintäkterna har totalt sett ökat under året ökat med 7 procent. Nettoomsättningen uppgick till MSEK 8 504 (8 038). 2012 har haft en stabilare produktion än föregående år med en kraftig expansion från andra kvartalet i till följd av den stegvisa introduktionen av SJ 3000. Resandeutvecklingen på huvudmarknaderna har dock varit svag, vilket resulterat i att egentrafikintäkterna inte ökat i samma takt som utbudet. Det beror helt på SJ Snabbtåg som har ett ökat utbud om 9,4 procent under 2012, men som inte följts av en ökning i resandevolymen.

Rörelsens kostnader

Stort fokus på aktiv kostnads- och resursstyrning har medfört att rörelsekostnaderna endast ökat med 2 procent. Koncernens kostnader har på helåret ökat med MSEK 154 jämfört med 2011. Ökningen kan främst härledas till ökade personalkostnader samt högre avskrivningskostnader.

Rörelseresultat

Koncernens rörelseresultat uppgick till MSEK 467 (60). Rörelsemarginalen blev 5,4 procent (0,7). Förbättringen

förklaras av en högre nettoomsättning i kombination med kostnadsbesparingar. Rörelseintäkter har ökat till följd av vitesersättning om MSEK 156 avseende förseningar i leveransen av SJ 3000. I september 2011 redovisades en kostnad avseende förlikning med Tåg i Bergslagen AB om MSEK 150, vilket tillsammans med kostnader i samband med den stränga vintern medförde att det ackumulerade resultatet vid utgången av 2011 var svagt.

Koncernens finansnetto, resultat och skatt

Finansnettot uppgick till MSEK 31 (-22). Förbättringen förklaras främst av positiva värdeförändringar på placeringar. Koncernens resultat före skatt uppgick till MSEK 498 (38). Skatt på periodens resultat uppgick till MSEK -27 (-2).

En ändrad bedömning av temporära skillnader avseende leasade tillgångar har resulterat i uppskjuten skatteintäkt på MSEK 73. Omvärdering av uppskjuten skattekuld till följd av sänkning av bolagsskatten gav en uppskjuten skatteintäkt om MSEK 25. Periodens resultat uppgick till MSEK 471 (36).

Rapport över finansiell ställning

KONCERNEN

MSEK	Not	2012	2011
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Byggnader	12	36	39
Transportmedel	12	6 333	4 464
Maskiner och inventarier	12	82	53
Pågående nyanläggningar	12	379	1 885
Immateriella tillgångar	13	294	314
Andelar i intressebolag	15	11	20
Långfristiga värdepappersinnehav	16	0	0
Långfristiga fordringar	17	470	454
Summa anläggningstillgångar		7 606	7 228
Omsättningstillgångar			
Varulager		6	6
Kundfordringar	18	348	212
Fordringar hos intressebolag		5	6
Övriga fordringar	19	298	275
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	201	217
Kortfristiga placeringar	21	780	921
Likvida medel	21	320	48
Summa omsättningstillgångar		1 959	1 685
SUMMA TILLGÅNGAR	1	9 565	8 913

Balansomslutning

Koncernens balansomslutning uppgick till MSEK 9 565 (8 913) på balansdagen.

Anläggningstillgångar

Koncernens materiella anläggningstillgångar består till största delen av fordon. SJs fordonsflotta utgörs av SJ 3000, SJ 2000, dubbeldäckare samt lok och personvagnar. Värdet på dessa tillgångar uppgick till MSEK 6 830 (6 440).

Under året har SJ övertagit 19 tågsätt av det nya snabbtåget SJ 3000 varav 14 har trafiksatts.

> Rapport över finansiell ställning, forts.

KONCERNEN

MSEK	Not	2012	2011
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital		400	400
Övrigt tillskjutet kapital		4 519	4 519
Reserver		-9	-17
Balanserade vinstmedel		-26	-486
Summa eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare ¹⁾	22	4 886	4 419
Summa eget kapital		4 886	4 419
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	21, 23	1 907	1 298
Övriga långfristiga skulder	21	19	19
Långfristiga avsättningar	24	211	245
Uppskjuten skatteskuld	11	195	167
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	23	184	1 067
Leverantörsskulder	21	687	545
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	1 016	798
Skulder till intressebolag		16	5
Skatteskulder		10	1
Övriga kortfristiga skulder		215	197
Kortfristiga avsättningar	24	217	152
Summa skulder		4 679	4 494
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		9 565	8 913
Eventualförpliktelser	28	145	429
Ställda säkerheter	27	1 316	311

1) Det finns inget innehav utan bestämmande inflytande i koncernen.

KOMMENTARER TILL RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING

Eget kapital

Koncernens eget kapital uppgick till MSEK 4 886 (4 419). Koncernens soliditet uppgick till 51,1 procent (49,6).

Skulder

Nettoskulden i SJ-koncernen per den 31 december 2012 uppgick till MSEK 693 (1 106). Koncernens räntebärande skulder bestod huvudsakligen av betalningsåtaganden för SJs finansiella leasingkontrakt samt under året upptagna lån om MSEK 800 och uppgick till MSEK 2 091 (2 365). Av de räntebärande skulderna är MSEK 1 907 (1 298) långfristig och MSEK 184 (1 067) kortfristig vilket avser

den del av skuld som förfaller till betalning inom ett år. SJ AB tecknade per den 12 januari 2012 ett kreditlöftesavtal om maximalt MSEK 500 med Nordea. Den 22 maj tecknade SJ AB ett kreditlöftesavtal om maximalt MSEK 500 med Nordiska Investeringsbanken. Den 30 oktober löstes leasingavtalet avseende SJ 2000-flottan, och i och med detta äger SJ hela SJ 2000-flottan. Stora betalningar har skett av SJ 3000 och under det sista kvartalet har SJ nyttjat tidigare under året erhållna kreditlöften om totalt MSEK 800 med nio stycken SJ 3000 som säkerhet.

Kassaflödesanalys

KONCERNEN

MSEK	Not	2012	2011
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansiella poster		498	38
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
– Av- och nedskrivningar	6	748	616
– Förändringar avsättningar		32	3
– Realisationsvinst		-2	-10
– Förändring övrigt		-152	7
– Resultat från andelar i intressebolag		9	3
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet		1 132	658
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av varulager		0	-1
Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar		-144	294
Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder		240	-173
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 229	778
Investeringsverksamheten	12,13, 26		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-720	-785
Förvärv av immateriella tillgångar		-83	-84
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		7	243
Korta placeringar (91-360 dagar)		142	122
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-655	-504
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		574	274
Finansieringsverksamheten			
Övriga långfristiga räntebärande fordringar		-16	-42
Amortering av leasingsskuld		-1 070	-140
Upptagande av lån		796	-
Aktieutdelning		-12	-90
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-302	-272
Periodens kassaflöde		272	1
Likvida medel vid årets början		48	47
Likvida medel vid årets slut	21	320	48

Erhållna intäktsräntor i koncernen är MSEK 96 och erlagda utgiftsräntor är MSEK 65.

KOMMENTARER TILL KONCERNENS KASSAFLÖDE

Den ackumulerade förändringen av rörelsekapitalet påverkas av ett positivt rörelseresultat, en ökning av kundfordringar med anledning av det nyttillkomna dotterbolaget SJ Götalandståg AB samt ökade leverantörsskulder till följd av kalenderdagseffekt samt höjt fokus på rörelsekapitalet. Ej kassaflödespåverkande poster har påverkats av vitesersättning om MSEK 156 relaterat till leveransen av tågtypen SJ 3000.

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar ackumulerat uppgick till MSEK 1 116 (869) varav MSEK 1 019 (746) avsåg investeringar i fordon, främst i SJ 3000 och SJ 2000. Investeringar uppgick kassaflödesmässigt till MSEK -803 och har påverkats om MSEK 156 hänförligt till erhållen vitesersättning samt ännu ej erhållna leverantörsfakturor hänförliga till SJ 3000 om MSEK -157. Investeringar i immateriella tillgång-

ar uppgick till MSEK 83 (84) och avsåg främst investeringar i dotterbolaget Linkon AB avseende försäljnings- och distributionsplattform samt investeringar i Infotainment, vilket är en informations- och underhållningstjänst ombord på SJ 3000. Övriga investeringar uppgick till MSEK 14 (39) främst avseende lokalombyggnationer.

Kassaflödet från finansieringsverksamheten gav ett negativt kassaflöde på MSEK -302 (-272) och påverkas främst av upptag av lån från Nordea och Nordiska Investingsbanken uppgående till MSEK 800 samt lösen av leasing av SJ 2000 om MSEK 924. Vidare påverkas kassaflödet från finansieringsverksamheten av investeringar och försäljningar av obligationer, amortering av leasingsskuld samt utdelning till ägarna.

Koncernens totala kassaflöde för perioden uppgick till MSEK 272 (1). Likvida medel uppgick till MSEK 320.

Rapport över förändring i eget kapital

KONCERNEN		Hänförligt till moderbolagets aktieägare							
MSEK	Not	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver Kassaflödes- säkringar	Reserver Finansiella tillgångar som kan säljas	Balanserade vinstmedel	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
2011-01-01	22	400	4 519	-9	9	-432	4 486	0	4 486
Periodens resultat						36	36	–	36
Övrigt totalresultat				-10	-5	–	-15	–	-15
Totalresultat				-10	-5	36	21	–	21
Utdelning till aktieägare						-90	-90	–	-90
2011-12-31	22	400	4 519	-19	4	-486	4 419	–	4 419
Periodens resultat						471	471	–	471
Övrigt totalresultat				4	4	1	9	–	9
Totalresultat				4	4	472	480	–	480
Utdelning till aktieägare						-12	-12	–	-12
2012-12-31	22	400	4 519	-15	8	-26	4 886	0	4 886

KOMMENTARER TILL KONCERNENS EGET KAPITAL

Koncernens eget kapital uppgick till MSEK 4 886 (4 419) och soliditeten uppgick till 51,1 procent (49,6). Koncernens förändring i eget kapital förklaras främst av årets vinst efter skatt på MSEK 471 (36). Utdelning till aktieägaren har gjorts med MSEK 12 (90).

Resultaträkning

MODERBOLAGET

MSEK	Not	2012	2011
Nettoomsättning	2	6 001	6 013
Övriga rörelseintäkter	4	184	97
Summa rörelsens intäkter	1	6 185	6 109
Personalkostnader	5	-1 845	-1 815
Av- och nedskrivningar	1,6	-722	-604
Övriga kostnader	7,8	-3 161	-3 648
Summa rörelsens kostnader		-5 727	-6 067
Rörelseresultat	1	457	42
Resultat från dotterbolag	9	3	-6
Ränteintäkter och liknande intäkter	1,10	74	50
Räntekostnader och liknande kostnader	1,10	-69	-83
Resultat efter finansiella poster		466	4
Skatt på årets resultat	1,11	-24	1
ÅRETS RESULTAT	1	443	4

Rapport över totalresultat

MODERBOLAGET

MSEK	Not	2012	2011
Årets resultat	1	443	4
Kassaflödessäkringar	10	5	-15
Finansiella tillgångar som kan säljas	10	2	-6
Uppskjuten skatt	11	-3	6
Övrigt totalresultat för perioden	22	5	-15
Totalresultat för perioden		447	-11

Balansräkning

MODERBOLAGET

MSEK	Not	2012	2011
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	13	149	210
Varumärke	13	0	0
Summa immateriella tillgångar		149	210
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader	12	36	39
Transportmedel	12	6 329	4 459
Maskiner och inventarier	12	79	41
Pågående nyanläggningar	12	379	1 883
Summa materiella anläggningstillgångar		6 822	6 422
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernbolag	14	206	206
Andelar i intressebolag	15	2	16
Långfristiga värdepappersinnehav	16	0	0
Långfristiga fordringar	17	323	311
Summa finansiella anläggningstillgångar		532	534
Summa anläggningstillgångar		7 504	7 166
Omsättningstillgångar			
Fordringar			
Varulager		6	6
Kundfordringar	18	159	112
Fordringar hos koncernbolag		381	308
Fordringar hos intressebolag		3	5
Övriga fordringar	19	249	197
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	115	122
Summa fordringar		913	750
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar	21	725	864
Summa kortfristiga placeringar		725	864
Kassa och bank	21	320	48
Summa omsättningstillgångar		1 957	1 662
SUMMA TILLGÅNGAR	1	9 461	8 828

MODERBOLAGET

MSEK	Not	2012	2011
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		400	400
Reservfond		200	200
Fritt eget kapital			
Fond för verkligt värde		-14	-18
Balanserad vinst		3 724	3 731
Årets resultat		443	4
Summa eget kapital	22	4 753	4 317
Skulder			
Avsättningar			
Långfristiga avsättningar	24	132	172
Kortfristiga avsättningar	24	141	92
Uppskjuten skatteskuld	11	181	155
Summa avsättningar	1	454	419
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	21, 23	1 907	1 298
Övriga långfristiga skulder	21	19	19
Summa långfristiga skulder		1 926	1 317
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		531	444
Skulder till koncernbolag		615	432
Skulder till intressebolag		16	5
Räntebärande skulder	23	184	1 066
Övriga skulder		115	99
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	867	728
Summa kortfristiga skulder	1	2 328	2 775
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		9 461	8 828
Ställda säkerheter	27	1 316	311
Ansvarsförbindelser	28	366	631

Kassaflödesanalys

MODERBOLAGET

MSEK	Not	2012	2011
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansiella poster		466	4
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
– Av- och nedskrivningar	6	722	604
– Förändringar avsättningar		9	19
– Realisationsvinst		-2	-10
– Förändring övrigt		-146	3
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet		1 049	620
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av varulager		0	-1
Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar		-163	163
Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder		-637	-70
Kassaflöde från den löpande verksamheten		250	711
investeringsverksamheten	12,13, 26		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-716	-781
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		6	242
Förvärv av immateriella tillgångar		-30	-29
Förvärv av aktier och andelar		0	-3
Korta placeringar (91–360 dagar)		139	90
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-601	-481
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		-351	230
finansieringsverksamheten			
Övriga långfristiga räntebärande fordringar		-13	–
Amortering av leasingskuld		-149	-140
Upptagande av lån		796	–
Övriga långfristiga skulder		0	–
Aktieutdelning		-12	-90
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		623	-230
Periodens kassaflöde		272	1
Likvida medel vid årets början		48	47
Likvida medel vid årets slut	21	320	48

Erhållna intäktsräntor i moderbolaget är MSEK 74 och erlagda utgiftsräntor är MSEK 69.

Rapport över förändring i eget kapital

MODERBOLAGET	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital				Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för verkligt värde		Balanserad vinst	Årets resultat	
			Kassa- flödes- säkringar	Finansiella tillgångar som kan säljas			
MSEK							
2011-01-01	400	200	-9	7	3 552	270	4 419
Årets resultat						4	4
Övrigt totalresultat			-10	-5			-15
Totalresultat			-10	-5		4	-11
Vinstdisposition					270	-270	0
Utdelning till aktieägare					-90		-90
2011-12-31	400	200	-19	2	3 731	4	4 317
Årets resultat						443	443
Övrigt totalresultat			4	1			5
Totalresultat			4	1	0	443	447
Vinstdisposition					4	-4	0
Utdelning till aktieägare					-12		-12
2012-12-31	400	200	-16	3	3 724	443	4 753

Redovisningsprinciper

ALLMÄN INFORMATION

SJ-koncernen bedriver direkt eller indirekt, genom dotter- och intressebolag, persontrafik och därmed förenlig verksamhet. Redovisningen för SJ-koncernen för det räkenskapsår som slutar den 31 december 2012, har den 30 mars 2012 godkänts av styrelsen och verkställande direktören för publicering och kommer att föreläggas årsstämman den 26 april 2013 för fastställande. Moderbolaget är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige. Adressen till huvudkontoret är Centralplan 19, 105 50 Stockholm.

TILLÄMPADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Nedan följer de redovisningsprinciper som har tillämpats vid upprättandet av årsredovisningen för koncern och moderbolag.

Överensstämmelse med regelverk och normgivning

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS), utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) och tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee (IFRIC) sådana de antagits av EU. Koncernredovisningen är vidare upprättad i enlighet med svensk lag genom tillämpning av rekommendationer från Rådet för finansiell rapportering RFR 1, Kompletterande redovisningsregler för koncerner.

Moderbolagets årsredovisning är upprättad i enlighet med svensk lag och med tillämpning av rekommendationer från Rådet för finansiell rapportering RFR 2, Redovisning för juridiska personer. Detta innebär att IFRS värderings- och upplysningsregler tillämpas förutom de undantag som föranleds av lagbestämmelser eller sambandet mellan redovisning och beskattning. Avvikelse mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår av respektive avsnitt nedan.

SJ AB följer även regelverket för emittenter utgivet av Nasdaq OMX Stockholm.

GRUNDER FÖR REDOVISNINGEN

Redovisningen är huvudsakligen baserad på historiska anskaffningsvärden utom för vissa finansiella instrument. Om inget annat anges har redovisningsprinciperna använts konsekvent för alla angivna år samt belopp i miljoner svenska kronor MSEK.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Nya och ändrade standarder och uttalanden från IASB under 2012 är av mycket begränsad omfattning och har inte haft någon väsentlig påverkan på SJs finansiella rapporter.

NYA REDOVISNINGSPRINCIPER

I detta avsnitt lämnas information om de nya och ändrade redovisningsstandarder som bedöms kunna påverka SJ.

IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

Ny benämning till "Rapport över resultat och övrigt totalresultat". Uppdelning i två kategorier, komponenter som inte omklassificeras och komponenter som omklassificeras. Skatt ska separeras och redovisas inom respektive kategori.

IFRS 9 Financial Instruments: Recognition and Measurement

Denna standard är en del i en fullständig omarbetning av den nuvarande standarden IAS 39. Standarden innebär en minskning av antalet värderingskategorier för finansiella tillgångar och innebär huvudkategorierna redovisning till Anskaffningsvärde (upplupet anskaffningsvärde) respektive Verkligt värde via resultaträkningen. För vissa investeringar i eget kapitalinstrument finns möjligheten att redovisa till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringen redovisad direkt i övrigt totalresultat, där ingen överföring sker till periodens resultat vid avyttring. Vidare har nya regler införts för hur förändringar i egen kreditspread ska presenteras när skulder värderas till verkligt värde. Standarden kommer att kompletteras med regler om nedskrivningar, säkringsredovisning samt borttagande från balansräkningen. Standarden träder i kraft den 1 januari 2015 men EU har ännu inte godkänt de nu utgivna delarna. I avvaktan på att alla delar av standarden blir färdig har SJ ej utvärderat effekterna av den nya standarden.

IFRS 10, Koncernredovisning

Standarden ersätter huvuddelen av IAS27 samt SIC12. Syftet är att det bara ska finnas en grundförutsättning för att konsolidera investeringsobjekt i en koncern och det är grad av bestämmande inflytande. Detta definieras genom att samtliga tre följande kriterier ska vara uppfyllda; 1) Befogenhet att styra väsentliga aktiviteter, 2) Exponering för, eller rättigheter till, varierande avkastningar, 3) Möjlighet att nyttja sin befogenhet att styra. Standarden träder i kraft från 1 januari 2013, men företag inom EU kan vänta med att tillämpa standarden till 1 januari 2014 vilket SJ kommer att välja. Den nya standarden beräknas inte ha någon väsentlig påverkan på SJs finansiella rapporter.

IFRS 11, Samarbetsarrangemang

Grunden är att två eller flera parter har bestämmande inflytande enligt IFRS 10. Det finns sedan två olika klassificeringar av gemensam verksamhet då parterna har rättigheter till tillgångarna och förpliktelser avseende skulderna. Den andra klassificeringen är joint venture, där parterna har rättigheter till nettotillgångarna. Avgörande för klassificering är parternas rättigheter och förpliktelser enligt avtal. De olika klassificeringarna har olika redovisningsregler. I en gemensam verksamhet redovisar ägarna sin andel av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader enligt tillämpliga IFRS. I ett joint venture ska ägarna redo-

visa sin andel enligt kapitalandelsmetoden enligt IAS 28 Innehav i intresseföretag. Standarden träder i kraft 1 januari 2013, men företag inom EU kan vänta med att tillämpa standarden till 1 januari 2014 vilket SJ kommer att välja. SJ är för närvarande inte part i något väsentligt samarbetsarrangemang.

IFRS 12, Upplysningar om andelar i andra företag

Standarden behandlar upplysningar om andelar i dotterbolag, intressebolag och andra bolag. Upplysningarna är omfattande och ska hjälpa läsaren av finansiella rapporter att bedöma vilken påverkan innehavet i andra enheter kan utgöra. Upplysningar som ska lämnas är bland annat vilket bestämmande inflytande som finns, vilka väsentliga bedömningar eller antaganden som gjorts. Det ska även informeras vilka samarbetsarrangemang som föreligger. Standarden träder i kraft 1 januari 2013, men företag inom EU kan vänta med att tillämpa standarden till 1 januari 2014, vilket SJ kommer att välja.

IFRS 13, Värdering till verkligt värde

Standarden är ett regelverk för värdering av verkligt värde när det krävs i andra standarder. Den gäller för värdering av både finansiella och icke-finansiella poster.

Verkligt värde är det pris eller ersättning som kan erhållas vid värderingstidpunkten. Standarden ska tillämpas från 1 januari 2013. Den nya standarden beräknas inte ha någon väsentlig påverkan på SJs finansiella rapporter.

VIKTIGA REDOVISNINGSPRINCIPER SAMT UPPSKATTNINGAR OCH ANTAGANDEN

Bedömningar av viktiga redovisningsfrågor

Vid upprättandet av koncernredovisning och moderbolagets redovisning har styrelsen och företagsledningen, utöver gjorda uppskattningar, gjort ett antal bedömningar av kritiska redovisningsfrågor som har stor betydelse för redovisade belopp. Detta gäller följande områden:

Leasingavtal

Merparten av SJ ABs fordonsflotta förhys via finansiella leasingavtal och redovisas därför i såväl resultat- som balansräkning. Vid bedömning av fordonens ekonomiska livslängd framkommer att den överskrider leasingavtalens löptid. SJ AB har för avsikt att överta äganderätten till dessa fordon när avtalstiden löpt ut. Avskrivningar sker därför över den förväntade nyttjandeperioden.

Finansiella instrument

Vid användandet av finansiella instrument har SJ möjligheten att kategorisera instrumenten utifrån fyra olika kategorier. Huvudregeln är att ett instrument klassificeras i enlighet med hur liknande instrument tidigare har klassificerats. Vid användandet av en ny typ av instrument görs ett ställningstagande i fråga om klassificering.

Vitesbelopp

Vid inköp av tåg räknas vitesbelopp normalt sett av mot projektkostnaden. I vissa fall där vitesbeloppet betalas ut för att täcka utebliven intäkt eller merkostnader som har uppstått på grund av att ett kontrakt inte fullföljts redovisas detta över resultatet.

Osäkerhet i uppskattningar och antaganden

Under upprättande av redovisningen gör styrelsen och företagsledningen uppskattningar och antaganden som påverkar bokslutets redovisade tillgångs- och skuldposter respektive intäkts- och kostnadsposter samt annan lämnad information. Verkligt utfall kan skilja sig från dessa uppskattningar. Uppskattningar och antaganden bygger på erfarenhet samt på rimliga antaganden om den framtida marknadsutvecklingen, men även på rådande omständigheter som till exempel politiska beslut. Särskilt betydande för den finansiella ställningen är uppskattningar i beräkningen av nyttjandevärdet för investeringar i tåg, utfallet av förlustavtal avseende trafik- och tjänsteleveranser. Andra faktorer som påverkar är uppskattningar av den försäkringstekniska avsättningen samt bedömningar av tvister där skadeståndsbelopp endast reserveras då det är möjligt att göra en tillförlitlig uppskattning.

Vid årliga test av eventuellt nedskrivningsbehov bedöms SJ-koncernen exklusive Stockholmståg KB vara en kassagenererande enhet.

KONCERNENS REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget SJ AB och samtliga dotterbolag. Bolag som förvärvats under året inkluderas i koncernens resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys från och med förvärvstidpunkten. Avyttrade bolag ingår till och med tidpunkten för avyttringen.

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Det innebär att förvärvade dotterbolags tillgångar, skulder samt eventalförpliktelser/ansvarsförbindelser redovisas till verkligt värde enligt upprättad förvärvsanalys. Överstiger anskaffningsvärdet för aktier i dotterbolag det beräknade verkliga värdet av bolagets nettotillgångar, utgörs skillnaden av goodwill. Transaktionskostnader kostnadsförs direkt.

Dotterbolag

De dotterbolag som ingår i koncernredovisningen är de bolag där SJ AB har ett bestämmande inflytande, det vill säga har rätt att utforma dotterbolagets finansiella och operativa strategier. I ej helägda dotterbolag redovisas innehav utan bestämmande inflytande i koncernbalansräkningen inom eget kapital och utgörs av utomstående aktieägars andel av dotterbolagets resultat och netto-

tillgångar. Innehav utan bestämmande inflytande, ingår som andel i koncernresultatet i rapport över totalresultatet. Uppdelning av ägarförhållanden redovisas i anslutning till Rapport över totalresultat och separat inom koncernens eget kapital i balansräkningen.

Intressebolag

Intressebolag avser bolag där moderbolaget direkt eller indirekt kontrollerar 20–50 procent av rösterna eller har ett betydande inflytande. Konsolidering av intressebolag sker enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att andel i intressebolag redovisas till anskaffningsvärde ökat eller minskat med SJ ABs andel av vinster eller förluster uppkomna efter förvärvet. Koncernens Rapport över totalresultat avspeglar koncernens andel av intressebolagens resultat under perioden. Resultatandelarna har beräknats på senast tillgängliga balansdag från intressebolagen, dock inte äldre än tre månader. Beaktanden har därefter gjorts av väsentliga händelser och transaktioner som skett under perioden fram till aktuell balansdag.

Moderbolaget

Andelar i dotterbolag och intressebolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Erhållna utdelningar redovisas i resultatet. Värdet provas minst årligen med hänsyn till eventuellt nedskrivningsbehov.

Redovisning av koncernbidrag

Moderbolaget redovisar mottagna koncernbidrag som finansiell intäkt och lämnade koncernbidrag som finansiell kostnad. Dotterbolagen redovisar lämnade och erhållna koncernbidrag över eget kapital.

Eliminering av transaktioner mellan koncernbolag

Koncerninterna fordringar och skulder, internförsäljning, internvinster samt de koncerninterna försäkringsavtalen elimineras i sin helhet i koncernredovisningen. SJ Försäkring ABs externa försäkringskontrakt redovisas därmed i koncernens redovisning.

Internprissättning

Marknadsbaserad prissättning, det vill säga prissättning baserad på marknadspriser, tillämpas vid leverans mellan bolagen inom koncernen.

INTÄKTSREDOVISNING

Intäkter värderas till verkligt värde, det vill säga till försäljningsvärde med hänsyn tagen till eventuella rabatter och skatter samt exklusive mervärdesskatt.

Intäkter/Nettoomsättning

Nettoomsättning består av trafikintäkter, bistointäkter, intäkter från uthyrning av fordon samt provisionsintäkter. Trafikintäkter och bistointäkter redovisas när tågre-

san genomförs. Det innebär att sålda, ej utnyttjade biljetter redovisas som förutbetalda intäkter på balansdagen. Intäkter kopplade till SJ Prio redovisas enligt IFRIC 13, Kundlojalitetsprogram, vilket innebär att den initiala försäljningen delas upp enligt komponentmetoden, vilket innebär att en del av inkomsten avsätts som en betalningsförpliktelse för det framtida bonusåtagandet. När kunden utnyttjar bonusen och SJ uppfyllt sin förpliktelse redovisas inkomsten som en intäkt. Det framtida bonusåtagandet värderas till verkligt värde genom uppskattning av framtida utnyttjandegrad av förmånen.

Intäkter från avtal där SJ AB utför trafik på beställning periodiseras till den månad trafiken enligt tidtabell utförs. Intäkt av periodkort periodiseras linjärt över giltighetstiden. Uthyrningsintäkter intäktsförs linjärt över hyresperioden. Provisionsintäkter, den ersättning SJ AB erhåller för försäljning av resor åt andra operatörer, redovisas i samband med försäljning av resan.

Övriga rörelseintäkter

Det som inte är nettoomsättning klassas som övriga rörelseintäkter och består till största del av försäljning av materiella anläggningstillgångar, nettoförsäljningsvärdet minus bokfört värde samt försäkringsersättningar.

Nettoförsäljningsvärdet redovisas i samband med leverans av utrustningen och försäkringsersättningar redovisas i normala fall när försäkringsbolaget har godkänt begäran om försäkringsersättning alternativt vid utbetalning av sådan.

SEGMENTSRAPPORTERING

Segmentsrapportering utgår från ett företagsledningsperspektiv. Ett rörelsesegment är en affärsenhet som bedriver affärsverksamhet där intäkter kan erhållas och kostnader kan uppstå (inkluderar intäkter och kostnader i samband med transaktioner med andra delar av samma företag) och vars rörelseresultat granskas regelbundet av bolagets företagsledning och styrelse som underlag för beslut om tilldelning av resurser. Det innebär att det måste finnas separat finansiell information för de segment som rapporteras externt.

Koncernen rapporterar följande segment: SJ AB, Stockholmståg KB och Övriga dotterbolag.

Koncernens verksamhet bedrivs i allt väsentligt inom Sverige vilket innebär att koncernen endast rapporterar en geografisk hemvist, se not 1.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar görs linjärt enligt systematiska planer över tillgångarnas beräknade nyttjandeperioder och påbörjas månaden efter det att anläggningstillgången tagits i bruk. Fastställd nyttjandeperiod provas löpande, vilket medför justerade avskrivningsbelopp vid en ny bedömning.

Avskrivningstiden på vissa immateriella tillgångar är 10 år då denna avskrivningstid bäst speglar nyttjandeperioden.

Reservdelar med större värde, så kallade högvärdeskomponenter och tilläggsinvesteringar skrivs av utifrån respektive huvudenhets återstående nyttjandeperiod. Reparationer av högvärdeskomponenter kostnadsförs löpande. Tågen utgör större delen av SJ ABs materiella anläggningstillgångar och delas upp i två betydande komponenter, stomme och inredning. Avskrivningstiderna för dessa ingående komponenter är olika.

Vid avskrivning av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar tillämpas följande avskrivningstider:

Balanserade utvecklingskostnader	3–10 år
Fordon – stomme	20–25 år
Fordon – inredning	7–13 år
Internet, handdatorer, porslin	3 år
Byggnad – verkstad	20 år
Byggnadsinventarier	5–10 år
Personbilar	5 år
Maskiner och inventarier	5–10 år

Förbättringar hyrd lokal enligt hyreskontrakts längd

Nedskrivningar

Vid varje balansdag prövas om det finns nedskrivningsbehov på materiella och immateriella tillgångar det vill säga om de minskat i värde. Om så är fallet, görs en beräkning av tillgångens eller den kassagenererande enhetens återvinningsvärde, vilket utgörs av det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet. Nyttjandevärdet beräknas som nuvärdet av de förväntade framtida kassaflödena till slutet av nyttjandeperioden som en tillgång eller en kassagenererande enhet förväntas ge upphov till. I de fall återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till återvinningsvärdet. Nedskrivningen redovisas över resultatet. Väsentliga kriterier vid bedömning är diskonteringsfaktor, tillväxtfaktor och affärsplan.

LÅNEKOSTNADER

Lånekostnader som är direkt hänförliga till inköp, konstruktion eller produktion av tillgångar, som tar en betydande tid i anspråk för att färdigställas, inräknas i tillgångens anskaffningsvärde. Utgifter förknippade med upptagande av lån periodiseras över lånets löptid. I övrigt sker kostnadsföring.

INKOMSTSKATTER

Redovisad skatt utgörs av aktuell samt uppskjuten skatt. Den aktuella skatten baseras på periodens resultat och beräknas på balansdagens skattesats. Skatt som betalas eller erhålls under det aktuella året klassificeras som aktuell skatt. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Skatter redovisas över resultatet förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot övrigt totalresultat.

Uppskjuten skatt, vilken betalas i framtiden eller reducerar framtida skatt, redovisas för differenser mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, så kallade temporära skillnader. Även kostnader som är skattemässigt avdragsgilla senare än då de redovisas över resultatet kan ge upphov till uppskjutna skattefordringar. Uppskjuten skatt beräknas på de skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag redovisas, i den mån det bedöms som sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas i framtiden.

Per varje balansdag omprövas den uppskjutna skattefordrans redovisade värde och fordran reduceras i den mån det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga.

RESULTAT PER AKTIE

Resultat per aktie beräknas som moderbolagets genomsnittliga antal aktier under perioden i förhållande till koncernens resultat efter avdrag för ägares av innehav utan bestämmande inflytande andel. SJ har inga konvertibla skuldebrev, preferensaktier eller optionsprogram, varför inga utspädnings effekter uppstår.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Värdet omprövas årligen.

Byggnad

Anskaffningsvärdet för byggnaden, en verkstad för underhåll av de dubbeldäckade fordonen, utgörs av nuvärdet av minimileasingavgifterna för leasingperioden. Åtagande för återställandekostnader ingår i anskaffningskostnaden.

Transportmedel samt maskiner och inventarier

Anskaffningsvärdet för transportmedel utgörs av inköpspriset samt utgifter som är direkt hänförliga till tillgången för att få den på plats och i sådant skick att den kan nyttjas i enlighet med syftet för anskaffningen. Sådana utgifter utgörs främst av utgifter för projektering samt utgifter för räntor under konstruktionsperioden. Tillkommande utgifter som upprustning av inredning i fordonen aktiveras.

Merparten av alla transportmedel är finansiellt leasade. Dessa redovisas således i balansräkningen till det lägre av verkligt värde och nuvärde av minimileaseavgiften fastställda vid leasingavtalets början. Avskrivningar görs enligt samma struktur som för materiella anläggningstillgångar.

Pågående nyanläggningar

Som pågående nyanläggningar redovisas levererade anläggningstillgångar, som ännu inte börjat nyttjas. Till exempel redovisas fordon, som inte trafiksatts i avvaktan på att kontroll, test eller ombyggnad sker, som pågående nyanläggning.

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Enligt huvudregeln redovisas immateriella tillgångar i balansräkningen när:

- tillgången är identifierbar
- koncernen kan säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från tillgången kommer koncernen till del
- koncernen kan på ett tillförlitligt sätt beräkna anskaffningsvärdet

Balanserade utvecklingskostnader

Balanserade utvecklingskostnader redovisas i enlighet med anskaffningsvärdemetoden till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Identifierbara utgifter för utveckling, som är hänförliga till enskilda projekt, aktiveras i den mån de bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar, under förutsättning att koncernen har kontroll över tillgången. De utvecklingskostnader som balanseras avser främst försäljningssystem, system för kundprogram samt system för arbetsplanering för medarbetare ombord. Utvecklingskostnader för system redovisas under immateriella tillgångar som pågående intill den dag systemen börjar användas av koncernen.

VARULAGER

Förråd och lager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därmed har inkursrisk beaktats. Vid beräkning av anskaffningsvärdet tillämpas först-in först-ut-metoden (FIFU).

Nettoförsäljningsvärdet beräknas som försäljningspris med avdrag för försäljningskostnader.

FINANSIELLA INSTRUMENT**Redovisning och värdering**

Finansiella instrument, det vill säga finansiella tillgångar, finansiella skulder och derivatinstrument, redovisas i balansräkningen endast då koncernen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Vid första redovisningstillfället värderas finansiella instrument till verkligt värde inklusive direkt hänförliga transaktionskostnader, förutom för finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet.

Efterföljande värderingar sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden beroende på vilken kategori det finansiella instrumentet tillhör. Värdeförändringen kan ske mot övrigt totalresultat eller via resultatet.

All värdeförändring på räntederivatinstrument som är hänförlig till den effektiva delen av kassaflödessäkringar,

redovisas i övrigt totalresultat fram till att löpande kassaflöden från de säkrade instrumenten inträffar och redovisning då sker i resultatet.

Avseende valutasäkringsinstrument som innehas i säkringssyfte förs samtliga värdeförändringar mot övrigt totalresultat. I samband med att den säkrade investeringen betalas förs den effektiva delen av värdeförändringen mot anläggningstillgångarna.

Verkligt värde

När det finns en aktiv marknad för de finansiella instrumenten motsvaras det verkliga värdet för dessa av noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1). Om aktiv marknad enligt nivå 1 saknas, används andra indata än noterade priser enligt nivå 1. Dessa indata är antingen observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (som priser) eller indirekt (härledda från priser) (nivå 2). Värdering kan då ske utifrån jämförelse med liknande instrument eller genom att beakta räntebana och kreditkurva för den aktuella emitenten. I det fall priser saknas enligt nivå 2, bygger värderingen av tillgången eller skulden ifråga inte på observerbar marknadsdata (nivå 3).

Upplupet anskaffningsvärde

Redovisning till upplupet anskaffningsvärde avseende kund- och övriga fordringar innebär att det finansiella instrumentet värderas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivning på grund av finansiella tillgångar som inte går att driva in.

Effektivräntemetoden

Effektivräntemetoden är en metod för beräkning av det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång eller en finansiell skuld och för fördelning i tiden av räntetäkten eller räntekostnaden över relevant period. Effektivräntan är den ränta som exakt diskonterar de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under det finansiella instrumentets förväntade löptid.

Borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång tas delvis eller helt bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödet upphör eller när koncernen överför tillgångens avtalsenliga rättigheter att erhålla kassaflödena eller i vissa fall när koncernen behåller rättigheterna, men förpliktigar sig att betala kassaflöden till en eller flera mottagare. En finansiell skuld tas delvis eller helt bort från balansräkningen när avtalets förpliktelse fullgjorts, annullerats eller upphört.

Klassificering

I koncernen klassificeras finansiella tillgångar i tre kategorier:

- finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

- investeringar som hålles till förfall
 - finansiella tillgångar som kan säljas
- Samtliga finansiella skulder klassificeras som:
- finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Klassificeringen är beroende av i vilket syfte instrumenten förvärvats. I not 21 redovisas samtliga SJs finansiella instrument ifråga om klassificering i kategori, värderingsprincip samt värderingsmetod (nivå).

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Den andel av koncernens derivatinstrument som inte är identifierad som säkringar redovisas till verkligt värde via resultatet. Dessutom ingår långfristiga värdepappersinnehav, aktier och andelar samt obligationer i denna kategori. Dessa har klassificerats i denna kategori eftersom företagsledningen följer upp dem baserat på verkliga värden.

Likviddagsredovisning tillämpas för detta tillgångsslag, förutom beträffande derivat som redovisas på affärsdag, och värdeförändringen redovisas över resultatet.

Investeringar som hålles till förfall

Denna grupp inberäknar icke-derivata finansiella tillgångar med fastställda betalningar och fastställd löptid där avsikten och förmågan är att de ska behållas till förfall. För denna kategori av finansiella tillgångar tillämpas likviddagsredovisning och värdering sker till upplupet anskaffningsvärde med användande av effektivitetsräntemetoden.

Lånefordringar och kundfordringar

Denna kategori av tillgångar avser icke-derivata finansiella tillgångar som inte är marknadsnoterade med fastställda betalningar, bland annat kundfordringar, lånefordringar, övriga fordringar samt kassa och bank. Dessa ingår bland omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen. För denna kategori av finansiella tillgångar tillämpas affärsdagsredovisning. Värdering sker till upplupet anskaffningsvärde. Värdeförändringen redovisas i resultatet när den finansiella tillgången tas bort från balansräkningen, vid nedskrivning eller genom periodisering.

Finansiella tillgångar som kan säljas

I denna kategori ingår placeringar som inte har identifierats som att de innehas för handel samt finansiella instrument som ej klassificerats i någon annan kategori. För finansiella tillgångar som kan säljas tillämpas likviddagsredovisning. Värdeförändringar redovisas mot övrigt totalresultat.

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

I denna kategori ingår bland annat låne- och leverantörs-

skulder. Värderingen sker till upplupet anskaffningsvärde med användandet av effektivitetsräntemetoden. För leverantörsskulder tillämpas affärsdagsredovisning.

SÄKRINGSREDOVISNING

Kassaflödessäkring

För att säkra framtida kassaflöden, exempelvis vid investeringar som sker i utländsk valuta, använder SJ säkringsinstrument, vilka redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Enligt regler för kassaflödessäkring redovisas värdeförändringen på valutaterminskontraktet, i övrigt totalresultat och ackumuleras i säkringsreserven inom eget kapital. I samband med att det säkrade beloppet förfaller till betalning förs värdet i säkringsreserven via övrigt totalresultat mot anläggningen.

I syfte att säkra den rörliga ränterisken använder SJ räntederivat, vilka värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas även här direkt mot övrigt totalresultat i säkringsreserven. Om säkringsförhållandet upphör, vid förtida lösen av underliggande skuld, förs ackumulerad värdeförändring i övrigt totalresultat mot resultatet. Om säkring upphör av annan orsak, exempelvis vid beslut om förändrad duration i skuldportföljen, periodiseras överskottet eller underskottet i resultatet fram till den tidpunkt då räntederivatet skulle ha förfallit.

Den del av vinst eller förlust på ett säkringsinstrument som bedöms vara en effektiv kassaflödessäkring redovisas initialt inom övrigt totalresultat och den ineffektiva delen av vinsten eller förlusten redovisas i resultatet.

KREDITFÖRLUSTER

Koncernen prövar per balansdagen om det finns objektiva belägg som indikerar att nedskrivningsbehov föreligger gällande en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. Nedskrivningen för finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av uppskattade beräknade kassaflöden. Nedskrivningen redovisas i resultatet. Finansiella tillgångar som kan säljas prövas för nedskrivning. Om det finns objektiva belägg för att nedskrivning ska göras ska den ackumulerade förlust som redovisats mot övrigt totalresultat omklassificeras från eget kapital via övrigt totalresultat till resultatet.

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Långfristiga värdepappersinnehav, aktier och andelar

Långfristiga värdepappersinnehav värderas till verkligt värde. Innehavet består framförallt av aktier i noterade bolag, där koncernen inte har ett betydande inflytande.

Långfristiga fordringar

Långfristiga fordringar redovisas på balansdagen till upplupet anskaffningsvärde.

KUNDFORDRINGAR

Kundfordringar redovisas, när fakturan har skickats, till upplupet anskaffningsvärde, vilket motsvarar fakturerat belopp. En individuell bedömning av osäkra fordringar görs när det inte längre är sannolikt att det fulla beloppet kommer att inflyta.

UPPLUPNA INTÄKTER

Upplupna intäkter är under räkenskapsåret redovisade intäkter där betalning erhålls senare år.

KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Kortfristiga placeringar utgörs av finansiella instrument med en löptid från 91 dagar upp till ett år, samt av längre obligationstillgångar som innehas för handel.

Moderbolaget

Moderbolagets kortfristiga placeringar har en löptid upp till 90 dagar från anskaffningstidpunkten.

LIKVIDA MEDEL

Koncernens likvida medel består av kassa och banktillgodohavanden samt kortfristiga, likvida placeringar såsom företagscertifikat med en löptid från anskaffningstidpunkten på högst 90 dagar, som enkelt kan omvandlas till ett känt belopp och som är utsatta för endast en obetydlig risk av värdefluktuationer. Certifikat på högst 90 dagar som innehas av SJ Försäkring AB exkluderas.

Moderbolaget

Definition av kassa och bank omfattar kassamedel samt disponibla tillgodohavanden hos banker och motsvarande institutioner.

LEVERANTÖRSSKULDER OCH ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER

Leverantörsskulder och övriga skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde när en vara eller tjänst mottagits, vilket motsvarar det beräknade, ej diskonterade belopp som kommer att betalas ut för skulden.

LEASING

Leasing klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger när de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överfört till leasetagaren. Ett leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är operationellt.

Finansiell leasing

Väsentliga tillgångar som förvärvats genom finansiella leasingavtal upptas i koncernredovisningen, liksom i moderbolagets redovisning som anläggningstillgångar från och med att avtalet ingåtts och utrustningen levererats.

Den finansiella leasingsskulden värderas till nuvärdet av minimileasingavgifterna, vilka är de betalningar som

ska erläggas till leasegivaren under leasingperioden samt det eventuella belopp som garanteras av leasetagaren eller av till denne närmaste bolag. Leasingperioden är den period SJ AB avtalat att förhyra tillgången. Tillgångar enligt finansiella leasingavtal skrivs av över beräknad nyttjandeperiod.

Den framtida förpliktelsen till leasegivaren upptas som en skuld i balansräkningen. Betalning av leasingavgifterna uppdelas i finansiella kostnader och amortering av skulden.

Operationell leasing

Operationell leasing innebär att ingen post redovisas i balansräkningen, utan leasingavgifterna kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

FORDRINGAR OCH SKULDER I UTLÄNDSK VALUTA

Transaktioner i utländsk valuta värderas till den kurs som gäller på transaktionsdagen. På balansdagen omvärderas fordringar och skulder i utländsk valuta till balansdagskurs. Valutakursdifferenser på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella intäkter respektive kostnader för den period i vilken de uppkommer. Övriga valutadifferenser redovisas i rörelseresultatet för den period i vilken de uppkommer.

AVSÄTTNINGAR

Avsättningar är skulder som är ovissa med avseende på belopp eller på den tidpunkt då de kommer att regleras. En avsättning tas med i koncernens balansräkning när en inträffad händelse har lett till att koncernen har en legal eller informell förpliktelse som troligtvis kommer att kräva ett utflöde av resurser, som tillförlitligt kan uppskattas. Väsentliga avsättningar nuvärdesberäknas när effekten av beräkningen har betydelse. Upplösning av nuvärdesberäkningen redovisas som finansiell kostnad. Avsättningarna omprövas per varje balansdag och om den inte längre är aktuell återförs avsättningen.

Skadeståndslivränta

Skadeståndslivräntorna är skadestånd till tredje man efter olycka. Beräkningen av skadeståndslivräntorna görs på individnivå i enlighet med avtalen och med beaktande av bland annat förväntad livslängd och uppräkning. Avsättningen diskonteras.

Omstrukturering

Omstrukturering är en väsentlig omorganisation. Avsättning för omstruktureringsåtgärder görs när en detaljerad, formell plan för åtgärderna finns och som är kommunicerad.

Pensioner

Åtaganden för ålderspension och familjepension för anställda i SJ tryggs huvudsakligen genom inbetalningar

till Statens Pensionsverk (SPV) respektive Alecta. Dessa åtaganden klassificeras som förmånsbestämda planer vilka omfattar flera arbetsgivare enligt UFR 3 (Klassificering av ITP-planer, som finansieras genom försäkring i Alecta). SJ har inte tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa dessa planer som förmånsbestämda. Pensionsplanen enligt ITP, som tryggas genom en försäkring i Alecta, samt pensionsplaner som tryggas genom en försäkring i SPV, PA-91 och den del av pensionsplanen PA-03 som är förmånsbestämd, redovisas därför som avgiftsbestämd i enlighet med UFR 6 (Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare).

EGET KAPITAL

I Eget kapital ingår aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital, reserver, balanserade vinstmedel och innehav utan bestämmande inflytande. För övrig information se not 22. Förändringar i eget kapital delas upp i "ägarrelaterade" och "icke-ägarrelaterade" förändringar, vilket sistnämnda motsvarar redovisat totalresultat i "Rapport över totalresultat". Ingen uppdelning sker i fritt och bundet kapital i koncernen.

Moderbolaget

Egna kapitalet delas upp i fritt och bundet kapital i enlighet med ÅRL.

Aktieägartillskott redovisas hos givaren som en ökning av andelar i koncernbolag. Hos mottagaren redovisas tillskottet mot det fria egna kapitalet.

EVENTUALFÖRPLIKTELSE/ANSVARSFÖRBINDELSER

I koncernen används begreppet eventualförpliktelse medan moderbolagets benämning enligt ÅRL är ansvarsförbindelser.

Eventualförpliktelser/ansvarsförbindelser utgörs av befintliga förpliktelser som hänför sig till inträffade händelser, vilka ej har redovisats som skuld eller avsättning. Anledningen är att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller att förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig säkerhet.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen påvisar koncernens in- och utbetalningar under perioden uppdelat på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet. Denna åskådliggör koncernens förmåga att generera likvida medel. Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod, vilket innebär att resultatet justeras för:

- periodens förändring av varulager, kundfordringar och leverantörsskulder samt andra rörelsetillgångar och rörelseskulder
- icke kassaflödespåverkande poster som avskrivningar, avsättningar och uppskjutna skatter

- värdeförändringar avseende SJs likviditetsförvaltning
 - alla övriga poster, vars kassaflödeseffekt hänförs till investerings- eller finansieringsverksamheten.
- Förändringar från SJs likviditetsförvaltning redovisas under investeringsverksamheten.

UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÅENDE

Närstående bolag till koncernen definieras som statliga bolag med marknadsmässiga krav där staten har ett bestämmande inflytande. Utöver dessa definieras även moderbolag, dotterbolag, intressebolag, Trafikverket, af-färsverket Statens järnvägar samt svenska staten i övrigt som närstående juridiska personer.

Som närstående fysiska personer definieras styrelseledamöter, ledande befattningshavare samt nära familjemedlemmar till sådana personer.

Upplysningar ges om transaktioner med närstående, undantaget oväsentliga transaktioner med statliga myndigheter och bolag.

HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Om det inträffar händelser som är väsentliga, men som inte ska beaktas när beloppen i resultat- och balansräkningen fastställs, lämnar koncernen upplysningar om händelsens karaktär och om möjligt en uppskattning av den finansiella effekten i förvaltningsberättelse och i not. Med väsentlighet avses att ett utelämnande av uppgiften skulle kunna komma att påverka de ekonomiska beslut som fattas av användare av de finansiella rapporterna.

Väsentliga händelser som bekräftar förhållanden som förelåg på balansdagen och som inträffar efter utfärdande av bokslutskommunikén, men före årsredovisningens påskrift leder till att beloppen i årsredovisningen justeras.

Noter

NOT 1: SEGMENTSRAPPORTERING

2012	SJ AB	Stockholmsståg KB	Övrigt	Elim	Totalt
Intäkter från externa kunder	6 073	1 735	856	–	8 664
Intäkter från interna transaktioner	112	0	289	-401	–
Summa intäkter	6 185	1 735	1 145	-401	8 664
Av- och nedskrivningar	-722	-1	-24	–	-748
Rörelseresultat	457	78	-60	-9	467
Finansiella intäkter	74	3	10	9	96
Finansiella kostnader	-69	0	-2	5	-65
Skatt	-24	0	17	-21	-27
Årets resultat	443	81	-48	-5	471
Investeringar	1 059	2	55	–	1 116
Totala tillgångar	9 461	372	927	-1 196	9 565
Icke räntebärande skulder	1 674	216	371	-275	1 986
Räntebärande skulder	2 581	70	164	-724	2 091

2011	SJ AB	Stockholmsståg KB	Övrigt	Elim	Totalt
Intäkter från externa kunder	5 965	1 594	539	–	8 097
Intäkter från interna transaktioner	145	0	289	-433	–
Summa intäkter	6 109	1 594	828	-433	8 097
Av- och nedskrivningar	-604	-3	-10	–	-616
Rörelseresultat	42	67	-45	-3	60
Finansiella intäkter	50	3	9	-5	57
Finansiella kostnader	-83	0	-1	5	-79
Skatt	1	0	11	-14	-2
Årets resultat	4	70	-35	-3	36
Investeringar	810	0	59	–	869
Totala tillgångar	8 828	310	782	-1 007	8 913
Icke räntebärande skulder	1 402	136	256	-230	1 565
Räntebärande skulder	2 690	100	151	-575	2 365

Vid upprättande av segmentsredovisningen har samma redovisningsprinciper använts som vid upprättande av koncernredovisningen. Koncernens rörelsesegment utgörs av SJ AB, Stockholmsståg KB samt övriga dotterbolag. Rörelsesegmenten är identifierade i enlighet med utformningen av den finansiella informationen som

rapporteras till styrelse och ledning. Verksamheten bedrivs i all väsentlighet i Sverige. Utanför Stockholmsstågs verksamhet finns inga större kunder som bidrar till mer än 10 procent av den totala omsättningen.

NOT 2: NETTOOMSÄTTNING

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Trafikintäkter	7 829	7 567	5 515	5 537
Bistointäkter	174	179	158	161
Uthyrning av fordon	38	39	38	39
Provisioner	87	89	87	89
Övrigt	376	164	203	187
Summa nettoomsättning	8 504	8 038	6 001	6 013

Intäkter för dotterbolag som inte bedriver tågtrafik redovisas under raden Övrigt och kommer främst från försäljning av olika tjänster i SJ-koncernens avräkningssystem för personresor.

NOT 3: TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Svenska staten äger 100 procent av aktierna i SJ AB.

Vid leverans av tjänster och produkter mellan koncernen och närstående företag tillämpas affärsmässiga villkor och marknadsprissättning. Övriga närstående företag definieras som intressebolag, statliga bolag med marknadsmässiga krav där staten har ett

bestämmande inflytande samt statliga verk. Inköp av produkter och tjänster från Trafikverket MSEK 546 (611) och Jernhusen AB MSEK 199 (165) är dominerande.

En skuld till Affärsverket Statens järnvägar om MSEK 924 har under året betalats i sin helhet genom lösen av lease.

NOT 4: ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Realisationsvinster/förluster anläggningstillgångar	2	10	2	10
Försäkringsersättningar	1	38	26	78
Övrigt	156	11	156	9
Summa övriga rörelseintäkter	159	59	184	97

2012 fick SJ vitesersättning avseende förseningar i leveransen av SJ 3000 om MSEK 156.

NOT 5: PERSONAL

I personalkostnaderna ingående löner, andra ersättningar och sociala kostnader, MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Löner och andra ersättningar:				
Styrelse	-1	-1	-1	-1
Vd och ledande befattningshavare	-39	-34	-26	-24
Övriga anställda	-1 767	-1 567	-1 217	-1 171
Summa löner och andra ersättningar	-1 807	-1 602	-1 244	-1 196
Sociala kostnader	-745	-683	-498	-505
varav pensionskostnader inklusive särskild löneskatt	-209	-186	-130	-134
Övriga personalrelaterade kostnader	-140	-130	-103	-114
Summa personalkostnader	-2 691	-2 415	-1 845	-1 815

Åtaganden för ålderspension och familjepension för anställda i moderbolaget tryggs huvudsakligen genom försäkringar i SPV respektive Alecta vilka i huvudsak ska klassificeras som förmånsbestämda planer. För räkenskapsåret 2012 har inte SJ haft tillgång till sådan information som möjliggör redovisning av pensionsplanerna som förmånsbestämda, varför de redovisas som avgiftsbestämda.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på

Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden. Vid utgången av 2012 uppgick Alectas konsolideringsnivå preliminärt till 130 procent (113). Koncernens pensionspremieavgifter (exklusive särskild löneskatt) för 2012 uppgår till MSEK 162 (154) varav MSEK 89 (81) är förmånsbestämda och MSEK 73 (73) är avgiftsbestämda premier.

Medelantal anställda	Koncernen						Moderbolaget					
	2012			2011			2012			2011		
	Totalt	Män%	Kvinnor%	Totalt	Män%	Kvinnor%	Totalt	Män%	Kvinnor%	Totalt	Män%	Kvinnor%
Sverige	4 292	60	40	4 040	60	40	2 986	58	42	3 037	58	42
Norden	7	36	64	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Totalt	4 299	60	40	4 041	60	40	2 986	58	42	3 037	58	42

Fördelning ledande befattningshavare	Koncernen						Moderbolaget					
	2012			2011			2012			2011		
	Totalt	Män%	Kvinnor%	Totalt	Män%	Kvinnor%	Totalt	Män%	Kvinnor%	Totalt	Män%	Kvinnor%
Styrelseledamöter	13	62	38	48	67	33	8	50	50	16	63	37
Övriga i företagsledning inklusive vd	40	65	35	17	82	18	24	79	21	9	67	33
Totalt	53	64	36	65	71	29	32	72	28	25	64	36

> NOT 5, forts.

2012

Ersättningar till styrelsen i koncernen 2012		Styrelsearvode	Utskottsarvode	Totalt
Ordförande	Jan Sundling	355	43	398
Ledamot ¹⁾	Lena Olving	168	45	213
Ledamot	Eivor Andersson	141	–	141
Ledamot	Lars-Olof Gustavsson	141	–	141
Ledamot ²⁾	Richard Reinius	–	–	–
Ledamot	Gunilla Wikman	141	–	141
Ledamot ³⁾	Siv Svensson	120	46	166
Ledamot ³⁾	Michael Thorén	–	–	–
Summa		1 066	134	1 200

2012

Ersättningar till ledande befattningshavare i koncernen 2012		Grundlön	Förmåner	Summa	Pensionskostnad	Uppsägningstid från arbetsgivaren + antal månaders avgångsvederlag	Avgångsvederlag och uppsägningskostnad
Koncernchef/Verkställande direktör SJ AB ⁴⁾	Jan Forsberg	1 338	55	1 393	1 495	2 888	12+12
Koncernchef/Verkställande direktör SJ AB ⁵⁾	Jan Olson	1 448	61	1 509	380	1 889	–
Direktör Affärsutveckling ⁵⁾	Jan Olson	642	34	676	264	940	6+18
Koncernchef/Verkställande direktör SJ AB ⁶⁾	Crister Fritzson	531	0	531	97	628	6+18
Chefsjurist ⁷⁾	Magnus Westerlind	928	32	960	256	1 216	12+4
Chefsjurist ⁸⁾	Robert Westerdahl	268	0	268	29	297	3+0
Personaldirektör	Peter Blomqvist	1 411	97	1 508	637	2 145	6+18
Direktör Affär & Service ⁹⁾	Madeleine Raukas	1 402	0	1 402	335	1 737	6+12
Ekonomidirektör	Britta Dalunde	1 860	44	1 904	557	2 461	6+12
Direktör Trafiksäkerhet ¹⁰⁾	Lars Svensson	905	5	910	381	1 291	–
Direktör Trafiksäkerhet ¹¹⁾	Peter Sjöquist	246	–	246	25	271	2+0
Direktör för Marknad, Kommunikation och Försäljning	Elisabeth Lindgren	1 832	112	1 944	506	2 450	6+12
Direktör Trafik & Service ¹²⁾	Håkan Ahl	587	22	609	198	807	6+6
Direktör Planering & Trafikledning ¹³⁾	Jens Wigen	1 600	14	1 614	399	2 013	6+12
Försäljningsdirektör ¹⁴⁾	Nina Hornewall	1 730	64	1 794	418	2 212	6+18
Fordonsdirektör	Claes Broström	1 955	87	2 042	594	2 636	6+12
IT-direktör ¹⁵⁾	Björn Rosell	1 452	62	1 514	347	1 861	6+12
Vd SJ Norrlandståg AB	Björn Nilsson	1 562	6	1 568	465	2 033	6+12
Vd SJ Event AB ¹⁶⁾	Michael Wikström	988	70	1 058	231	1 289	6+18
Vd SJ Service Academy AB	Olle Lundström	1 490	74	1 564	469	2 033	6+12
Vd Linkon AB	Christer Jernberg	1 227	100	1 327	390	1 717	6+18
Vd Stockholmståg KB	Kjell Färnström	1 652	93	1 745	771	2 516	6+12
Vd SJ Försäkring AB	Carl Dahlberg	681	5	686	181	867	6+12
Vd SJ Götalandståg AB ¹⁷⁾	Jan Jansson	648	0	648	191	839	6+12
Vd SJ Götalandståg AB ¹⁸⁾	Lena Källström	194	–	194	22	216	3+0
Summa		28 577	1 037	29 614	9 638	39 252	10 084

1) L Olving har under 2011 ej erhållit fullt styrelsearvode, resterande arvode om 27 500 kr har betalats ut i mars 2012.

2) R Reinius avgick som ledamot i januari 2012.

3) Ny ledamot från och med mars 2012.

4) Avgick som Koncernchef/Verkställande direktör i april 2012. Har avtalad uppsägningstid som avviker från de statliga riktlinjerna. Avtalet tecknades före april 2009 då nuvarande riktlinjer trädde i kraft.

5) Avgick som Direktör för Affärsutveckling i april 2012. Koncernchef/Verkställande direktör april–oktober 2012.

6) Tillträdde som Koncernchef/Verkställande direktör i november.

7) Uppsagd från och med maj 2012. Uppsägningstiden på tolv månader avviker från de statliga riktlinjerna liksom rätten att ta annan anställning eller bedriva egen verksamhet utan någon reduktion av lön eller avgångsvederlag under uppsägningstiden.

8) Tillträdde som Chefsjurist i oktober 2012.

9) Tillträdde som Direktör för Affär & Service i april 2012.

10) Gick i pension i augusti 2012.

11) Tillträdde som Direktör för Trafiksäkerhet i september 2012.

12) Avgick som Direktör för Trafik & Service i april 2012.

13) Tillträdde som Direktör för Planering & Trafikledning i mars 2012.

14) Har sagt upp sig på egen begäran i oktober 2012.

15) Tillträdde som IT-direktör i mars 2012.

16) Uppsagd i juli 2012. Grundlön, förmåner och pensionskostnad redovisade till och med augusti då ansvaret som vd upphörde enligt avtal.

17) Vd för SJ Götalandståg AB i maj–oktober 2012.

18) Tillträdde som vd för SJ Götalandståg AB i november 2012.

2011

Ersättningar till styrelsen i koncernen 2011		Styrelsearvode	Utskottsarvode	Totalt
Ordförande ¹⁾	Ulf Adelsohn	87	18	105
Ordförande ²⁾	Jonas Iversen	0	0	0
Ordförande ³⁾	Jan Sundling	87	14	101
Ledamot ⁴⁾	Caroline Sundewall	122	47	169
Ledamot ⁵⁾	Lena Olving	61	22	83
Ledamot	Eivor Andersson	122	–	122
Ledamot	Lars-Olof Gustavsson	122	–	122
Ledamot ⁶⁾	Björn Mikkelsen	0	–	0
Ledamot ⁶⁾	Ingela Tuvegran	41	–	41
Ledamot ⁶⁾	Elisabeth Salander Björklund	41	–	41
Ledamot ⁵⁾	Richard Reinius	0	–	0
Ledamot ⁵⁾	Gunilla Wikman	81	–	81
Summa		764	101	865

2011

Ersättningar till ledande befattningshavare i koncernen 2011		Grund-lön	Förmåner	Summa	Pensions-kostnad	Uppsägningstid från arbetsgivaren + antal månaders avgångs-vederlag	Avgångs-vederlag och uppsägnings-kostnad
Koncernchef/vd SJ AB ⁷⁾	Jan Forsberg	4 615	26	4 641	3 899	8 540	12+12
Chefsjurist ⁷⁾	Magnus Westerlind	1 683	79	1 762	607	2 369	12+12
Personaldirektör ⁷⁾	Peter Blomqvist	1 106	93	1 199	422	1 622	12+6
Direktör Affärsutveckling ⁷⁾	Jan Olson	1 887	121	2 009	628	2 636	12+6
Ekonomidirektör	Britta Dalunde	1 805	34	1 839	505	2 344	6+12
Direktör Trafiksäkerhet ⁷⁾	Lars Svensson	1 336	5	1 341	448	1 788	12+12
Kommunikationsdirektör	Elisabeth Lindgren	1 746	94	1 839	461	2 301	6+12
Direktör Trafik Service	Håkan Ahl	1 719	71	1 790	483	2 273	6+12
Försäljningsdirektör	Nina Hornewall	1 800	80	1 880	955	2 835	12+6
Fordonsdirektör	Claes Broström	1 848	97	1 945	466	2 410	6+12
Vd SJ Norrlandståg AB	Björn Nilsson	1 415	5	1 420	423	1 843	6+12
Vd SJ Event AB ⁷⁾	Michael Wikström	1 150	119	1 269	284	1 554	12+6
Vd SJ Service Academy AB	Olle Lundström	1 402	89	1 492	459	1 950	6+12
Vd Linkon AB ⁷⁾	Christer Jernberg	1 182	93	1 275	322	1 597	12+6
Vd Stockholmståg KB	Kjell Färnström	1 704	92	1 795	576	2 371	6+12
Vd SJ Försäkring AB ⁸⁾	Carl Dahlberg	605	0	605	183	788	6+12
Summa		27 003	1 097	28 100	11 120	38 615	5 577

1) Avgick som ordförande april 2011.

2) Ordförande under perioden maj-juli 2011.

3) Ordförande från och med augusti 2011.

4) Avgick som ledamot dec 2011. C Sundewall var ordförande i revisionsutskottet maj-december 2011.

5) Ny ledamot från och med maj 2011. L Olving har under 2011 ej erhållit fullt styrelsearvode, resterande arvode om 27 500 kr har betalats ut i mars 2012. Reinius avgick som ledamot i januari 2012.

6) Avgick som ledamot april 2011. B Mikkelsen avgick som ledamot i januari 2011.

7) Har avtalad uppsägningstid som avviker från de statliga riktlinjerna. Avtalen tecknades före april 2009 då nuvarande riktlinjer trädde i kraft.

8) Ny vd från och med februari 2011.

9) Vid uppsägning från arbetstagarens sida är uppsägningstiden 6 månader och avgångsvederlag utgår ej.

> NOT 5, forts.

Förändringar i kretsen företagsledning och övriga ledande befattningshavare

Jan Forsberg slutade i förtid som vd och koncernchef i april 2012. Han efterträddes av Jan Olson som hade posten april–november 2012. Den 11 november 2012 tillträdde Crister Fritzson som ny vd och koncernchef.

Ersättning till ledande befattningshavare

Ledande befattningshavare

Med ledande befattningshavare avses ordinarie styrelseledamöter, verkställande direktör, verksamhetsansvariga personer i bolaget som ingår i företagsledningen, chefer som inte är medlemmar i koncernledningen men är direkt underställda verkställande direktören samt verkställande direktörer för i koncernen ingående operativa dotterbolag.

Riktlinjer och beslutsformer

Bolaget har under året följt de principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare som fattades på årsstämman 2012. Dessa principer bygger på de riktlinjer som regeringen utfärdade den 20 april 2009 om anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. Beslut om anställningsvillkor för verkställande direktören bereds av ersättningsutskottet och beslutas av styrelsen. Beslut om anställningsvillkor för övriga ledande befattningshavare fattas av verkställande direktören efter sedvanlig avstämning med bolagets ersättningsutskott. Resultatet av träffade överenskommelser redovisas i styrelsen. Innan beslut fattas om enskild ersättning, framtas skriftligt underlag som utvisar bolagets totala kostnad som underlag för beslut. Styrelsen säkerställer att ersättningarna följer dessa riktlinjer genom att jämföra ersättningar för motsvarande befattningshavare i andra statliga och privata jämförbara företag i Sverige vad avser storlek, komplexitet och omsättning. Styrelsen ska på årsstämma presentera förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för koncernchef samt andra ledande befattningshavare för godkännande av årsstämma. Ersättningsutskottets uppgift är att bereda styrelsens förslag till principer för lön och övriga ersättningar. Deltagare i ersättningsutskottet sedan september 2012 är Gunilla Wikman, Eivor Andersson samt Jan Sundling.

Ersättning

Styrelse

Enligt beslut av årsstämma 2012 i SJ AB utgår årligt arvode till styrelsens ledamöter med 400 000 SEK för ordföranden och med 150 000 SEK per person för övriga stämموvalda ledamöter. Där-

utöver utgår årligt arvode till ledamöterna i styrelsens revisionsutskott med 55 000 SEK till ordföranden och med 43 000 SEK per person till övriga ledamöter. För annat styrelseutskottsarbete utgår inte något särskilt arvode. Arvode utgår inte för ledamot anställd i regeringskansliet. Arvode utgår dock till styrelsens ordförande, som i begränsad omfattning innehar anställning i regeringskansliet som ämnessakkunnig sedan 2011. Det finns inga åtaganden om pensionsförmåner för externa styrelseledamöter.

Koncernledning

Den övergripande principen i "Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare" är att ersättning och övriga anställningsvillkor för ledande befattningshavare ska vara marknadsanpassade men inte marknadsledande för att säkerställa att SJ kan attrahera och behålla kvalificerade ledande befattningshavare. Ersättning till koncernchefen och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, vissa skattepliktiga förmåner, sjukvårdsförsäkring samt pension. Grundlönen sätts individuellt och ska ligga i linje med lönenivåerna på den marknad där den aktuella befattningshavaren är anställd.

Koncernchefen och andra ledande befattningshavare har ej rätt till någon rörlig ersättning eller ersättning i form av finansiella instrument. Förmåner som redovisas i tabellen avser främst tjänstebil inklusive drivmedel.

Pensioner

För övriga ledande befattningshavare utgår pension enligt ITP-planen förutom för två personer som utöver ITP-plan har en separat pensionspremie uppgående till 5 000 per månad och per person.

Uppsägningar och avgångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets sida gäller de uppsägningstider samt avgångsvederlag som anges i tabellen. Vid ny anställning eller inkomst från annan förvärvsverksamhet ska uppsägningslönen och avgångsvederlaget reduceras med belopp motsvarande ny inkomst eller annan förmån under den aktuella perioden. 2011 hade åtta ledande befattningshavare anställning som medger längre uppsägningstid från arbetsgivarens sida än vad gällande riktlinjer beträffande anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. Dessa avtal tecknades före april 2009 då nuvarande riktlinjer trädde i kraft. Dessa anställningsvillkor omförhandlades under 2012 samt att två befattningshavare, dåvarande verkställande direktör Jan Forsberg samt dåvarande chefsjurist Magnus Westerlind, avslutade sina anställningar i företaget utan att villkoren ändrades.

NOT 6: AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	-634	-515	-627	-508
Avskrivningar immateriella tillgångar	-103	-82	-90	-77
Nedskrivning	-11	-19	-5	-19
Summa	-748	-616	-722	-604

NOT 7: ÖVRIGA KOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Underhåll och tillsyn av tåg	-1 424	-1 467	-923	-1 023
Elkostnader för tågdrift	-463	-492	-289	-326
Infrastrukturavgifter	-372	-339	-268	-266
Övriga produktionsrelaterade kostnader	-1 373	-1 615	-532	-812
Indirekta kostnader	-1 118	-1 089	-1 149	-1 221
Summa	-4 750	-5 002	-3 161	-3 648

Jämförelsesiffrorna för 2011 innehåller extra kostnader för vinterproblem i form av restidsgaranti, ersättningstrafik, kundservice och underhållskostnader. 2011 redovisade koncernen en engångskostnad till följd av förlikning med Tåg i Bergslagen AB som då ökade rörelsekostnaderna med MSEK 150.

NOT 8: ARVODE OCH KOSTNADERSÄTTNING TILL REVISORER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag	-4	-4	-3	-3
Revision utöver revisionsuppdraget	-	0	-	0
Skatterådgivning	0	0	0	0
Övriga uppdrag	-1	-1	-1	-1
Riksrevisionen				
Revisionsuppdrag	0	0	0	0
Summa	-5	-5	-4	-4

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Vid pågående revision kan det visa sig att det krävs fördjupad granskning och de kostnaderna återfinns under revision utöver revisionsuppdraget. Skattekonsultationer och hjälp vid deklarationer redovisas under skatterådgivning. Andra uppdrag avser till exempel tolkning av IFRS och andra redovisningsregler.

NOT 9: RESULTAT FRÅN DOTTERBOLAG

	Moderbolaget	
	2012	2011
Erhållna koncernbidrag	30	37
Lämnade koncernbidrag	-97	-80
Utdelning	70	37
Summa	3	-6

NOT 10: RÄNTEINTÄKTER, RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE

Ränteintäkter och liknande intäkter	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Nedskrivning av aktier och andelar	0	–	-14	–
Ränteintäkter, kortfristiga fordringar	74	34	73	32
Ränteintäkter, långfristiga fordringar	18	17	11	11
Övriga ränteintäkter	4	6	3	6
Ränteintäkter från koncernbolag	–	–	1	1
Summa	96	57	74	50

Räntekostnader och liknande kostnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Räntekostnader avseende leasing	-62	-63	-62	-63
Riskavspeglande avgift ¹⁾	-4	-5	-4	-5
Netto räntesäkringsinstrument	-2	-9	-2	-9
Kursdifferenser	7	7	7	7
Övriga finansiella kostnader ²⁾	-4	-9	-3	-8
Räntekostnader avseende koncernbolag	–	–	-4	-4
Summa	-65	-79	-69	-83

1) Riskavspeglande avgift på leasingkontrakt fastställt av Riksgäldskontoret och erlagd till Affärsverket Statens järnvägar.

2) Avser skadeståndslivräntor, avgifter till Eurofima, affärsverket Statens järnvägar, Nordea Finans och övriga finansiella kostnader.

2012					Vinst/Förlust
Koncernen – Klassificering Finansnetto	Finansiella intäkter	Finansiella kostnader	Vinst/Förlust Resultat	Finansnetto	Övrigt totalresultat
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet					
Obligationer	32	–	42	74	–
Lånefordringar och kundfordringar	–	–	–	–	–
Kassa och Bank	2	–	–	2	–
Fordringar	4	–	–	4	–
Finansiella tillgångar som kan säljas	–	–	–	–	–
Placeringar	16	–	–	16	5
Finansiella intäkter	54	–	42	96	5
Derivat identifierat som säkringsinstrument					
Derivatinstrument ¹⁾	27	-29	–	-2	-5
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	–	–	–	–	–
Räntebärande skulder	–	-62	–	-62	–
Övriga Skulder	–	-1	0	-1	–
Finansiella kostnader	27	-92	0	-65	-5

1) Total påverkan från derivatinstrument som är redovisad i övrigt totalresultat uppgick till MSEK 5 (-15) före skatt. MSEK -2 har förts till räntenettet och MSEK -24 har förts till anläggningar, varav MSEK -11 fanns i reserven för kassaflödessäkringar vid årets ingång.

> NOT 10, forts.

2011					
Koncernen – Klassificering	Finansiella intäkter	Finansiella kostnader	Vinst/Förlust Resultatet	Finansnetto	Vinst/Förlust Övrigt totalresultat
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet					
Obligationer	37	–	-17	20	–
Lånefordringar och kundfordringar					
Kassa och Bank	3	–	–	3	–
Fordringar	7	–	–	7	–
Finansiella tillgångar som kan säljas					
Placeringar	27	–	–	27	-4
Finansiella Intäkter	74	–	-17	57	-4
Derivat identifierat som säkringsinstrument					
Derivatinstrument ¹⁾	27	-36	-9	-9	-15
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde					
Leasingskulder ²⁾	–	-74	–	-74	–
Övriga Skulder	–	4	–	4	–
Finansiella Kostnader	27	-106	-9	-79	-19

1) Total påverkan från derivatinstrument som är redovisat i övrigt totalresultat uppgick till MSEK -15 (41) före skatt. MSEK -9 har förts till räntenettot och MSEK -5 har förts till anläggningar, varav MSEK -3 fanns i reserven för kassaflödessäkringar vid årets ingång.

2) Administrativa kostnader och avgifter relaterade till leasingkontrakt uppgick under 2011 till MSEK -10 (24).

NOT 11: SKATT

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Uppskjuten skattekostnad	-27	-2	-24	1
Summa	-27	-2	-24	1

I uppskjuten skattekostnad ingår skatteeffekter avseende årets förändring av underskottsavdrag och temporära skillnader samt effekt av omvärdering av utgående uppskjuten skatteskuld/-fordran på grund av sänkt inkomstskattesats från 26,3 procent till 22 procent med tillämpning från och med 1 januari 2013.

Utöver skatt redovisad i periodens resultat har följande skatt redovisats i övrigt totalresultat:

	Koncernen	
	2012	2011
Uppskjuten skatt finansiella tillgångar som kan säljas	-1	2
Uppskjuten skatt avseende kassaflödessäkringar	-1	4
Summa	-2	6

Moderbolaget har under året mottagit koncernbidrag om MSEK 30 (37) och lämnat koncernbidrag om MSEK 97 (80). Koncernbidragen är inkluderade i skattekostnaden om 26,3 procent eller MSEK 11 (-7).

> NOT 11, forts.

	Koncernen		Moderbolaget	
Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	2012	2011	2012	2011
Uppskjutna skattefordringar avseende:				
Underskottsavdrag	10	5	10	5
Temporära skillnader omstruktureringsreserv	0	0	0	0
Temporära skillnader finansiella instrument kassaflödessäkringar	4	6	4	6
Temporära skillnader övriga reserver	6	7	6	7
Uppskjutna skattefordringar	20	18	20	18
Uppskjutna skatteskulder avseende:				
Temporära skillnader förbättring på annans fastighet	-3	-3	-3	-3
Temporära skillnader finansiell leasing	-188	-177	-188	-177
Tidigare ej redovisade temporära skillnader	-10	7	-10	7
Temporära skillnader övriga reserver	-14	-12	-	-
Uppskjutna skatteskulder	-215	-185	-201	-173
Redovisad uppskjuten skattefordran/skatteskuld, netto	-195	-167	-181	-155

De totala ackumulerade underskottsavdragen uppgår till MSEK 44 (19) i koncernen och MSEK 44 (19) i moderbolaget. Förlustavdragen är eviga vilket innebär att ingen förfallotidpunkt finns.

Vid varje bokslutstillfälle omprövas redovisningen av uppskjutna skatter. I denna omprövning görs bedömning av sannolikheten att de uppskjutna skattefordringarna kan realiseras genom framtida beskattningsbara inkomster. Under 2005 aktiverades för första gången en uppskjuten skattefordran enligt gällande redovisningsregler i

redovisningen. Baserat på resultaten 2004–2012 gör SJ den fortsatta bedömningen att verksamheten uppnått en stabil framtida vinstgenereringsförmåga vilket möjliggör ett utnyttjande av förlustavdragen och avdragsgilla temporära skillnader.

Skillnaden mellan nominell skattesats och effektiv skattesats uppkommer på följande sätt:

Koncernen		2012		2011	
Avstämning av redovisad skatt och effektiv skattesats	Skatt	Skattesats %	Skatt	Skattesats %	
Resultat före skatt	498	–	38	–	
Skatt enligt gällande skattesats	-131	-26	-10	26	
Ändrad bedömning av temporära skillnader avseende leasade tillgångar	64	8	–	–	
Effekt av ändrad skattesats	38	5	–	–	
Ej avdragsgilla kostnader	1	0	-2	1	
Effekt av ändring i tidigare års deklarationer	1	0	9	0	
Övriga skillnader	–	–	1	0	
Redovisad skatt som påverkat årets resultat i Rapport över totalresultatet	-27	-13	-2	27	

Moderbolaget		2012		2011	
Avstämning av redovisad skatt och effektiv skattesats	Skatt	Skattesats %	Skatt	Skattesats %	
Resultat före skatt	466	–	4	–	
Skatt enligt gällande skattesats	-123	-26	-1	-25	
Utdelning från kommanditbolag	18	4	10	250	
Ej avdragsgilla kostnader	1	0	-1	-25	
Skatt hänförlig till vinst/förlust i kommanditbolag	-16	-3	-18	-450	
Effekt av ändring i tidigare års deklarationer	1	0	9	225	
Ändrad bedömning av temporära skillnader avseende leasade tillgångar	64	14	–	–	
Nedskrivning	-5	-1	–	–	
Effekt av ändrad skattesats	35	8	–	–	
Övriga skillnader	–	–	2	50	
Redovisad skatt i resultaträkningen	-24	-5	1	25	

Avseende finansiellt leasade tillgångar är amorteringar skattemässigt avdragsgilla, ej redovisningsmässiga av- och nedskrivningar.

NOT 12: MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen 2012	Leasad byggnad	Egna transportmedel	Egna investeringar i leasade transportmedel	Leasade transportmedel	Summa transportmedel	Summa maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar	Summa materiella anläggningstillgångar
Anskaffningsvärde vid årets början	59	5 564	604	4 416	10 584	133	1 885	12 661
Investeringar	–	815	10	0	825	11	197	1 033
Ombokningar	–	0	–	–	0	–	–	0
Försäljningar/utrangeringar	–	-27	0	–	-27	–	–	-27
Omklassificeringar	–	2 841	-338	-852	1 651	52	-1 703	0
Akkumulerat anskaffningsvärde vid årets slut	59	9 193	276	3 564	13 033	196	379	13 667
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-20	-3 303	-317	-869	-4 489	-80	–	-4 589
Årets avskrivningar	-3	-409	-40	-154	-603	-28	–	-634
Ombokningar	–	–	-2	1	-1	–	–	-1
Försäljningar/utrangeringar	–	23	–	–	23	–	–	23
Omklassificeringar	–	-745	266	479	0	–	–	0
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-23	-4 434	-93	-543	-5 070	-108	–	-5 201
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–	-50	-6	-1 575	-1 631	0	–	-1 631
Årets nedskrivningar	–	1	–	–	1	-6	–	-5
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–	-49	-6	-1 575	-1 630	-6	–	-1 636
Redovisat värde vid årets slut	36	4 710	177	1 446	6 333	82	379	6 830

Den stora omklassificeringen från pågående nyanläggning till egna transportmedel beror på ett övertagande under året av SJ 3000-fordon. Årets nedskrivningar består dels av en återföring av ett tidigare

nedskrivet fordon från Kimstad olyckan då det åter är taget i drift, dels av en nedskrivning av inredningen i samband med en ombyggnation av några SJ 2000-individer.

Moderbolaget 2012	Leasad byggnad	Egna transportmedel	Egna investeringar i leasade transportmedel	Leasade transportmedel	Summa transportmedel	Summa maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar	Summa materiella anläggningstillgångar
Anskaffningsvärde vid årets början	59	5 557	604	4 416	10 577	104	1 883	12 623
Investeringar	–	812	10	0	822	10	197	1 029
Ombokningar	–	0	–	–	0	–	–	0
Försäljningar/utrangeringar	–	-25	0	–	-25	–	–	-25
Omklassificeringar	–	2 841	-338	-852	1 651	50	-1 701	0
Akkumulerat anskaffningsvärde vid årets slut	59	9 185	276	3 564	13 025	164	379	13 627
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-20	-3 300	-319	-868	-4 487	-63	–	-4 570
Årets avskrivningar	-3	-408	-40	-154	-602	-22	–	-627
Ombokningar	–	–	–	–	0	–	–	0
Försäljningar/utrangeringar	–	22	–	–	22	–	–	22
Omklassificeringar	–	-745	266	479	0	–	–	0
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-23	-4 431	-93	-543	-5 067	-85	0	-5 175
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–	-50	-6	-1 575	-1 631	–	–	-1 631
Årets nedskrivningar	–	1	–	–	1	–	–	1
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–	-49	-6	-1 575	-1 630	–	–	-1 630
Redovisat värde vid årets slut	36	4 705	177	1 446	6 328	79	379	6 822

> NOT 12, forts.

Koncernen 2011	Leasad byggnad	Egna transportmedel	Egna investeringar i leasade transportmedel	Leasade transportmedel	Summa transportmedel	Summa maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar	Summa materiella anläggningstillgångar
Anskaffningsvärde vid årets början	59	4 951	707	4 507	10 165	116	1 709	12 049
Investeringar	–	290	51	–	341	7	437	785
Ombokningar	–	–	–	–	0	–	–	0
Försäljningar/utrangeringar	–	-174	–	–	-174	1	–	-173
Omklassificeringar	–	497	-154	-91	252	9	-261	0
Ackumulerat anskaffningsvärde vid årets slut	59	5 564	604	4 416	10 584	133	1 885	12 661
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-17	-2 902	-411	-798	-4 111	-59	–	-4 187
Årets avskrivningar	-3	-290	-37	-162	-489	-23	–	-515
Ombokningar	–	–	–	–	0	–	–	0
Försäljningar/utrangeringar	–	111	–	–	111	2	–	113
Omklassificeringar	–	-222	131	91	0	–	–	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-20	-3 303	-317	-869	-4 489	-80	–	-4 589
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	–	-31	-5	-1 567	-1 603	–	–	-1 603
Årets nedskrivningar	–	-19	-1	-8	-28	–	–	-28
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	–	-50	-6	-1 575	-1 631	–	–	-1 631
Redovisat värde vid årets slut	39	2 211	281	1 972	4 464	53	1 885	6 441

Moderbolaget 2011	Leasad byggnad	Egna transportmedel	Egna investeringar i leasade transportmedel	Leasade transportmedel	Summa transportmedel	Summa maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar	Summa materiella anläggningstillgångar
Anskaffningsvärde vid årets början	59	5 241	707	4 507	10 455	89	1 708	12 311
Investeringar	–	288	51	–	339	7	435	781
Ombokningar	–	–	–	–	0	–	–	0
Försäljningar/utrangeringar	–	-468	–	–	-468	-1	–	-469
Omklassificeringar	–	496	-154	-91	251	9	-260	0
Ackumulerat anskaffningsvärde vid årets slut	59	5 557	604	4 416	10 577	104	1 883	12 623
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-17	-3 026	-412	-797	-4 235	-48	–	-4 300
Årets avskrivningar	-3	-290	-37	-162	-489	-16	–	-508
Ombokningar	–	–	–	–	0	–	–	0
Försäljningar/utrangeringar	–	237	–	–	237	1	–	238
Omklassificeringar	–	-221	130	91	0	–	–	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-20	-3 300	-319	-868	-4 487	-63	–	-4 570
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	–	-31	-5	-1 567	-1 603	–	–	-1 603
Årets nedskrivningar	–	-19	-1	-8	-28	–	–	-28
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	–	-50	-6	-1 575	-1 631	–	–	-1 631
Redovisat värde vid årets slut	39	2 207	279	1 973	4 459	41	1 883	6 422

2011 års nedskrivningar gäller olyckan i Malmö där fordonen är nedskrivna med MSEK 19 och sedan avyttrade. Även en nedskrivning av fordonsvärdet med MSEK 9 för SJ 2000 har skett på grund av borttagna löphjulpar vid utbyte.

NOT 13: IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen			2012				2011
	Varumärke	Övrigt	Totalt	Varumärke	Övrigt	Totalt	
Anskaffningsvärde vid årets början	240	716	956	240	632	872	
Investeringar	–	83	83	–	84	84	
Akkumulerat anskaffningsvärde vid årets slut	240	799	1 039	240	716	956	
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-240	-402	-642	-240	-320	-560	
Årets avskrivningar	–	-103	-103	–	-82	-82	
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-240	-505	-745	-240	-402	-642	
Redovisat värde vid årets slut	0	294	294	0	314	314	

Moderbolaget			2012				2011
	Varumärke	Övrigt	Totalt	Varumärke	Övrigt	Totalt	
Anskaffningsvärde vid årets början	240	423	663	240	394	634	
Investeringar	–	30	30	–	29	29	
Övrigt	–	-1	-1	–	–	–	
Akkumulerat anskaffningsvärde vid årets slut	240	452	692	240	423	663	
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-240	-213	-453	-240	-136	-376	
Årets avskrivningar	–	-90	-90	–	-77	-77	
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-240	-303	-543	-240	-213	-453	
Redovisat värde vid årets slut	0	149	149	0	210	210	

Immateriella tillgångar är uppdelade i Varumärke och Övriga immateriella tillgångar som består av utveckling av olika IT-system. Av dessa är Varumärke och SJ Prio fullt avskrivna.

NOT 14: ANDELAR I KONCERNBOLAG

Moderbolaget	2012	2011
Redovisat värde vid årets början	206	204
Anskaffning	–	2
Redovisat värde vid årets slut	206	206

Specifikation över aktier och andelar i koncernbolag					Redovisat värde 2012	Redovisat värde 2011
	Org nr	Säte	Antal andelar	Andel % ²⁾		
SJ Event AB	556577-3008	Stockholm	1 000	100	0	0
Linkon AB	556577-2984	Stockholm	501 000	100	50	50
SJ Försäkring AB	516401-8458	Stockholm	30 000	100	54	54
SJ Invest AB	556022-1755	Stockholm	700 000	100	87	87
SJ Götalandståg AB	556083-2098	Stockholm	5 000	100	1	1
SJ Adventure AB	556064-8692	Stockholm	5 000	100	10	10
Entertrainment AB	556034-4235	Malmö	1 605	100	0	0
SJ Norrlandståg AB	556196-5418	Stockholm	1 000	100	1	1
SJ Service Academy AB	556596-9630	Stockholm	1 000	100	0	0
Stockholmståg KB ¹⁾	969704-4239	Stockholm	1 000	100	0	0
SJ Danmark A/S	33 372 477	Köpenhamn	500	100	3	3
Summa					206	206

1) SJ AB är komplementär och SJ Invest AB är kommanditdelägare i Stockholmståg KB. Andelar fördelade inom koncernen mellan SJ AB 68 procent och SJ Invest AB 32 procent.

2) Kapitalandelen överensstämmer med rösträtsandelen.

NOT 15: ANDELAR I INTRESSEBOLAG

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	20	20	16	21
Inköp	–	–	0	–
Försäljning	–	0	0	0
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	20	20	16	21
Ackumulerade resultatandelar vid årets början	3	6	–	–
Årets resultatandel i intressebolags resultat	-9	-3	0	–
Ackumulerade resultatandelar vid årets slut	-6	3	–	–
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-3	-3	-5	-5
Årets nedskrivningar	–	–	-9	–
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-3	-3	-14	-5
Redovisat värde vid årets slut	11	20	2	16

**Specifikation av koncernens
och moderbolagets innehav av
andelar i intressebolag samt
redovisat värde**

	Org nr	Säte	Antal andelar	Andel %	Koncernen		Moderbolaget	
					2012	2011	2012	2011
Amadeus Sweden AB	556277-9461	Stockholm	13 050	22	9	8	1	1
Sveriges Kommunikationer AB	556005-5955	Stockholm	150	50	1	1	1	1
Kust till Kust AB	556481-7822	Karlskrona	60	25	0	0	0	0
Merresor i Sverige AB	556584-2134	Stockholm	500	50	–	2	–	0
Trafik i Mälardalen AB	556083-1959	Stockholm	400	50	1	1	0	0
Fly Rail AB	556773-5252	Stockholm	50 000	50	0	2	0	6
Botnietåg AB	556801-1828	Stockholm	100 000	40	0	6	0	8
Summa ägda andelar i intressebolag					11	20	2	16

**Specifikation av intressebola-
gens tillgångar, skulder, resultat
och intäkter**

	Org nr	Säte	2012				2011			
			Till- gångar	Skulder	Resultat	Intäkter	Till- gångar	Skulder	Resultat	Intäkter
Amadeus Sweden AB	556277-9461	Stockholm	85	25	1	7	94	36	2	1
Sveriges Kommunikationer AB	556005-5955	Stockholm	4	0	0	–	5	1	1	–
Kust till Kust AB	556481-7822	Karlskrona	0	0	0	0	1	0	1	1
Merresor i Sverige AB	556584-2134	Stockholm	–	–	–	–	1	0	-1	0
Trafik i Mälardalen AB	556083-1959	Stockholm	3	3	0	7	3	1	0	6
Fly Rail AB	556773-5252	Stockholm	0	0	-8	1	8	0	-2	3
Botnietåg AB	556801-1828	Stockholm	67	56	-4	92	29	16	-5	40
Summa ägda andelar i intressebolag			159	84	-11	107	141	54	-4	51

NOT 16: LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Innehav i noterade aktier i andra bolag än koncern eller intressebolag	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Redovisat verkligt värde vid periodens början	0	0	0	0
Redovisat värde vid periodens slut	0	0	0	0

NOT 17: LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	Koncernen				Moderbolaget			
	Redovisat värde	2012 Verkligt värde	Redovisat värde	2011 Verkligt värde	Redovisat värde	2012 Verkligt värde	Redovisat värde	2011 Verkligt värde
Depositioner	470	470	454	454	323	323	311	311
Summa	470	470	454	454	323	323	311	311

De långfristiga fordringarna avser depositioner i samband med leasingfinansiering med Nordea Finans Sverige AB uppgående till MSEK 323 (311).

Delar av depositionen är bundna i långfristiga placeringar med löptid upp till 2,5 år, vilka är värderade till marknadsvärde.

SJ Försäkring AB har gjort långfristiga placeringar för att garantera försäkringstekniska åtaganden.

Marknadsvärdet av placeringarna uppgick till MSEK 147 (143) på balansdagen.

NOT 18: KUNDFORDRINGAR

SJs kundfordringar utgörs av ett stort antal små utestående belopp hos privatpersoner samt av fordringar hos företag inom skilda branscher. I syfte att minska risken för kundförluster inhämtas, i enlighet med SJs kreditpolicy, erforderliga kreditupplysningar från externa källor. Kreditförlusterna i SJ-koncernen uppgick till MSEK -13 (-19).

Minskningen beror på en mindre mängd kontokortsbedrägerier. Konstaterade förluster i relation till SJs nettoomsättning blev 0,2 procent (0,3).

Osäkra fordringar uppgick på balansdagen till MSEK 3 (2.).

Åldersfördelning kundfordringar	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
< 30 dagar	353	219	161	119
30–60 dagar	-6	-8	0	-8
60–90 dagar	1	1	-2	1
> 90 dagar	-1	0	–	0
Total	348	212	159	112

varav;

Osäkra fordringar	Koncernen	
	2012	2011
Osäkra fordringar vid årets början	2	3
Reservering för befarade förluster	16	20
Inkasserade fordringar	-2	-2
Konstaterade förluster	-13	-19
Osäkra fordringar vid årets slut	3	2

NOT 19: ÖVRIGA FORDRINGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Moms och skattefordran	160	155	131	109
Försäkringsersättning	23	29	23	28
Orealiserad valutakursvinst	19	19	19	19
Skador fordon	76	41	76	41
Övrig fordran	10	13	–	–
Regresser	10	18	–	–
Summa	298	275	249	197

NOT 20: FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Förutbetalda fordonskostnader	4	4	4	4
Förutbetalda hyreskostnader	43	66	39	33
Underhållskostnader	0	15	0	0
Stationsavgifter	8	10	7	10
Övriga förutbetalda kostnader	100	64	50	49
Upplupna ränteintäkter	11	18	7	18
Övriga upplupna intäkter	35	40	8	8
Summa	201	217	115	122

Övriga förutbetalda kostnader består till stor del av förutbetalda IT-licenser.

NOT 21: FINANSIELLA INSTRUMENT OCH FINANSIELL RISKHANTERING**Hantering av finansiella risker**

SJs finanspolicy är fastställd av SJ ABs styrelse och ger direktiv till finansfunktionen för den löpande hanteringen av koncernens finansiella risker.

Marknadsrisk

SJs verksamhet är kapitalintensiv och delar av de materiella anläggningstillgångarna är skuldfinansierade, via leasingavtal och banklån.

Med marknadsrisk avses verksamhetens exponering för förändringar på de finansiella marknaderna, vilket omfattar valutarisker, ränterisker och andra prISRISKEr.

Valutarisk

Valutaexponering består för SJs del uteslutande av transaktionsexponering, det vill säga betalningar i utländsk valuta till följd av investeringar, köp eller försäljning av varor och/eller tjänster.

SJs transaktionsexponering i den löpande verksamheten är begränsad.

SJs nettoexponering i utländska valutor i annat syfte än säkringsändamål får, enligt finanspolicyn, maximalt uppgå till motvärde MSEK 50.

Vid större investeringar sker, via valutamarknaden, fortlöpande valutasäkring.

Värdet på SJs valutaterminskontrakt påverkas löpande i takt med att växelkurser förändras. Då valutaaffärer effektueras är syftet att säkerställa betalningstransaktioner.

Då kassaflödessäkring används och säkringsredovisning är tillämplig redovisas värdeförändringar mot övrigt totalresultat.

SJ hade på balansdagen utestående valutaderivat, avseende större investeringar om nominellt MSEK 0 (287). Det verkliga värdet av dessa positioner uppgick till MSEK 0 (-7). Därutöver fanns valutaderivat om nominellt 153 (397) avseende ekonomisk säkring i utländsk valuta. Det verkliga värdet av dessa positioner uppgick till 19 (18).

Ränterisk

Koncernens finansieringskostnad och förräntning av likvida medel påverkas av förändringar i det allmänna ränteläget.

SJs upplåning består huvudsakligen av långfristiga finansiella leasingavtal som löper med rörlig ränta.

Bolagets finanspolicy stipulerar emellertid att den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen ska ligga i intervallet 1-2 år.

För att hantera ränteexponering och uppnå önskad räntebindningstid används ränteswapavtal, som ändrar den rörliga räntan till fast ränta för delar av låneportföljen.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för koncernens räntebärande upplåning uppgick, på balansdagen till 1,2 år (1,4).

Värdet på de ränteswapavtal som SJ innehar för att förlänga den

genomsnittliga räntebindningstiden påverkas momentant vid förändrade marknadsräntor.

Marknadsvärdet för SJs utestående räntederivatinstrument uppgick till MSEK -24 (-18) på balansdagen.

Andra prISRISKEr

Med andra prISRISKEr avses risken att verkligt värde på ett finansiellt instrument påverkas av andra faktorer än valuta- och räntefluktuationer. SJ utsätts för andra prISRISKEr i värderingen av obligationsportföljen, genom att emittentens kreditrisikopåslag kan förändras eller genom att marknaden kreditspreadar kan förändras generellt. SJ innehar endast obligationer med hög rating, vilket innebär lägre kreditrisikopåslag och mindre absoluta fluktuationer.

Marknadsvärdet för SJs obligationer med en löptid överstigande 1 år uppgick till MSEK 871 (954) på balansdagen.

Kredit- och motpartsrisk

Kredit- och motpartsrisk avser en risk att motparten i en transaktion inte kan fullgöra sitt åtagande och därmed åsamkar SJ en förlust.

SJ exponeras för detta framförallt när överskottslikviditet placeras i finansiella tillgångar, men även i finansiella derivatkontrakt, i garantier samt vid beviljande av kommersiella kundkrediter.

Finansiell kreditrisk

SJs finanspolicy föreskriver hur likviditet får placeras. Motpartens kreditvärdighet ska motsvara K-1 rating eller bättre vid kortfristiga placeringar.

Stat, kommun, landsting och statligt ägda bolag erfordrar ingen rating.

Långfristiga placeringar, med upp till 5 års löptid, får göras i bank-er med lägst A-rating.

I syfte att begränsa koncentrationsrisk, finns begränsningar avseende belopp per motpart.

På balansdagen den 31 december 2012 uppgick den totala motpartsexponeringen i placeringar till MSEK 1 246 (1 130).

Av den totala motpartsexponeringen uppgick finansiella tillgångar värderade till verkligt värde till MSEK 871 (1 082).

Samtliga SJs tillgodohavanden går att värdera utifrån priser på aktiva marknader, och ingår därmed antingen i hierarkinivå 1 eller i hierarkinivå 2.

Finansierings- och likviditetsrisk

Med finansierings- och likviditetsrisk avses risken vid omsättning av lån, vid infriande av betalningsförpliktelser, begränsade finansieringsmöjligheter eller att prisbilden kraftigt förändrats.

SJs finansieringskällor utgörs i huvudsak av kassaflöde från den löpande verksamheten och upplåning.

> NOT 21, forts.

Räntebärande upplåning består av långfristiga finansiella leasingkontrakt med Nordea Finans Sverige AB till en rörlig ränta.

Dessutom finns ett hyresavtal med Jernhusen avseende en underhållsverkstad, som på grund av den långa bindningstiden redovisas som ett finansiellt leasingkontrakt med fast ränta. Finansierings- och likviditetsrisker hanteras inom ramen för fastställd finanspolicy.

För att säkerställa att koncernen vid önskad tidpunkt har tillgänglig likviditet, föreskriver finanspolicy att SJ vid varje tillfälle ska kunna säkerställa en likviditetsreserv uppgående till minst MSEK 500.

Denna reserv ska vara möjlig att tillgå inom tre bankdagar. I reserven ingår kassa, marknadsnoterade finansiella placeringar som kan omsättas inom tre bankdagar samt outnyttjade, bekräftade krediter.

På balansdagen uppgick inom tre dagar tillgängliga finansiella medel för verksamheten till MSEK 1 045 (1 001).

Därutöver fanns outnyttjade kreditlöften som på balansdagen uppgick till MSEK 100 (100).

SJ begränsar finansieringsrisken genom att styra lånens löptider så att en över tiden lämplig förfallostruktur uppnås.

Löptidsanalys avseende utestående finansiella skulder**Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde**

	Koncernen 2012-12-31			Koncernen 2011-12-31		
	Ränta	Amortering	Kassaflöde	Ränta	Amortering	Kassaflöde
Inom 1 år	49	183	232	54	1067	1121
1-2 år	42	786	827	32	146	178
2-3 år	21	415	436	24	748	772
3-4 år	22	40	62	6	377	383
4-5 år	23	41	64	2	3	5
5 år eller senare	86	626	712	7	24	31
Summa	243	2 091	2 333	125	2 365	2 490
Avgår kortfristig del	-49	-183	-232	-54	-1 067	-1 121
Summa långfristig del	193	1 908	2 101	71	1 298	1 369

Finansiella derivatinstrument

Koncernen / Moderbolag	2012-12-31		2011-12-31	
	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde
Ränteswapavtal	950	-24	1 100	-18
Valutaterminkontrakt positivt	5	-	397	18
Valutaterminkontrakt negativt	158	19	287	-7
Summa	1 113	-5	1 784	-7

Totalt marknadsvärde av derivatinstrument som innehas i säkringssyfte, inklusive ekonomisk säkring, uppgick vid utgången av år 2012 till MSEK -5 (-7). Av dessa uppgick marknadsvärde för derivat som kvalificerade sig för säkringsredovisning till MSEK -24 (-9).

Koncernen / Moderbolag

Förfallostruktur derivatinstrument	2012-12-31		2011-12-31	
	Ränteswapavtal	Valuta- terminkontrakt	Ränteswapavtal	Valuta- terminkontrakt
Inom 1 år	-	153	250	527
1-2 år	550	-	-	158
2-3 år	300	-	550	-
3-4 år	-	-	300	-
4-5 år	100	-	-	-
5 år eller senare	-	-	-	-
Summa	950	153	1 100	685

Känslighetsanalys

SJs upplåning består huvudsakligen av banklån samt långfristiga finansiella leasingavtal med rörlig ränta som baseras på tre eller sex månader STIBOR.

För att hantera räntexponeringen och uppnå önskad räntebindningstid används derivatinstrument såsom ränteswapavtal, som ändrar den rörliga räntan till fast ränta. SJs räntebärande upplåning uppgår till MSEK 2 089. Då sju stycken ränteswapavtal har ingåtts till ett belopp om totalt nominellt MSEK 950, är SJs direkta transaktions-exponering vid en ränteförändring om +1 procent cirka MSEK -11 årligen. SJs ränteswapar om 1 102 MSEK har en genomsnittlig löptid

om 2,2 år vilket medför en momentan värdeökning om cirka +20 MSEK, vid en förflyttning av räntekurvan med +1 procent. Då säkringsredovisning tillämpas påverkar värdeförändringen övrigt totalresultat.

Av SJs tillgängliga likviditet om MSEK 1 045, är MSEK 886 placerad med löptider understigande 1 år eller i FRN-obligationer.

SJs direkta transaktionsexponering vid en ränteförändring om +1 procent uppgår därigenom till cirka MSEK 2 per år.

Momentant ges en värdeförändring om cirka MSEK -4 avseende SJs fastförräntade obligationsportfölj vid en förflyttning av räntekurvan med +1 procent.

> NOT 21, forts.

Känslighetsanalys

Ränteförändring, +1%, samtliga räntor (MSEK)	Volym	Värdeförändring	Resultateffekt på ett års sikt
Räntebärande Upplåning	2 089		-21
Räntesäkringsinstrument	950	20	10
Transaktionsexponering i Skuldportföljen	1 139		-11
Korta placeringar och FRN obligationer	886		9
Summa Transaktionsexponering	253		-2
Fastförräntad obligationsportfölj		-4	

På längre sikt ges i enlighet med nettoskulden per 2012-12-31 om MSEK 693, vid en 1-procentig förändring av marknadsräntan, en årlig exponering om MSEK 7 (11). SJ hade på balansdagen medel i utländska valutor, i annat syfte än säkring, om MSEK 7 (5), vilket ger en resultat-effekt om MSEK -1, vid en förändring av SEK mot andra valutor med 10 procent.

Klassificering finansiella instrument

Koncernen	Kategori	Värdering	Not	Redovisat värde	2012 Verkligt värde	Redovisat värde	2011 Verkligt värde
Anläggningstillgångar							
Långfristiga värdepappers-innehav	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat	Verkligt värde	16	0	0	0	0
Depositioner	Hålles till förfall	Upplupet anskaffningsvärde	21	179	179	-	-
Andra långfristiga fordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde		291	291	454	454
Summa finansiella anläggningstillgångar			17	470	470	454	454
Omsättningstillgångar							
Kundfordringar och andra fordringar	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde	18,19	646	646	487	487
Kortfristiga placeringar							
Företagscertifikat	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde	21	55	55	57	57
Obligationer	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Verkligt värde	21	725	725	864	864
Summa Omsättningstillgångar				780	780	921	921
Likvida medel							
Kassa och Bank	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde	21	320	320	48	48
Summa likvida medel				320	320	48	48
Derivat							
Ränteswapar	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Verkligt värde	21	-24	-24	-18	-18
Valutaterminer	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Verkligt värde	21	-	-	-7	-7
Valutaterminer	Ekonomisk säkring som innehas för handel	Verkligt värde	21	19	19	18	18
Summa Derivat				-5	-5	-7	-7
Finansiella skulder							
Leasingskulder	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	23	1 298	1 298	2 365	2 365
Banklån	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	23	793	793	-	-
Leverantörsskulder och andra skulder	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	21	687	687	545	545
Övriga skulder	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	23	215	215	164	164
Summa finansiella skulder				2 993	2 993	3 074	3 074

> NOT 21, forts.

Hierarkinivå för finansiella instrument värderade till verkligt värde	2012	2011
Hierarki 1	0	0
Hierarki 2	1 066	1 368
Summa Finansiella instrument värderade till verkligt värde	1 066	1 368

Anläggningstillgångar

Långfristiga värdepappersinnehav avser aktier i övriga företag (se not 16). Verkligt värde avser ägandets andel av bolagets bokförda egna kapital.

Andra långfristiga fordringar omfattar långfristiga depositioner som utgör säkerhet för leasingfinansiering av dubbeldäckare, om MSEK 323 (311). Delar av depositionen är bundna i långfristiga placeringar med löptid upp till 2,5 år, vilka är värderade till marknadsvärde (se not 17) MSEK 147 (143).

Omsättningstillgångar

Kundfordringar är upptagna med de belopp, varmed de beräknas inflyta. Beloppet är justerat för de befärdade förluster som kreditstocken innehåller.

Kortfristiga placeringar under kategorin omsättningstillgångar omfattar placeringar med en löptid överstigande tre månader.

Obligationer innehas i syfte att öka avkastningen på SJs finansiella tillgångar. Obligationssinnehaven kategoriseras som att de innehas för handel och värdering sker löpande till verkligt värde via resultatet.

Likvida medel

Kassa och bank omfattar kontotillgodohavanden i svensk och utländsk valuta. För dessa tillgångar motsvarar verkligt värde de belopp som SJ på balansdagen har att fordra. Företagscertifikat klassificeras som likvida medel om löptiden understiger tre månader.

Derivat

Derivat avser utestående derivat på balansdagen, vilka hade ett värde om MSEK -5 (-7).

Finansiella skulder

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde innefattar leasingskulder, banklån, leverantörsskulder samt övriga skulder.

SJs kreditvillkor avseende banklån och leasinglån bedöms vara att betrakta som marknadsmässiga, och då skulderna löper med rörlig STIBOR baserad ränta, är det upplupna anskaffningsvärdet enligt SJs samlade bedömning väsentligen en korrekt uppskattning av det verkliga värdet.

Leverantörsskulder och övriga skulder är upptagna med de belopp som förväntas att bli reglerade.

Räntebindning och upplåning

Per 31 december 2012 var de totala långfristiga, utestående räntebärande skuldernas genomsnittsränta 1,9 procent (2,9) exklusive respektive 2,5 procent (3,4) inklusive räntederivat.

Dessutom har SJ en outnyttjad kredit på MSEK 100 (100) hos Nordea Bank AB.

Koncernens totalt beviljade lånelöften hade på balansdagen en genomsnittlig löptid om 4,3 år (2,1).

NOT 22: EGET KAPITAL

KONCERNEN

Aktiekapital

Enligt bolagsordningen för SJ AB ska aktiekapitalet uppgå till lägst MSEK 400 och till högst MSEK 1 600. Samtliga aktier är fullt betalda. Inga aktier innehas av bolaget självt eller av dess dotterbolag. I SJ AB finns inga A-aktier, B-aktier eller preferensaktier.

Antalet aktier uppgår till 4 000 000 och kvotvärdet är SEK 100 per aktie.

Reserver

För vissa derivat, ränteswapar och valutaterminer tillämpas säkringsredovisning vilket innebär att värdeförändringen har förts mot eget kapital i balansräkningen via övrigt totalresultat. Per 31 december 2012 uppgick derivaten till MSEK -24.

Kassaflödessäkringar och Finansiella tillgångar som kan säljas

Derivatens värdeförändring, det vill säga vinster och förluster hänförliga till ej reglerade kassaflödessäkringar, redovisas mot reserver under eget kapital för att senare föras till resultaträkningen som säkrad transaktion. Värdeförändringen på finansiella tillgångar som kan säljas redovisas mot övrigt totalresultat.

Uppskjuten skatt på kassaflödessäkringar och finansiella tillgångar som kan säljas

Uppskjuten skatt redovisas mot övrigt totalresultat.

Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat

I balanserade vinstmedel ingår bland annat årets resultat samt den del av obeskattade reserver som utgör eget kapital, liksom det ej utdelade resultatet i intressebolag.

Ägarmål och fortlevnad

SJ utvärderar löpande bolagets kapitalstruktur utifrån de direktiv som årsstämman beslutar.

I syfte att upprätthålla en stabil finansiell situation ska soliditeten uppgå till minst 30 procent.

SJs verksamhet bör generera en avkastning baserat på eget kapital, om lägst 10 procent över en konjunkturcykel.

Ordinarie utdelning till ägaren, ska uppgå till 1/3-del av årets vinst, under förutsättning att soliditeten överstiger 30 procent. SJ tillämpar vägt avkastningskrav vid utvärdering av betydande investeringar och projekt.

> NOT 22, forts.

	2012-12-31	2011-12-31
Finansiella skulder (räntebärande)	2 263	2 529
Finansiella tillgångar (räntebärande)	-1 570	-1 423
Nettoskuld	693	1 106
Totalt eget kapital	4 895	4 434
Kassaflödessäkringar och finansiella tillgångar som kan säljas	-9	-15
Justerat kapital	4 886	4 419
Skuldsättningsgrad	0,4	0,6

SJs soliditet har under 2012 ökat, från 49,6 procent till 50,1 procent.

MODERBOLAG

Bundna och fria reserver

Eget kapital fördelas enligt svensk lag mellan bundna respektive fria medel.

Det utdelningsbara beloppet är beroende både av en beloppsspärr och av en försiktighetsregel. Beloppsspärren medför att ingen utdelning sker om det inte finns full täckning för det bundna egna kapitalet omedelbart efter utdelningen. Försiktighetsregeln innebär

dessutom att utdelning endast får ske då det är försvarligt med beaktande av de risker som verksamhetens art och omfattning ställer på moderbolagets och koncernens eget kapital.

Det bundna kapitalet består av aktiekapital MSEK 400 (400) och reservfond MSEK 200 (200).

Specifikation reserver övrigt totalresultat	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Koncernen, MSEK	Kassaflödessa- säkringar	Kassaflödessa- säkringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Finansiella tillgångar som kan säljas
IB för perioden	-19	-9	4	7
Värdeförändring tillgångar som kan säljas	-	-	5	-4
Värdeförändring kassaflödessa- säkringar	-21	-28	-	-
Till resultaträkningen	2	9	-	-
Till balansräkningen	24	5	-	-
Skatteeffekt	-2	4	-1	1
UB för perioden	-16	-19	8	4

NOT 23: RÄNTEBÄRANDE SKULDER

SJs upplåning består av banklån och finansiella leasingkontrakt. De finansiella leasingkontrakten löper till 2014–2015 och innehåller inga kovenanter, det vill säga finansiella kreditvillkor.

SJ har ett hyresavtal för en verkstad för underhåll av dubbeldäckare som löper fram till och med 31 december 2024. Hyresavtalet klassificeras som ett finansiellt leasingavtal.

För verkstaden där fordonsunderhåll utförs redovisas årligen en amortering av den finansiella leasingkulden om MSEK 3.

SJ upptog i oktober 2012 nya banklån om MSEK 800. SJs banklån löper till 2020–2022 och innehåller inga kovenanter men 9 stycken SJ 3000 fordon är ställda som säkerhet för lånen. SJ för-

hyr verkstadslokaler i Olskroken, Hagalund och Västerås, vilka vida-reuthyrs till SJs underhållsleverantörer.

Kontrakten löper med en sammanlagd årshyra om MSEK 50.

SJ har finansiella leasingkontrakt med Nordea Finans Sverige AB (Nordea Finans) avseende 42 stycken dubbeldäckare.

Total finansiell leasingkulda avseende dubbeldäckarna uppgick på balansdagen till MSEK 1 262 (1 402).

Av denna skuld betecknas MSEK 1 120 (1 262) som långfristig, medan MSEK 142 (140) är kortfristig och avser den del av skulden som förfaller till betalning inom ett år. De ingångna leasingavtalen har löptider fram till år 2014 respektive 2015.

Koncernen	2012	2011
Framtida minimileasingavgifter	1 333	2 524
Ränta	-35	-159
Nuvärde framtida minimileasingavgifter	1 298	2 365

> NOT 23, forts.

Koncernen	2012		2011	
	Framtida minimi-leasingavgifter	Nuvärde av framtida minimileasingavgifter	Framtida minimi-leasingavgifter	Nuvärde av framtida minimileasingavgifter
Leasingkontrakt förfallostruktur				
Inom 1 år	164	162	1 135	1 102
Summa kortfristiga leasingskulder	164	162	1 135	1 102
Inom mer än 1 men mindre än 5 år	1 144	1 113	1 358	1 239
Senare än 5 år	25	23	31	24
Summa långfristiga leasingskulder	1 169	1 136	1 389	1 263
Totalt leasingskulder	1 333	1 298	2 524	2 365

I minimileasingavgifter ingår ränta, kontraktssenliga amorteringar samt restvärde av befintliga leasingskulder.

Banklån Förfallostruktur	2012	2011
	Amortering	Amortering
Inom 1 år	37	–
Summa kortfristiga banklån	37	–
Inom mer än 1 men mindre än 5 år	150	–
Senare än 5 år	606	–
Summa långfristiga banklån	756	–

Operationella leasar

Koncernen	2012			2011		
	Framtida betalningsåtaganden i nominella värden					
	Fordon	Lokaler	Totalt	Fordon	Lokaler	Totalt
Inom 1 år	484	312	796	405	326	731
1–2 år	473	280	753	369	307	676
2–3 år	473	237	710	320	287	607
3–4 år	291	138	429	320	226	546
4–5 år	110	30	139	160	136	296
5 år eller senare	108	66	174	0	8	8
Summa	1 939	1 064	3 002	1 574	1 290	2 865

Koncernens operationella leasing avser främst fordons- och lokalhyror. Kontraktstiden varierar mellan 0 och 5 år. Hyresavtalen är tecknade till sedvanliga marknadsmässiga villkor. Erlagda hyror under 2012 uppgår till MSEK 737 (724).

NOT 24: AVSÄTTNINGAR

Koncernen	Skadestånds-livräntor		Om-strukturering		Försäkrings-avtal		Lojalitets-program		Övrigt		Totalt	Totalt
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Avsättningar												
Avsättning vid årets början	164	141	5	19	80	104	99	95	48	35	396	394
Avsättningar	10	25	70	1	29	22	25	27	164	245	297	371
Beräknad ränta	4	4	–	–	–	–	–	–	–	–	4	4
Upplöst/ianspråktaget	-6	-6	-20	-15	-38	-46	-31	-22	-174	-232	-269	-373
Summa	172	164	55	5	71	80	93	99	38	48	428	397
Fördelning i balansräkning												
Långfristiga avsättningar	165	158	5	0	17	25	17	60	0	2	211	245
Kortfristiga avsättningar	7	6	28	5	54	55	76	40	37	46	217	152
Summa	172	164	33	5	71	80	93	99	38	48	428	397

> NOT 24, forts.

Moderbolaget

Avsättningar	Skadeståndslivräntor		Omstrukturering		Lojalitetsprogram		Övrigt	Totalt	Totalt
	2012	2011	2012	2011	2012	2011			
Avsättning vid årets början	115	99	5	19	99	95	44	32	264
Avsättningar	–	17	48	1	25	27	162	244	235
Beräknad ränta	4	4	–	–	–	–	–	–	4
Upplöst/ianspråktaget	-5	-5	-20	-15	-31	-22	-174	-232	-230
Summa	114	115	33	5	93	99	33	44	273
Fördelning i balansräkning									
Långfristiga avsättningar	109	110	5	0	17	60	0	2	132
Kortfristiga avsättningar	5	5	28	5	76	40	32	42	141
Summa	114	115	33	5	93	99	32	44	273

Skadeståndslivräntor

Skadeståndslivräntor avser skadeersättning som utgår till ett drygt 60-tal personer som skadats huvudsakligen före bolagiseringen av SJ. Skadeståndslivräntorna är livsvariga men vid 65 års ålder sker nästan uteslutande en nedsättning av livräntan med hälften, eller om individen vid skadetillfället är mycket ung sker en nedsättning med upp till två tredjedelar. Samtliga skadeståndslivräntor räknas årligen upp med prisbasbeloppets förändring. Utbetalningarna till livräntetagarna förväntas fortgå i ytterligare drygt 50 år.

Beräkningen av reserven baseras på antaganden kring förväntad livslängd, diskonteringsränta samt det index varmed de värdesäkrade livräntorna räknats upp. Diskonteringsräntan som används är baserad på avkastningskurvan.

Försäkringsavtal

Vid bolagiseringen av SJ avsattes en engångspremie till SJ Försäkring AB, för att täcka åtagandet för inträffade personskador, som ej var slutreglerade vid bolagiseringstidpunkten, så kallade Run-off skador.

Lojalitetsprogram

SJ Prio är SJs kundprogram som lanserades 2007. Idag har SJ Prio cirka 907 000 medlemmar varav 100 000 tillkom under 2012.

Intäkter kopplade till SJ Prio redovisas enligt IFRIC 13, Kundlojalitetsprogram, vilket innebär att den initiala försäljningen delas upp enligt komponentmetoden innebärande att en del av inkomsten avsätts som en betalningsförpliktelse för det framtida bonusåtagandet. Kundprogrammet ger belöning i form av poäng när medlemmen handlar hos SJ och utvalda partners. Poängen kan sedan användas till bland annat resor och hotellnätter. Medlemskapet är kostnadsfritt och finns i tre nivåer, vit, grå och svart, där svart är den högsta nivån. Kundprogrammet främjar och premierar lojalitet. Ju mer kunden reser med SJ, desto fler blir erbjudandena och förmånerna.

Övrigt

Avsättning under året består huvudsakligen av restidsgaranti och återställningskostnader.

NOT 25: UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Personalrelaterade kostnader	228	188	172	169
El- och infrastrukturavgifter	107	76	82	61
Fordonsrelaterade kostnader	261	86	250	86
Övriga upplupna kostnader	119	107	62	76
Förutbetalda årskort och färdbiljetter	264	286	264	286
Övriga förutbetalda intäkter	37	55	37	50
Summa	1 016	798	867	728

NOT 26: INVESTERINGSVERKSAMHET

Under året förvärvades materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar i koncernen uppgående till MSEK 1 116 och i moderbolaget till MSEK 1 059. Investeringarna består till största delen av att SJ övertagit 19 tågsätt av SJ 3000 där värdet på investeringen uppgår till MSEK 759.

Investeringar	Koncernen		Investeringar Moderbolaget		Koncernen		Kassaflödesanalys Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Materiella och immateriella investeringar								
Immateriella investeringar	83	84	30	29	83	84	30	29
Övriga materiella investeringar	1 033	785	1 029	781	720	785	716	781
Summa materiella och immateriella investeringar	1 116	869	1 059	810	803	869	746	810
Finansiella investeringar								
Förvärv av aktier och andelar	–	–	–	3	–	–	–	-3
Summa finansiella investeringar	–	–	–	3	–	–	–	-3
Summa investeringar	1 116	869	1 059	813	803	869	746	807

Försäljningar – kassaflöde	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Försäljning materiella anläggningstillgångar				
Försäljning fordon/komponenter	7	243	6	242
Summa försäljningar av materiella anläggningstillgångar	7	243	6	242
Summa försäljningar	7	243	6	242

NOT 27: STÄLLDA SÄKERHETER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Säkerhet för upptagna lån	993	–	993	–
Deposition	323	311	323	311
Summa	1 316	311	1 316	311

Depositionen består av likvida medel och utgör säkerhet för finansiering av dubbeldäckarna. Tillgångarna innehas genom finansiell lease, not 23. I samband med upptagande av lån från Nordea och Nordiska Investeringsbanken i oktober 2012 ställdes nio SJ 3000 tåg, med ett bokfört värde om MSEK 993, som säkerhet för upptagna lån om totalt MSEK 800.

NOT 28: EVENTUALFÖRPLIKTELSE/ANSVARSFÖRBINDELSER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Eventualförpliktelser/ansvarsförbindelser	145	429	366	631
Summa	145	429	366	631

Den största delen avser det investeringsåtagande SJ har i SJ 3000 där kommande betalningar uppgår till MSEK 126 (408).

Som komplementär har moderbolaget ett åtagande avseende Stockholmståg KB uppgående till MSEK 221 (202).

Årets resultat för Stockholmståg KB ingår i koncernens resultat.

SJ AB har från Jernhusen AB mottagit fakturor avseende kapitalkostnadsersättningar från AB Storstockholms Lokaltrafik. En överenskommelse har träffats mellan SJ AB och Jernhusen AB under

2012 om upphörande av fakturering samt även kreditering av utställda fakturor som avser tiden från och med 1 januari 2011. Överenskommelsen innebär även att ett avtal tecknats med innebörd att om Jernhusen AB vid en eventuell framtida rättslig prövning skulle anses ha rätt till kapitalersättning, så ska Jernhusen ABs eventuella rätt till dröjsmålsränta enligt räntelagen beräknas som om fakturering skett löpande från och med 1 januari 2011.

NOT 29: HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Konkurrensverket meddelade den 24 januari att verket vänt sig till Förvaltningsrätten för att få prövat om SJ ABs verksamhet omfattas av lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) och om lagen därmed ska tillämpas vid

SJ ABs upphandlingar. SJ AB anser inte att dess verksamhet är av sådant slag att den omfattas av lagen. Om förvaltningsrätten delar Konkurrensverkets uppfattning kan det medföra en upphandlings-skadeavgift om MSEK 8,5 för SJ AB.

Försäkran

Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandards IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och företagets ställning och resultat, samt att koncernförvaltnings-

berättelsen och förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och företagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 21 mars 2013

Jan Sundling
Styrelsens ordförande

Eivor Andersson
Styrelseledamot

Lars-Olof Gustavsson
Styrelseledamot

Lena Olving
Styrelseledamot

Michael Thorén
Styrelseledamot

Siv Svensson
Styrelseledamot

Gunilla Wikman
Styrelseledamot

Per Hammarqvist
Styrelseledamot

Hans Pilgaard
Styrelseledamot

Erik Johannesson
Styrelseledamot

Crister Fritzson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 21 mars 2013

Ernst & Young AB

Lars Träff
Auktoriserad Revisor

Per Redemo
Auktoriserad revisor
FÖRORDNAD AV RIKSREVISIONEN

Revisionsberättelse

Till årsstämman i SJ AB, org.nr. 556196-1599

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Vi har reviderat årsredovisningen och koncernredovisningen för SJ AB för år 2012 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 54–63. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 49–106.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning

beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 54–63. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapporten över totalresultatet och rapporten över finansiell ställning för koncernen.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även reviderat förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för SJ AB för år 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen samt att bolagsstyrningsrapporten på sidorna 54–63 är upprättad i enlighet med "Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande".

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi

utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Därutöver har vi läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats, och dess, enligt ägarpolicy, obligatoriska information är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Stockholm den 21 mars 2013

Ernst & Young AB

Lars Träff
Auktoriserad Revisor

Per Redemo
Auktoriserad revisor
FÖRORDNAD AV RIKSREVISIONEN

Redovisningsprinciper hållbarhet

Hållbarhetsredovisningen för SJ-koncernen har upprättats utifrån SJs redovisningsprinciper för hållbarhetsredovisning. Principerna bygger på Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer "Sustainability Reporting Guidelines 3.0" (G3). Hänsyn har också tagits till väsentliga delar i FNs Global Compact samt OECDs riktlinjer för multinationella företag.

SJs redovisningsprinciper är utformade med utgångspunkt i de tio redovisningsprinciper som presenteras i GRI:s riktlinjer G3. Principerna är uppdelade i två grupper: fyra principer för att bestämma innehållet och sex för att säkerställa kvaliteten.

Bestämma innehåll:

- Väsentlighet
- Intressenter
- Sammanhang
- Fullständighet

Säkerställa kvaliteten:

- Balans
- Jämförbarhet
- Korrekthet
- Läglighet
- Tydlighet
- Tillförlitlighet

Bestämma innehåll

För att säkerställa en balanserad och rimlig presentation i SJs hållbarhetsredovisning måste beslut tas om vad rapporten ska innehålla. SJ bestämmer innehåll baserat på väsentlighet med tanke på verksamhetens syfte samt på SJs omfattande intressentdialoger, där intressenternas förväntningar och intressen framkommer. Fokus har legat på att lyfta fram signifikanta hållbarhetsaspekter för SJ och då framförallt bolagets miljöpåverkan och sociala påverkan avseende kunder och medarbetare.

Väsentlighet

Vid utformningen av hållbarhetsredovisningen har information inkluderats som kan uppfattas som väsentlig utifrån de faktorer som innefattas i hållbarhetsbegreppet. SJ inkluderar externa faktorer i redovisningen som exempelvis lagar och regleringar, omvärldsfaktorer, framtida utmaningar, risker och möjligheter. Dessutom inkluderas sådana interna faktorer som, förutom de som anges av GRI, anses signifikanta för just SJs verksamhet, exempelvis SJs vision och policys samt annan information som väsentligt kan påverka SJs intressenters uppfattning om bolaget.

Intressenter

I hållbarhetsredovisningen ska SJ redovisa vilka bolagets intressenter är och hur SJ har motsvarat intressenternas förväntningar och intressen. SJ har en mångfacetterad intressentbild.

Att upprätthålla goda relationer och en dialog med samtliga intressenter är av betydelse för bolagets utveckling och hjälper oss att identifiera prioriterade hållbarhetsfrågor. För att kunna säkerställa att intressenternas informationsbehov tillgodoses, samt bedöma vad som anses betydelsefullt för dem, strävar SJ efter att upprätthålla en öppen och konstruktiv dialog. Detta säkerställer även att innehållet i hållbarhetsredovisningen är relevant för SJs intressenter. SJs agerande gentemot omgivningen och intressenterna ska bygga på god affärsetik såväl som omtanke och respekt för individ och miljö. SJs ledord, pålitligt, säkert, enkelt och miljöanpassat, i kombination med SJs kärnvärden – framåtanda, omtanke och ansvar – utgör grunden för vad företagets intressenter ska kunna förvänta sig av SJ.

Sammanhang

SJs hållbarhetsredovisning ska beskriva hur hållbarhetsfaktorerna är relaterade till bolagets långsiktiga strategier, risker och möjligheter. Information ska redovisas om SJs prestation i ett bredare hållbarhetssammanhang. SJ ska vidare visa på en god förståelse för hållbar utveckling och redovisa objektiv information och objektiva mätningar av företagets utveckling.

Fullständighet

Hållbarhetsredovisningen ska ge intressenterna en helhetsbild över verksamhetens påverkan på hållbarhetsfaktorerna. Med fullständig menas att redovisningen omfattar alla väsentliga enheter och indikatorer i enlighet med GRI:s ramverk. Med detta avses att verksamhet inom SJ AB, Stockholmtåg KB och SJ Norrlandståg AB ingår i tillämpliga delar. Arbete med att integrera verksamheterna pågår.

Säkerställa kvaliteten

En kvalitativ och transparent hållbarhetsredovisning möjliggör för SJs intressenter att göra korrekta bedömningar av SJs verksamhet.

Balans

Balans säkerställs genom att redovisningen reflekterar både positiva och negativa aspekter av verksamheten. Genom att även lyfta fram negativa frågor ökar trovär-

digheten och områden med förbättringspotential synliggörs, vilket möjliggör ett förbättrat hållbarhetsarbete. Detta innebär i slutändan att SJs intressenter tillgodoses. SJ ska vidare göra en tydlig distinktion mellan vad som är fakta och vad som är SJs tolkningar. Tonvikten i redovisningen ska ligga på de aspekter som SJ bedömt vara mest väsentliga.

Jämförbarhet

SJ ska presentera information på ett sätt som möjliggör för intressenter att analysera förändringar över tiden och jämföra dessa med andra bolag. SJ ska använda en konsekvent metod vid beräkningar och sammanställning av data samt vid redogörelse för metoder och antaganden som gjorts vid framställandet av informationen i hållbarhetsredovisningen. Väsentliga förändringar mellan rapportperioderna vad gäller avgränsningar, omfattning, rapporteringsperiod eller annan signifikant information ska kunna identifieras och vara lättbegripliga för SJs intressenter. Genom att SJ tillämpar GRI:s allmänt accepterade riktlinjer, G3, säkerställs en god jämförbarhet med andra bolag.

Korrekthet

SJs ambition är att informationen i hållbarhetsredovisningen ska vara korrekt och tillräckligt detaljerad för att intressenterna ska kunna göra en riktig bedömning av bolagets prestation. För att säkerställa korrektheten i hållbarhetsredovisningen görs ett bestyrkande av extern revisor.

Läglighet

Med läglighet menas att SJ ska ha en konsekvent och aktuell rapportering. Hållbarhetsinformation redovisas årligen i samband med publicering av SJs årsredovisning. På hemsidan publiceras olika hållbarhetsrelaterade policys och GRI:s innehållsindex, som visar SJs tillämpningsnivå av G3 samt hänvisning till var information finns. För informationen i hållbarhetsredovisningen samt på hemsidan finns tydliga hänvisningar till vilken tidsperiod som avses samt när informationen senast uppdaterades och när den kommer att uppdateras igen.

Tydlighet

SJ har ambitionen att den information som återfinns i hållbarhetsredovisningen ska vara lättförståelig och lättåtkomlig samt användbar för SJs intressenter. För att säkerställa en lättförståelig redovisning används tabeller och diagram som förtydligar och åskådliggör den redovisade informationen.

Tillförlitlighet

Användaren av SJs hållbarhetsredovisning ska känna tillit till den information som redovisas. SJ har rutiner för att innehåll och processer vid upprättandet av rapporten samlas, dokumenteras, analyseras och redovisas. Detta säkerställer att innehållet i rapporten är pålitligt och att rapporten uppfyller kraven på kontroll. SJ redovisar inte information som inte kan styrkas med tillförlitlig dokumentation.

Revisors rapport över översiktlig granskning av SJ ABs hållbarhetsredovisning 2012

Till läsarna av SJ ABs hållbarhetsredovisning 2012

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i SJ AB att översiktligt granska innehållet i SJ ABs hållbarhetsredovisning för år 2012. Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av Far. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASB:s standarder för revision och kvalitetskontroll och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av Sustainability Reporting Guidelines G3, utgiven av The Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som företaget särskilt tagit fram och angivit. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vår översiktliga granskning omfattar det som framgår av GRI innehållsindex på sidorna 112–117 och de sidor som hänvisas till i detta innehållsindex.

Vår översiktliga granskning har, utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, bland annat omfattat följande:

- a. uppdatering av vår kunskap och förståelse för SJ ABs organisation och verksamhet,
- b. bedömning av kriteriernas lämplighet och tillämpning avseende intressenternas informationsbehov,
- c. bedömning av resultatet av företagets intressentdialog,
- d. intervjuer med ansvariga chefer på utvalda enheter i syfte att bedöma om den kvalitativa och kvantitativa informationen i hållbarhetsredovisningen är fullständig, riktig och tillräcklig,
- e. tagit del av interna och externa dokument för att bedöma om den rapporterade informationen är fullständig, riktig och tillräcklig,
- f. utvärdering av de system och processer som använts för att inhämta, hantera och validera hållbarhetsinformation,
- g. utvärdering av den modell som använts för att beräkna koldioxidutsläpp,
- h. analytisk granskning av rapporterad information,
- i. avstämning av finansiell information mot företagets årsredovisning för år 2012,
- j. bedömning av företagets uttalade tillämpningsnivå avseende GRI:s riktlinjer,
- k. övervägande av helhetsintrycket av hållbarhetsredovisningen, samt dess format, därvid övervägande av informationens inbördes överensstämmelse med tillämpade kriterier, och
- l. avstämning av den granskade informationen mot hållbarhetsinformationen i företagets årsredovisning för år 2012.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledningen att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm den 21 mars 2013

Ernst & Young AB

Ernst & Young AB

Lars Träff
Auktoriserad Revisor

Curt Öberg
Auktoriserad revisor

Hänvisning

ÅHR: Hänvisning till SJ:s Års- och hållbarhetsredovisning 2012

ÅHR: Hänvisning till SJ:s Bolagsstyrningsrapport, sidorna 54–59

GRI-index

Utelämnade variabler avser sådant som anses irrelevant för SJ eller som hanteras som en följd av att SJ följer gällande lagar.

UPPLYSNING OM LEDNINGENS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT		SID	REDOVISN. 2012
KRITERIER			
1	STRATEGI OCH ANALYS		
01.01	Uttalande från organisationens högsta beslutsfattare om relevansen av hållbar utveckling för organisationen och dess strategi.	ÅHR: 4, 6	●
01.02	Beskrivning av huvudsaklig påverkan, risker och möjligheter.	ÅHR: 4, 6, 8, 9	●
2	ORGANISATIONSPROFIL		
02.01	Organisationens namn.	ÅHR: OMSLAG	●
02.02	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna.	ÅHR: 24–27	●
02.03	Organisationsstruktur, enheter, affärsområden, dotterbolag och joint ventures.	ÅHR: 49	●
02.04	Lokalisering av organisationens huvudkontor.	ÅHR: BAKSIDA	●
02.05	Antal länder där verksamhet bedrivs, samt namn på länder med relevant verksamhet eller som är relevant för de frågor som berör hållbarhet. <i>SJ är huvudsakligen verksam på den svenska marknaden. I övrigt trafikeras Norge och Danmark i begränsad omfattning.</i>		●
02.06	Ägarstruktur och företagsform.	ÅHR: 49, 54	●
02.07	Marknader som organisationen är verksam på. <i>SJ är huvudsakligen verksam på den svenska marknaden.</i>		●
02.08	Organisationens storlek inklusive antal anställda, nettoomsättning, total kapitalisering fördelat på skulder och eget kapital samt kvantitet av produkter och tjänster.	ÅHR: 1, 2	●
02.09	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden avseende storlek, struktur och ägande. <i>Inga väsentliga förändringar i storlek, struktur och ägande har skett under 2012.</i>		●
02.10	Utmärkelser som mottagits under redovisningsperioden.	ÅHR: 12, 36, 43	●
3	INFORMATION OM REDOVISNINGEN		
Redovisningsprofil			
03.01	Redovisningsperiod för den redovisade informationen. <i>Redovisningsperiod är kalenderår.</i>	ÅHR: OMSLAG	●
03.02	Datum för publicering av den senaste redovisningen. <i>Senaste hållbarhetsredovisningen redovisades i samband med publicering av SJ:s årsredovisning den 31 mars 2012.</i>		●
03.03	Redovisningscykel. <i>Hållbarhetsredovisningen uppdateras årligen.</i>		●
03.04	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll. <i>Vid frågor hänvisas till Ulrika Lindell vid Stab Ekonomi, 010-751 50 84.</i>		●
Redovisningens omfattning och avgränsning			●
03.05	Processer för definition av innehållet i redovisningen.	ÅHR: 109, 110	●
03.06	Redovisningens avgränsning.	ÅHR: 109, 110	●
03.07	Särskilda begränsningar för redovisningens omfattning och avgränsning.	ÅHR: 109, 110	●
03.08	Princip för redovisning av enheter som väsentligt kan påverka jämförbarheten mellan olika tidsperioder och/eller organisationer.	ÅHR: 109, 110	●

Redovisning

● Redovisas ▸ Redovisas delvis

		SID	REDOVISN. 2012
03.09	Beskrivning av mätmetoder och beräkningsunderlag.	ÅHR: 109, 110	●
03.10	Förklaring av effekten av förändringar av information som lämnats i tidigare redovisningar, och skälen för sådana förändringar.	ÅHR: 109, 110	●
03.11	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller avgränsning, omfattning eller mätmetoder som använts i redovisningen. <i>Innehållsindex enligt GRI.</i>	ÅHR: 109, 110	●
4	STYRNING, ÅTAGANDEN OCH INTRESSENTRELATIONER		
	Styrning		
04.01	Redogörelse för organisationens bolagsstyrning.	ÅHR: 54–59	●
04.02	Information om att styrelseordföranden även är verkställande direktör.	ÅHR: 54	●
04.03	Antal oberoende, icke-verkställande styrelseledamöter.	ÅHR: 60	●
04.04	Möjligheter för aktieägare och anställda att komma med rekommendationer eller vägledning till styrelsen eller företagsledningen.	ÅHR: 55	●
04.05	Koppling mellan ersättning till styrelseledamöter, ledande befattningshavare och chefer och organisationens resultat.	ÅHR: 52, 53, 55, 57	●
04.06	Rutiner och processer inom styrelsen för att säkerställa att inga intressekonflikter uppstår.	ÅHR: 54–59	●
04.07	Rutiner och processer för att bestämma vilka kvalifikationer och vilken expertis som styrelsemedlemmar bör besitta.	ÅHR: 55	●
04.08	Internt framtagna affärsidéer, värderingar, uppförandekod och principer relevanta för hållbarhetsprestanda och deras implementeringsstatus.	ÅHR: 8, 9, 31	●
04.09	Styrelsens rutiner för bevakning och styrning av hållbarhetsprestanda samt relevanta risker och möjligheter.	ÅHR: 56, 57	●
04.10	Processer för att utvärdera styrelsens prestationer, i synnerhet ur ett hållbarhetsperspektiv. <i>Genom att utarbeta och publicera en hållbarhetsredovisning som genomgår oberoende granskning.</i>	ÅHR: 57	●
	Åtaganden beträffande externa initiativ		
04.11	Organisationens hantering av Försiktighetsprincipen. <i>Försiktighetsprincipen finns beskriven i miljöbalken och SJ följer denna lagstiftning i verksamheten vid val av material på nya tåg samt val av kemikalier i underhållsverkstad mm.</i>		●
04.12	Anslutning till externa frivilliga koder, principer eller andra initiativ.	ÅHR: 8, 9	●
04.13	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer, där bolaget innehar styrelseposition, deltar i projekt, bidrar med substantiell finansiering, eller ser medlemskapet som strategiskt. <i>Medlemskap i Globalt Ansvar www.regeringen.se, Naturskyddsföreningen www.naturskyddsforeningen.se, Nätverket för Transporter och Miljö (NTM) www.ntm.calc.se, Näringslivets Miljöchefer (NMC) www.nmc.a.se, International Union of Railways (UIC) www.uic.asso.fr, TransportForsk AB (TFK) www.tfk.se, Branschföreningen Tågoperatörerna www.tagoperatörerna.se, Svenska Lokaltrafikföreningen (SLTF) associerad medlem www.sltf.se, Branschföreningen ALMEGA Spårtrafik www.almega.se.</i>		●
	Kommunikation med intressenter		
04.14	Lista över de intressentgrupper som organisationen har kontakt med.	ÅHR: 10, 11	●
04.15	Princip för identifiering och urval av intressenter.	ÅHR: 10, 11	●
04.16	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter, inklusive frekvens och typ av kontakter, per typ och intressentgrupp.	ÅHR: 11	●
04.17	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter samt hur väl företaget har svarat upp mot dessa och deras påverkan på redovisningen.	ÅHR: 11	●

Redovisning

● Redovisas ► Redovisas delvis

		SID	REDOVISN. 2012																		
5	EKONOMISKA RESULTATINDIKATORER																				
Ekonomiska resultat																					
EC1	Organisationens levererade ekonomiska värde.	ÅHR: 65–75	●																		
EC3	Omfattning av organisationens förmånsbestämda åtaganden.	ÅHR: 85–88	●																		
EC4	Väsentligt finansiellt stöd från det allmänna. SJ erhåller inga bidrag.		●																		
Indirekt ekonomisk påverkan																					
EC8	Utveckling och effekt av infrastrukturinvesteringar och samhällsnyttiga tjänster som görs för allmänhetens nytta, på kommersiell basis eller utan full ersättning.	ÅHR: 36–47	►																		
EC9	Förståelse för och beskrivning av betydande indirekta ekonomiska effekter och deras omfattning.	ÅHR: 36–47	►																		
6	MILJÖMÄSSIGA RESULTATINDIKATORER																				
Material																					
EN1	Materialanvändning i vikt och volym. SJs materialförbrukning i samband med tågunderhåll, tågservering och tågstädning uppgick till 2 511 (3 304) ton, varav 1 079 (1 998) ton var förnybart material. Minskningen har många olika förklaringar: minskad produktion (tågkm), förändrat underhållsintervall (block och belägg byts inte lika ofta), städning bedrivs till stor del i SJs egen regi vilket gett SJ bättre kontroll över vilket förbrukningsmaterial som går åt. Förbrukning av kontorsmaterial bedöms ej vara en betydande miljöaspekt.		●																		
Energi																					
EN3	Direkt energianvändning per primär energikälla. SJs direkta energianvändning uppgick till 17 209 (29 281). Minskningen mellan åren är en följd av minskad ersättningstrafik under 2012.		●																		
EN4	Indirekt energikonsumtion per primär energikälla. SJs indirekta energianvändning i form av elektricitet till eltågen uppgick till 508 GWh (530 GWh). Energianvändning till fastigheter består av nordisk fjärrvärmemix och el från vattenkraft och biobränsle. SJ köper 100 procent förnybar el från vatten- och vindkraft till tågdriften i Sverige, Norge och Danmark.	ÅHR: 37, 46	●																		
EN6	Initiativ för att tillhandahålla energieffektiva produkter och tjänster samt produkter och tjänster baserade på förnybar energi, samt minskning av energibehovet som ett resultat av detta.	ÅHR: 42, 43, 46	►																		
Vatten																					
EN9	Vattenkällor som väsentligt påverkas av bolagets vattenkonsumtion. Inga vattenkällor påverkas väsentligt av SJ-koncernens vattenanvändning.		●																		
EN10	Procentuell andel och total volym av vatten som återvinns och återanvänds. Använt vatten går till kommunala avloppsreningsverk. De verkstäder som bedriver fordonstvätt har utsläppsvillkor som angivits av lokal tillsynsmyndighet. Kontroller utförs i enlighet med fastställt kontrollprogram. Delar av vattnet renas och återanvänds i fordonstvättarna. Andelen skiljer sig mellan olika verkstäder. I fordonstvättarna recirkuleras upp till 80 procent av använt vatten.		►																		
7	UTSLÄPP TILL LUFT OCH VATTEN SAMT AVFALL																				
EN16	Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt. Totala direkta och indirekta utsläpp av koldioxid för SJs verksamhet avser tågdrift, ersättningstrafik, tågpass och köldmedier. Utsläppen uppgick till 1 737 ton. Ersättningstrafiken har minskat (både buss och taxi), utsläpp eldrift utland har minskat mycket i och med att Tysklandstrafiken lades ner årsskiftet 2011/2012. Trafikledningen har även arbetat aktivt med processer och utbildning för att minska mängden ersättningstrafik.	ÅHR: 37, 46	●																		
<table><tr><td>Koldioxidutsläpp, kg (koncernen)</td><td>2012</td><td>2011</td></tr><tr><td>Tågpass</td><td>0</td><td>12 071</td></tr><tr><td>Köldmedieläckage</td><td>114 011</td><td>106 650</td></tr><tr><td>Ersättningstrafik</td><td>1 606 664</td><td>2 695 780</td></tr><tr><td>Eldrift</td><td>16 283</td><td>688 889</td></tr><tr><td>Totalt</td><td>1 736 958</td><td>3 503 390</td></tr></table>		Koldioxidutsläpp, kg (koncernen)	2012	2011	Tågpass	0	12 071	Köldmedieläckage	114 011	106 650	Ersättningstrafik	1 606 664	2 695 780	Eldrift	16 283	688 889	Totalt	1 736 958	3 503 390		
Koldioxidutsläpp, kg (koncernen)	2012	2011																			
Tågpass	0	12 071																			
Köldmedieläckage	114 011	106 650																			
Ersättningstrafik	1 606 664	2 695 780																			
Eldrift	16 283	688 889																			
Totalt	1 736 958	3 503 390																			
EN17	Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt. Indirekta utsläpp av koldioxid avser tjänsteresor och uppgick till 46 ton CO ₂ .	ÅHR: 37, 46	●																		
<table><tr><td>Indirekta koldioxidutsläpp, kg (koncernen)</td><td>2012</td><td>2011</td></tr><tr><td>Hyrbil</td><td>5 504</td><td>6 810</td></tr><tr><td>Taxi</td><td>28 639</td><td>80 474</td></tr><tr><td>Flyg</td><td>7 103</td><td>38 559</td></tr><tr><td>Förmånsbil</td><td>4 700</td><td>3 318</td></tr><tr><td>Totalt</td><td>45 946</td><td>129 161</td></tr></table>		Indirekta koldioxidutsläpp, kg (koncernen)	2012	2011	Hyrbil	5 504	6 810	Taxi	28 639	80 474	Flyg	7 103	38 559	Förmånsbil	4 700	3 318	Totalt	45 946	129 161		
Indirekta koldioxidutsläpp, kg (koncernen)	2012	2011																			
Hyrbil	5 504	6 810																			
Taxi	28 639	80 474																			
Flyg	7 103	38 559																			
Förmånsbil	4 700	3 318																			
Totalt	45 946	129 161																			

Redovisning

● Redovisas ► Redovisas delvis

		SID	REDOVISN. 2012																					
EN18	Initiativ för att reducera utsläpp av växthusgaser samt uppnådd minskning. <i>Under året har förare inom SJ utbildats inom eco-driving. Beslutet 2011 om att klimatkompensera har under 2012 effektuerats. SjS tågtrafik i Tyskland har upphört vilket haft en positiv påverkan för reduceringen.</i>	ÅHR: 42, 43, 46	►																					
EN19	Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen, i vikt. <i>Inga utsläpp har förekommit under 2012.</i>		●																					
EN20	NOx, SO2 och andra väsentliga luftemissioner, i vikt per typ. <i>SjS utsläpp av kväveoxider uppgick till 16 ton. Halterna av svaveldioxid i luften i Sverige har gått ner sedan 70-talet, på grund av att Sverige har övergått till lågsavlig olja till uppvärmning och transporter. SjS utsläpp av svaveldioxid är mycket låga i relation till verksamheten och dessa utsläpp är inte klassificerade som en betydande miljöaspekt. Av denna anledning saknas information om verksamhetens svavelutsläpp.</i> <table><tr><th>Totala utsläpp av kväveoxider, kg NO</th><th>2012</th><th>2011</th></tr><tr><td>Eldrift i utlandet</td><td>1 092</td><td>2 349</td></tr><tr><td>Eldrift Sverige</td><td>50</td><td>52</td></tr><tr><td>Ersättningstrafik – buss och taxi</td><td>14 738</td><td>22 779</td></tr><tr><td>Tågpass</td><td>0</td><td>121</td></tr><tr><td>Totalt</td><td>15 880</td><td>25 301</td></tr></table>	Totala utsläpp av kväveoxider, kg NO	2012	2011	Eldrift i utlandet	1 092	2 349	Eldrift Sverige	50	52	Ersättningstrafik – buss och taxi	14 738	22 779	Tågpass	0	121	Totalt	15 880	25 301		●			
Totala utsläpp av kväveoxider, kg NO	2012	2011																						
Eldrift i utlandet	1 092	2 349																						
Eldrift Sverige	50	52																						
Ersättningstrafik – buss och taxi	14 738	22 779																						
Tågpass	0	121																						
Totalt	15 880	25 301																						
EN22	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod. <i>Avfall från SjS tåg uppgick till 1 938 ton. Av förbrukade bromsblock och bromsbelägg går 58–71 procent till återvinning. Vid skrotning av järnvägsagnar återvinner SJ ca 99 procent av materialets vikt. Ingen skrotning har dock skett under 2012. Under året har byte av underleverantör skett..</i> <table><tr><th>Avfall från tåg, ton</th><th>2012</th><th>2011</th></tr><tr><td>Hushållsavfall</td><td>1 207</td><td>1 946</td></tr><tr><td>Tidningar</td><td>192</td><td>185</td></tr><tr><td>Pappersförpackningar</td><td>30</td><td>4</td></tr><tr><td>Wellpapp</td><td>45</td><td>1</td></tr><tr><td>Bromsblock och bromsbelägg</td><td>464</td><td>496</td></tr><tr><td>Totalt</td><td>1 938</td><td>2 632</td></tr></table>	Avfall från tåg, ton	2012	2011	Hushållsavfall	1 207	1 946	Tidningar	192	185	Pappersförpackningar	30	4	Wellpapp	45	1	Bromsblock och bromsbelägg	464	496	Totalt	1 938	2 632		►
Avfall från tåg, ton	2012	2011																						
Hushållsavfall	1 207	1 946																						
Tidningar	192	185																						
Pappersförpackningar	30	4																						
Wellpapp	45	1																						
Bromsblock och bromsbelägg	464	496																						
Totalt	1 938	2 632																						
EN23	Totalt antal samt volym av väsentligt spill. <i>Inget väsentligt spill har skett under 2012.</i>		●																					
EN24	Vikt av transporterat, importerat, exporterat eller behandlat farligt avfall enligt Baselkonventionen. <i>Hantering av farligt avfall sköts av SjS underhållsleverantörer. Avtal finns med godkända transportörer och mottagare av farligt avfall. Efterlevnaden av att farligt avfall hanteras enligt lagar, förordningar och respektive kommuns föreskrifter kontrolleras genom egenkontroll, årliga miljörapporter till tillsynsmyndigheter samt interna revisioner.</i>		►																					
Produkter och tjänster																								
EN26	Åtgärder för att minska produkters och tjänsters miljömässiga påverkan, samt resultat. <i>Resor med SjS eltåg är märkta med Naturskyddsföreningens märkning Bra Miljöval. SJ arbetar även med att öka utbudet av KRAV-och Fairtrademärkta produkter som säljs ombord på tågen. Under 2012 var 23 (20) procent av produkterna märkta (färsvarer exkluderade). SJ tillämpar gemensamma europeiska krav för buller (så kallade TSD, Teknisk Specifikation för Driftkompatibilitet) när nya fordon beställs samt äldre fordon byggs om. Järnvägens generella miljöpåverkan gällande till exempel buller, landskap och biologisk mångfald ligger inom Trafikverkets så kallade sektorsansvar för dessa frågor. SJ deltar även i forskningsprogrammet Charmec som bland annat handlar om att minska miljöpåverkan från vibrationer, buller och partikelemissioner.</i>	ÅHR: 36, 37 42, 43, 46	►																					
Efterlevnad																								
EN28	Monetärt värde av betydande böter och antal icke-monetära sanktioner till följd av brott mot miljölagstiftning och bestämmelser. Inga böter har utdömts under 2012.		●																					
8 RESULTATINDIKATORER FÖR ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDEN OCH ARBETSVILLKOR																								
Anställning																								
LA1	Totalt antal anställda uppdelat på anställningsform, anställningsavtal och region. <i>SJ-koncernen hade vid årsskiftet 626 timanställda, 216 visstidsanställda och 3 755 tillsvidareanställda. Alla, förutom de timanställda, omfattas av SJ anställningsavtal, SPÅRA SJ. Timanställda omfattas av SjS lokala timlöneavtal.</i>	ÅHR: 28	►																					
LA2	Totalt antal anställda och personalomsättning, per åldersgrupp, kön och region. <i>SJ-koncernen hade under 2012 3099 antal anställda, varav 40% kvinnor och 60% män, samt 8,4% i personalomsättning.</i>	ÅHR: 28	►																					

Redovisning

● Redovisas ► Redovisas delvis

		SID	REDOVISN. 2012
LA3	Förmåner som lämnas till heltidsanställda, men inte till tillfälligt anställda eller deltidsanställda. Förmånståget och Personalkortet gäller samtliga anställda, dock är SJs interna förmåner i vissa fall reducerade eller har vissa krav på arbetad tid gällande timanställda (som ej har något åtagande att arbeta). Det handlar t ex om Friskvårdsbidrag (halverat från 800kr till 400 kr), Privatresekortet kräver minst 2 arbetade dagar under 6 mån). Rabatter och förmåner via Personalkortet gäller dock för alla.		●
Relationer mellan anställda och ledning			
LA4	Procentuell andel av personalstyrka som omfattas av kollektivavtal. <i>Samtliga, förutom vd och ledningsgruppen, omfattas. Timanställda omfattas av SJs lokala timlöneavtal.</i>		●
Arbetsmiljö			
LA6	Procentuell andel av personalstyrkan som är representerad i kommittéer som bistår med övervakning och rådgivning om arbetsmiljö och säkerhetsprogram. <i>Samtliga anställda är representerade i skyddskommittéer. SJ har ett omfattande skyddskommittéarbete på både central och lokal nivå samt certifiering via OHSAS.</i>		●
LA7	Omfattning av skadefall, yrkesrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar samt totalt antal yrkesrelaterade dödsfall, per region. <i>Genom det systematiska arbetsmiljöarbetet strävar SJ efter att förebygga att arbetsskador och arbetsolyckor inträffar. På samtliga arbetsplatser finns skyddsombud som tillsammans med arbetsgivaren och arbetstagarorganisationerna utformar förslag kring arbetsmiljöfrågor. Arbetet samordnas i skyddskommittéer. Under 2012 inrapporterades inom SJ-koncernen 182 olyckor (150) samt 351 incidenter (279).</i>		●
LA8	Insatser för att bistå anställda, deras familjer och samhällsmedborgare beträffande allvarliga sjukdomar. <i>SJ-koncernen följer lagar och föreskrifter inom arbetsmiljöområdet. SJ ger inom ramen för Tjänstepensionsplanen trygghet vid långvarig sjukdom (TGL-försäkring), samt ersättning för läkemedel och för offentlig sjukvård.</i>		
LA9	Hälso- och säkerhetsfrågor som omfattas av formella avtal med fackföreningar. <i>Hanteras enligt lagstiftning, interna föreskrifter och kollektivavtal. I kollektivavtal regleras slumpmässiga alkohol- och drogtestar som utförs på all personal i trafiksäkerhetstjänst.</i>		●
Träning och utbildning			
LA10	Genomsnittligt antal utbildningstimmar per anställd och år, fördelat på personal-kategorier: <i>Lokförare 77 (93), Ombordpersonal 52 (89), Växling och komfort/städ 32, (39) Administrativ personal 9 (19) samt Resesäljare 13 (44). Utbildning vid nyrekrytering särskiljs inte från annan utbildning, vilket medför att jämförelse mellan åren inte är rättvisande.</i>		●
LA11	Program för vidareutbildning och livslångt lärande för att stödja fortsatt anställningsbarhet samt bistå anställda vid anställningens slut. <i>SJs medarbetare omfattas av ett Omställningsförsäkring (AGE) som ger ekonomisk ersättning och rådgivning vid uppsägning på grund av arbetsbrist. Omställningsavtalet innehåller två typer av stöd från Trygghetsrådet: Omställningsstöd vilket ger personlig rådgivning och verktyg för att medarbetaren lättare ska få ny anställning. Avgångsersättning (AGE) är ett ekonomiskt stöd, som erhålls om medarbetaren fyllt 40 år och har arbetat mer än fem år sammanhängande i ett TRR-anslutet företag och blir uppsagd på grund av arbetsbrist.</i>		●
LA12	Procentuell andel av anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling. <i>SJ arbetar för att samtliga medarbetare årligen ska ha ett medarbetarsamtal (MAS) med sin närmaste chef. I medarbetarundersökningar följs detta upp. Under 2012 uppgav 70% att de haft MAS (68).</i>		●
Mångfald och jämställdhet			
LA13	Sammansättning av styrelse och ledning nedbruten på kön, åldersgrupp, minoritetstillhörighet och andra mångfaldsindikatorer.	ÅHR: 29, 60	●
LA14	Procentuell löneskillnad mellan kvinnor och män, per anställningskategori. <i>SJ genomför vart tredje år lönekartläggning för att undersöka osakliga löneskillnader. Undersökningen som genomfördes 2010 påvisar inga löneskillnader på grund av kön. Cirka 80 procent av SJs totala personalstyrka har fastställda befattningslöner. Ingen ny kartläggning har genomförts 2012, nästa kommer genomföras 2013 i samband med ny lönerevision. Det finns inget som indikerar att 2010 års resultat skulle vara annorlunda än vad som gäller 2012.</i>		●
9 RESULTATINDIKATORER FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER			
HR4	Totalt antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder. <i>I SJ AB har det förekommit två diskrimineringsfall 2012 (1 fall 2011). Den ena tvisten handlar om åldersdiskriminering vid rekryteringen av Komfortoperatörer och har anmälts av SEKO. Tvisten är förhandlad på lokal och central nivå. Preskriptionstiden till arbetsdomstolen löper fortfarande. Den andra tvisten gäller också åldersdiskriminering men i detta fall gällande rekrytering till lokförare. Det berör en person och den lokala förhandlingen skall enligt plan hållas under 2013.</i>	ÅHR: 31	●

Redovisning

● Redovisas ● Redovisas delvis

		SID	REDOVISN. 2012
10	INDIKATORER FÖR RESULTAT AVSEENDE SAMHÄLLSFRÅGOR		
	Samhälle		
S01	Beskrivning av de metoder som utvärderar och styr verksamhetens samhällspåverkan.	ÅHR: 36–47	●
	Politik		
S02	Procentuell andel och totalt antal affärsenheter som granskats avseende risk för korruption. <i>SJs etikpolicy beskriver SJs ståndpunkt i frågor kring korruption. Med hjälp en god intern kontroll i form av processbeskrivningar, väl avvägda befogenheter och attestordningar förebygger SJ korruption.</i>		▶
S04	Åtgärder som har vidtagits på grund av korruptionsincidenter. <i>Inga fall av korruption har inträffat under 2012.</i>		●
S05	Politiska ställningstaganden och delaktighet i politiska beslutsprocesser och lobbying. <i>SJ deltar som remissinstans när politiska beslut behandlas. SJ vill genom att tillhandahålla kvalitativa tjänster samt genom information och marknadsföring påverka SJs varumärke så att fler väljer tåget. SJ anser att järnvägen utgör ett hållbart transportslag i framtiden, och försöker att verka för järnvägen i media och gentemot politiker. Vi försöker utifrån vår position upplysa om var investeringar gör mest nytta för våra resenärer och för samhällsutvecklingen.</i>		▶
	Konkurrenshämmande aktiviteter		
S07	Totalt antal juridiska åtgärder som vidtagits mot organisationen för konkurrenshämmande aktiviteter, överträdelse av konkurrenslagstiftning och monopolbeteende, samt resultat. <i>Konkurrensverket har väckt fråga under 2012, samt meddelade den 24 januari 2013 att verket vänt sig till Förvaltningsrätten för att få prövat om SJ ABs verksamhet omfattas av lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) och om lagen därmed ska tillämpas vid SJ ABs upphandlingar. SJ AB anser inte att dess verksamhet är av sådant slag att den omfattas av lagen.</i>		●
11	RESULTATINDIKATORER FÖR PRODUKTANSVAR		
	Kunders hälsa och säkerhet		
PR2	Totalt antal fall där regler avseende hälso- och säkerhetspåverkan från produkter och tjänster inte efterlevts. <i>SJ ersätter resenärer som skadas till följd av järnvägsdrift, vid på- eller avstigning eller ombord på SJs tåg enligt Järnvägstrafiklagen. Ersättningen bestäms enligt skadeståndsrättsliga regler. Vid tvist kan talan väckas i allmän domstol. Inga ärenden har överlämnats till domstolsprövning under 2012.</i>		●
	Märkning av produkter och tjänster		
PR5	Rutiner för kundnöjdhet inklusive resultat från kundundersökningar.	ÅHR: 20, 21	●

Redovisning

● Redovisas ▶ Redovisas delvis

Definitioner

MILJÖN

Brundtlandrapporten

Världskommissionen för miljö och utveckling skrev denna rapport på uppdrag av Förenta nationerna 1987. Kommission leddes av den förra norska statsministern Gro Harlem Brundtland, därav namnet.

Bra Miljöval

Bra Miljöval är Naturskyddsföreningens miljömärkning. Alla resor med SJs tåg är märkta med Bra Miljöval sedan 1994. Kriterierna innehåller bland annat krav på förnybar el, energieffektivitet och låga utsläpp. Naturskyddsföreningen genomför en årlig revision för att säkerställa att SJ lever upp till kraven.

Energianvändning

Energianvändning inkluderar tågdrift och uppställning av parkerade vagnar. Elförluster i elnät fram till tågen är inte medräknade. Emissioner från eldrift är beräknade på utsläpp vid elproduktion av vattenkraft och bygger på data från NTM¹⁾. 50 procent av elen är märkt med Bra Miljöval, där majoriteten är vattenkraft och en mindre del vindkraft. Övriga 50 procent köps in som vattenkraft. Totalt sett utgör vindkraften cirka 1 procent av den inköpta elen.

Ersättningstrafik – buss och taxi

Buss och taxi används som ersättningstrafik vid störningar i tågtrafiken och beställs av tågtrafikledningen. Ersättningstrafiken koordineras till största delen av Björks Buss.

GJ

Gigajoule, 1 miljard joule, är en enhet för energi.

GWh

Gigawattimme, 1 miljon kilowattimmar, är en enhet för energi.

Hyrbil

SJ har ett samarbete med Europcar som innebär att hyrbil kan bokas via Internet, per telefon eller i butiker. SJ har avtalade priser inklusive leverans till stationen på ett 30-tal orter.

ISO 14001

Internationell standard för miljöledningssystem.

Koldioxid (CO₂)

Koldioxid bildas vid förbränning av fossila bränslen (olja, kol, naturgas, bensin, diesel) som huvudsakligen används för el- och värmeförsörjning samt för transporter. Koldioxid svarar för det största bidraget till växthuseffekten både i Sverige och i övriga världen. Den pågående ökningen av jordens medeltemperatur är en naturlig uppvärmning som förstärks av människans utsläpp, och människans bidrag är den dominerande orsaken till temperaturökningen under de senaste 50 åren (källa: Naturvårdsverket).

Koldioxidutsläpp koncernen (ton CO₂)

Eltåg i Sverige: Elanvändning från Trafikverket (kWh) x schablonutsläpp vattenkraft från NTM (0,024 g CO₂/kWh) = koldioxidutsläpp från eltåg.

Eltåg i utlandet: Elanvändning i respektive land (kWh) x schablon ut-

släpp från NTM (Norge: 0,024 g CO₂/kWh (vattenkraft), Danmark: 0,024 g CO₂/kWh (vindkraft), Tyskland 660 g CO₂/kWh) = koldioxidutsläpp från eltåg i utlandet.

Ersättningstrafik: Data gällande koldioxidutsläpp erhålls från leverantören Björks Buss, som beräknar dessa med hjälp av schabloner från NTM.

Tjänsteresor: Består av tåg (utsläppen är försumbara), taxi (data gällande utsläpp från Netrevelation och Taxi 020), hyrbil (data gällande utsläpp från Europcar), flyg (antal personkm från American Express Travel Partner x schablonutsläpp flyg (0,078 kg CO₂/km) och förmånsbilar (antal körda km per bil (ca 80 procent miljöbilar) x antagande om att cirka 10 procent körs i tjänsten x schablonutsläpp drivmedel från NTM (etanol: 0,097 kg CO₂/km, diesel: 0,165 kg CO₂/km, elhybrid: 0,118 kg CO₂/km).

Kolväten (HC)

Kolväte är ett samlingsnamn för flyktiga organiska föreningar bestående av kol och väte som förekommer i rök och avgaser. HC kan bidra till bildandet av marknära ozon som är skadligt för människor, djur och växter.

Kväveoxider (NOX)

NOX är ett samlingsnamn för de kväveoxider som uppstår vid förbränning vid höga temperaturer, särskilt i förbränningsmotorer. Kväveoxider bidrar till försurning av mark och vatten, övergödning samt bildandet av marknära ozon.

Partiklar

All luft innehåller partiklar, men deras

1) NTM (Nätverket för Transporter och Miljön, www.ntmcalc.se). Beräkningar och antaganden är utförda av SJ baserat på NTMs metoder och data.

storlek och kemiska sammansättning varierar. Av de partiklar som räknas till luftförorenande är de minsta mest skadliga för hälsan.

Taxi

SJ bedriver samarbete med Netrevelation och Taxi 020. Taxi förbeställs samtidigt med bokningen av tågbiljetterna eller av medarbetarna ombord på tåget.

MEDARBETARNA

Genomsnittlig anställningstid

Den genomsnittliga anställningstiden bland medarbetare med tillsvidare- eller vikariatsanställning.

Könsfördelning, arbetsledare

Fördelningen i procent mellan antalet fysiska personer uppdelat på män och kvinnor som är arbetsledare (tillsvidare- eller visstidsanställda). Som arbetsledare räknas personer med ledande befattning, som ej innehåller budget- och arbetsmiljöansvar.

Könsfördelning, chefer

Fördelningen i procent mellan antalet fysiska personer uppdelade på män och kvinnor som är chefer (tillsvidare- eller visstidsanställda). Som chef räknas personer med ledande befattning, som har budget- och arbetsmiljöansvar.

Könsfördelning, totalt

Procentuell fördelning baserad på könstillhörighet mätt i årsanställda (tillsvidare-, visstids-, tim- och behovs- anställda).

Medelålder

Avser fast- och visstidsanställda.

Medelantal anställda

Antalet årsanställda som ett genomsnitt av årets arbetade tid.

Medelantal anställda per organisation

Antalet årsanställda uppdelat per organisatorisk tillhörighet. Uppdelning sker per division Trafik och Service, Försäljning, Fordon, huvudkontor och dotterbolag.

Nöjd-Medarbetar-Index (NMI)

För att få reda på hur nöjda våra medarbetare är genomförs medarbetarundersökningar, vilket visar vilka områden som eventuellt behöver förbättras, för att på ett effektivt sätt göra medarbetarna nöjda.

Personalomsättning

Ackumulerad personalomsättning beräknat på snittet av antal rekryteringar och avgångna fastanställda dividerat med två, dividerat med antal fastanställda personer.

Sjukfrånvaro

Antal sjukskrivna mätt i sjukskriven tid dividerat med antal årsanställda. Sjukersättning tillsvidare beräknas inte med i sjukfrånvarotalen.

Årsanställda

Antal anställda mätt i så kallad kontrakterad tid och heltidstjänster. Exkluderade är tjänstlediga utan lön och långtidssjuka med sjukersättning tillsvidare. Årsanställda är ett tidsmätt över den "kontrakterade" tiden. En

person som är anställd på heltid är en årsanställd, en person som är anställd 80 procent är 0,8 årsanställd. Timanställdas tid beräknas om så att de går att mäta i måttet årsanställd.

VERKSAMHETEN

Antal resor

Summan av enkelresor med SJ, med eller utan byten.

Beläggningsgrad

Relationen mellan personkilometer och platskilometer i procent.

Egentrafik

Trafik som SJ bedriver på kommersiella grunder eller avtalad trafik som helt eller delvis finansieras av biljettintäkter. Exempel på kommersiell trafik är SJ 2000 mellan Stockholm och Göteborg och exempel på avtalad trafik är den med Rikstrafiken avtalade natttågtrafiken till Norrland.

Entreprenadtrafik

Trafik som SJ bedriver på uppdrag av trafikhuvudman. Exempel på entreprenadtrafik är pendeltågtrafik i Stockholm som SJs dotterbolag Stockholmståg bedriver på uppdrag av SL.

ISO 9001

Internationell standard för kvalitetsledningssystem.

Nöjd med resan-index (NRI)

SJ mäter kontinuerligt hur nöjda kunderna är med oss och våra erbjudanden och hur väl vi har uppfyllt deras förväntningar. Resultatet samman-

ställs och redovisas som Nöjd med resan-index (NRI). Vi har fyra enkäter som våra kunder besvarar, en som fokuserar på bemötandet, den andra där tonvikten ligger på komforten, den tredje redovisar benchmark (jämför oss med våra konkurrenter) och struktur (biljettrelaterade frågor). Den fjärde är en viktenkät, som vi använder oss av för att beräkna de olika frågornas betydelse för den totala nöjdheten. De fyra olika enkäterna distribueras till slumpmässigt utvalda resenärer i slumpmässigt utvalda tåg på samtliga linjer som SJ trafikerar. För att få väl underbyggd statistisk säkerhet i vårt material är det viktigt att ha ett stort antal enkäter som bas. Vi har samlat in cirka 20 000 enkäter under hela året, vilket ger ett säkert material att dra slutsatser på. Betygsfrågorna räknas om till ett index som ligger mellan 0 och 100 där 100 står för högsta betyg. För att säkerställa kvaliteten i både utdelandet och insamlandet av enkäter använder SJ en extern partner, Mind Research som sammanställer svaren Vi räknar fram övergripande NRI, baserat på tre frågor som är satta enligt ESOMARs normer:

1. Hur nöjd är du, om du ser till helheten, med denna resa?
2. Jämfört med en helt perfekt resa, hur pass nära eller långt ifrån det idealet ligger just denna resa?
3. Hur väl motsvarar denna resa de förväntningar du hade före resan?

ESOMAR är en världsomspännande branschorganisation för personer som arbetar med olika slags marknadsundersökningar. Medlemmarna är både företag som levererar och köper

undersökningar. Alla större och etablerade undersökningsföretag är medlemmar i ESOMAR. De sätter upp regler för hur undersökningar ska genomföras enligt god moral och etik och medlemsföretagen måste följa dessa.

Personkilometer

Antalet resor med SJ AB multiplicerat med reslängden.

Platskilometer

Offererade platskilometer utbudna till försäljning, det vill säga antalet tillgängliga platser multiplicerat med reslängden.

Resande SJ AB

Volym mätt i personkilometer.

Trafikhuvudman (THM)

Ansvarig för den lokala och regionala linjetrafiken för persontrafik inom ett län.

Trafikintäkter

Intäkter av egetrafik och entreprenadtrafik.

Tågkilometer

Summan av alla tågs körsträckor.

ÖVRIGA DEFINITIONER

Global Reporting Initiative (GRI)

GRI är en oberoende internationell organisation som utfärdar riktlinjer för hållbarhetsrapportering (www.global-reporting.org).

Globalt Ansvar

Globalt Ansvar är ett initiativ för att främja svenska företags arbete för

mänskliga rättigheter, grundläggande arbetsvillkor, bekämpande av korruption och en bättre miljö, baserat på principerna i FNs Global Compact och OECDs riktlinjer. Syftet är att vara en plattform för olika aktörer som arbetar med företags sociala ansvar, såsom näringslivet, arbetsmarknadens parter och frivilligorganisationer.

Global Compact

Global Compact, innefattar principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption riktade till företag. Principerna baseras på FNs deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILOs grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, Riodeklarationen samt FNs konvention mot korruption.

FINANSIELL ORDLISTA

NYCKELTALSDEFINITIONER

Avkastning på eget kapital

Årets resultat (rullande 12 månader) enligt resultaträkningen i procent av genomsnittligt eget kapital för 12-månadersperiod.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella poster plus finansiella kostnader (rullande 12 månader) i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital för 12-månadersperiod.

Balansomslutning

Totala tillgångar.

Kortfristiga placeringar

Begreppet kortfristiga placeringar i

balansräkningen för moderbolaget avser placeringar med en löptid understigande 1 år. För koncernen avses räntebärande placeringar med en löptid på mellan 3 månader och 1 år. Även längre obligationer som innehas för handel ingår i kortfristiga placeringar oavsett löptid.

Likvida medel

Begreppet likvida medel är summan av kassa och banktillgodohavanden samt räntebärande placeringar med en löptid på högst 90 dagar vid anskaffningstidpunkten.

Nettoskuld

Nettot av räntebärande avsättningar och skulder minus räntebärande tillgångar.

Resultat per aktie

Periodens resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i procent av årets intäkter.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande skulder dividerat med eget kapital.

Soliditet

Eget kapital inklusive ägares av innehav utan bestämmande inflytande andel i procent av balansomslutningen.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder och icke räntebärande avsättningar inklusive uppskjutna skatteskulder.

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i procent av rörelsens intäkter.

Årets resultat

Resultatet efter skatt.

BRANSCHDEFINITIONER

Antal resor

Summan av enkelresor med SJ, med eller utan byten.

Beläggingsgrad

Relationen mellan personkilometer totalt och platskilometer i procent.

Egentrafik

Trafik som SJ bedriver på kommersiella grunder eller avtalad trafik som helt eller delvis finansieras av biljettintäkter. Exempel på kommersiell trafik är SJ 2000 mellan Stockholm och Göteborg och exempel på avtalad trafik är den med Rikstrafiken avtalade trafiken till och från Övre Norrland. Rikstrafiken upphörde som myndighet den 31 december 2010 och dess verksamhet har överförts till Trafikverket.

Entreprenadtrafik

Trafik som SJ bedriver på uppdrag av trafikhuvudman. Exempel på entreprenadtrafik är Alingsåspendeln, som SJ bedriver på uppdrag av Västtrafik.

Personkilometer

Antal resor multiplicerat med reslängden.

Platskilometer

Offererade platskilometer utbudna till försäljning, det vill säga antalet tillgängliga platser multiplicerat med reslängden.

Punktlighet

Definieras för snabbtåg som rätt tid + 15 minuter och för regionaltåg som rätt tid + 5 minuter.

Resande SJ

Volym mätt i personkilometer.

Restidsgaranti

SJs åtagande avseende ersättning vid försening. Se vidare aktuell information www.sj.se.

Trafikintäkter

Intäkter av gentrafik och entreprenadtrafik.

Tågkilometer

Summan av alla tågs körsträckor.

Yield

Intäkter gentrafik dividerat med volym resande i SJ, mätt i personkilometer.

SJ AB

SJ AB 105 50 Stockholm
Besöksadress: Centralplan 19
Från och med 17 maj 2013: Vasagatan 10

Org.nr: 556196-1599

010-751 60 00

info@sj.se

sj.se